

PULSS

TALV/2026
KLIENDILE TASUTA

EST/ENG

PULSS.ONLINE

СЛАВА
УКРАЇНІ!

LINNARUUM /
URBAN SPACE

SUURSAADIK/
AMBASSADOR

KUNST/ART

TOIT/FOOD

YASMYN

SEIKLEJA TÜÜPI NAINEN

MELISSA
MARIEL KORJUS

TO SAVE THE WORLD

H
U
B
L
O
T

OWN IT

GOLDMAN

Suur-Karja 9 • 10140 Tallinn • Estonia

+372 641 9333

www.goldman.eu

Täiesti uus elektriline Mercedes-Benz GLC.

Uuel tasemel disain, intuitiivne tehnoloogia
ja mugavus, mis tundub loomulik.
Täiuslik tasakaal ilma järeleandmisteta.

www.mercedes-benz.ee

Vaata pakkumist:

140 YEARS OF
INNOVATION

Christie's Real Estate Signature Estonia – Your gateway to exclusive homes and luxury real estate.

Whether you're looking to sell, buy or rent exceptional properties, our team is here to assist you with discretion, expertise and global reach.

As part of Christie's International Real Estate, our roots trace back to the iconic Christie's auction house, which has been a trusted name among art collectors and luxury connoisseurs since 1766.

signature.ee

Christie's Signature recommends – Range Rover

Exceptional Kehtna Manor

A fully renovated landmark estate set in a 10-hectare park, presidential oaks, grand volumes, future-ready attic, and rare privacy just 50 minutes from Tallinn; ideal as a second home or a perfect event location.

Price: 649 000 eur.

Triin Loodus

triin.loodus@signature.ee

+372 502 6425

Range Rover is the ultimate expression of luxury – quiet, powerful, and uncompromisingly elegant in every detail. A flawlessly finished interior, cutting-edge technologies, and exemplary driving comfort create an experience that is as impressive as the vehicle itself.

One of a kind Kalvi Manor

Historic and iconic legacy estate since 1485 set on 34.5 hectares with grand halls, private spa, helicopter landing pad, exceptional scale and privacy, ideal as a private residence, boutique hotel, or exclusive event venue.

Price: Upon request.

Ebe-Kai Mutso

ebe.mutso@signature.ee

+372 5190 2155

Valge hobuse ratsamees tähistab unistuste printsi või (Anti-)kristust, ruskel hobusel ratsutavat kallaletungi ehk sõda, mustal hobusel näjahäda ning tuhkruul hobusel katku ja surma, sinisel on oma lugu... Alanud punase tulihobuse aastal kulgeb kõigil hoogsalt kui lepase reega. Niipalju jõudsin ühe silmaga horoskoobist välja lugeda. Ja et pigem jõu kui nõuga. Lubatakse lahendusi, kiireid läbi-murdeid ja kitsaskohtade avanemist. Tuleks lasta endal kulgeda, tulel sütitatada, tuulel lennutada. Katel kuumaks, tiivad laiali! Seiklused ootavad, nagu meie kaanetüdrukut!

Hea oleks ise hobusele selga istuda ja ratsut rakmeid pidi õigetesse kohtadesse juhtida. Aga lubatakse ka ootamatusi ja üllatusi. Noh, igaks juhuks sätib veel raudrüü ka ümber.

Lahedaid lahendusi
ja palju päikest kõigile!

Tõnu

Tõnu Pedaru
toimetaja/editor

The rider on the white horse represents the prince of dreams or (Anti-)Christ, the rider on the brown horse is war, the rider on the black horse is famine, and the rider on the grey horse is plague and death. The rider on the blue horse has his own story... In the year of the red fire horse, everyone should reportedly be running at full speed. That's what I managed to glean from the horoscope with one glance. Solutions, breakthroughs of bottlenecks are promised. You should let yourself go, be ignited by fire, carried by the wind. Heat your cauldron, spread your wings! Adventures await, just like our cover girl! The best thing, though i guess, would be to sit on the horse yourself and guide it to the right places. But let's allow ourselves for the unexpected. Well, just in case, I'll put on my armour too.

TOIMETAJA Tõnu Pedaru **KUJUNDAJA** Margit Randmäe
REKLAAM ja TELLIMINE Nordicom +372 5666 7770 • reklaam@nordicom.ee **VÄLJAANDJA** PULSS Media OÜ
toimetus@pulss.online • facebook.com/PULSS.ONLINE • https://pulss.online

PULSS

SISUKORD/CONTENTS

nr 73 TALV/2026

32

52

28

76

Melissa Mariel Korjus
loe lk 18

Foto: Ziina Komarova

10	Linnaudised / City news	54	Maitsejaht/ Restaurant FUME
18	Kaanelugu / Cover Story Melissa Mariel Korjus	64	Missioon/Mission Tasca
28	Džäss ja linn / Jazz & the City Marten Kuningas	70	Vend Alain/ Brother Alain
32	Linnaruum / Urban Space Klassikute jälgedes	74	Mood/Fashion by Tiina Talumees
37	Mõttekoht Andres Peets	76	Argipäev/24 h Mart Mardisalu
40	Suursaadik/ Ambassador Emmanuel Mignot	82	Impulss/Impulse Yasmyn
46	Külaline/Visitor Kiia Huutoniemi	91	Visioon/Vision Villem Tomiste
48	Test/Toit Võileivalinn/ Sandwich City	98	Kunstiruum / Art Space Natalia Mirzoyan
			Üks maja / A House Ettevõtlusinkubaator

Chopard

ICE CUBE

GOLDMAN

Suur-Karja 9, 10140 Tallinn, Estonia
T: +372 641 9333 - boutique@goldman.eu - www.goldman.eu

Kunstipublikul on põhjust tänulik olla: Eesti kunstimuuseumi filiaalid võimaldavad osasaamist näitustega, mis on ühtaegu julged, mõtestatud ja meelde jäävad, pakkudes kõrget kunstilist taset ja sisukat dialoogi nii mineviku kui kaasajaga.

OMA 20 SÜNNIPÄEVA PÜHITSEV KUMU:

Näitus projektiruumis: „Carl Sigismund Walther. Kunstniku elutoas“

Dresdenist pärit Carl Sigismund Walther (1783–1866) saabus Eestimaaale aastal 1809. Temast kujunes balti biidermeieri ajastu tähtsaim maalikunstnik Tallinnas, kes õpetas Toomkoolis joonistamist, oli aktiivne linna seltsi- ja klubielus ning töötas väga mitmetes žanrites, maalides nii portreid, olustikupilte kui ka altarimaale kirikutesse üle Eesti. Biidermeierile omaselt on Waltheri portreed ja olustikud omamoodi pühapildid – väiksed ja vaiksed kodused hetked täis ligimesearmastust, kaastunnet, usku ja lootust. Näitusel on väljas kümnekond maali, mis tutvustavad Waltheri loomingut eri žanrites, samuti valik joonistusi. Kuna näitus täiendab Eesti vanema kunsti püsiekspositsiooni „Identiteedimaastikud. Eesti kunst 1700–1945“, on ka püsiekspositsioonis asuvad kolm Waltheri teost saanud juurde pikemad lisatekstid.

Näitusega koos ilmub põhjalik monograafia, mis seob kokku senised uurimused ja värske arhiivitöö, et luua võimalikult avar ettekujutus Carl Sigismund Waltherist kui 19. sajandi Tallinna ühest keskseimast kunstnikust. Waltherist kirjutades on lisaks kunstniku elule ja biidermeierlikule pildikeelele luubi all kogu Tallinna kultuuri- ja hariduselu uusaja algul. Raamatu autorid on näituse kuraatorid Triin Kröönström ja Kadi Polli.

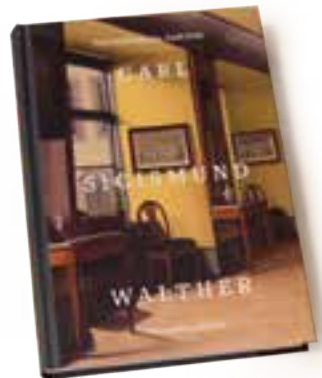

Neiu portree, 1838. EKM

► **Exhibition: Carl Sigismund Walther: in the Artist's Living Room at Kumu Art Museum 3rd floor, A-wing, Project Space 1**

Born in Dresden, Carl Sigismund Walther (1783–1866) arrived in Estonia in 1809 and became a painter with a long and diverse career. Walther taught drawing at the Tallinn Cathedral School, actively took part in the city's social and club life, and was prolific in various genres: he painted portraits, genre pictures and altar pieces for a number of churches across Estonia. As befits Biedermeier, Walther's portraits and genre paintings are reminiscent of religious art: small and quiet domestic moments filled with benevolence, compassion, faith and hope.

The exhibition is comprised of about ten paintings that introduce Walther's work in different genres, as well as a selection of drawings. As the exhibition complements the permanent exhibition Landscapes of identity: Estonian Art 1700–1945, the three works by Walther in the permanent exhibition have also received longer accompanying texts.

El Greco

Näitus „Spiegel im Spiegel. Eesti ja Saksa kunsti kohtumised Lucas Cranachist Arvo Pärdi ja Gerhard Richteri“ saabus Dresdenist Tallinnasse, tuues esile kultuurilise põimumised saksa, baltisaksa ja eesti kunsti vahel. Pealkiri ise on laenatud Pärdi samanimeliselt heliteoselt. Mis aga seob Richteri ja Pärti – see on sotsialistliku režiimi kogemus ning Teise maailmasõja traumadega tegelemine. Sarnased on ka vaimsuse ja vabaduse otsingud. Kui Richteri maale ja Pärdi muusikat on varemgi koos esitletud, siis esimest korda on eksponeeritud ka Arvo Pärdi käsikirjad ja muusikapäevikud. Kokku kaksteist kohtumist või dialoogi läbi Eesti ja Saksa sajanditepikkuse ühise ajaloo, 13. sajandist läbi piiskoppidest ja ordu vasallidest välja kasvanud baltisaksa aadli ja Vene tsaarivõimu aegade kuni 20. sajandi teise poole Nõukogude Eesti ja sotsialistliku Saksa Demokraatliku Vabariigini on esitletud Kumu kunstimuuseumi suures saalis. Näitus jääb avatuks 12. aprillini.

„Dives Toletana. Toledo katedraali aarded keskajast El Greconi“

Niguliste kunstimuuseumis avatud näitusel esitletakse esimest korda publikule Hispaania ühe erakordseima maalikunstniku El Greco (1541–1614) meistriteoseid, kes muutis Toledo valguse ja vaimu sümboliks, kohaks, kus taevast ja maa kohtuvad. Erakordne on ka monumentaalsed ajaloolised tekstiilid, mille puhul kuraator Merike Kurisoo ütles, et nende jõudmine Eestisse oli lihtsam kui nende ülespanemine Niguliste seintele. Iga teos avab näitusel Toledo mineviku eri kihte – alates 10. sajandist pärit mosaraabia liturgiaraamatust „Liber Mysticus“, kuni liturgiliste esemeteni 13.–17. sajandist, sealhulgas katoliku monarhide Isabella I ja Fernando II valitsemisajal loodud töödeni.

► **Dives Toletana: Treasures of Toledo Cathedral from Medieval to El Greco 22/11/2025 – 29/03/2026 @ Niguliste Museum**

For the first time in Estonia, visitors can see original works by El Greco and rare art treasures from Toledo Cathedral – one of Spain's most important places of worship. Toledo Cathedral is opening its extraordinary treasure chamber, revealing a thousand years of art and devotion, from the Visigoths to the Spanish Golden Age. Its walls preserve layers of living heritage: the spiritual depth of the Visigoths, the refined geometry of Islamic art, the luminous heights of Gothic architecture, and the humanist renewal of the Renaissance.

LOODUSE JA KUNSTI SÜMFOONIA. SERLACHIUSE KUNSTIKOGU @ KADRIORU KUNSTIMUUSEUM

Näitus tutvustab esmakordselt Eestis Gösta Serlachius kunstifondi kogu, mis on üks Soome rikkalikumaid kogusid. Suurtööstur Gösta Serlachius rajatud kollektsiooni tuumiku moodustab Soome kunsti kuldaja ehk 19. sajandi lõpu kuni 20. sajandi alguse kunst, kus on kesksel kohal Akseli Gallen-Kallela looming. Samuti on esindatud ajalooliselt kollektsiooni kuulunud Lääne-Euroopa vanad meistrid ning (Soome) nüüdisaegne kunst, mille kogumine on fondi missioon tänapäeval.

► **Symphony of Art and Nature: The Serlachius Collection @ Kadriorg Art Museum**

For the first time, the Gösta Serlachius Art Foundation collection, one of Finland's richest collections, will be presented in Estonia. The core of the collection, established by the industrialist Gösta Serlachius, consists of Golden Age of Finnish art, i.e. pieces from the late 19th and early 20th centuries, with a focus on the work of Akseli Gallen-Kallela. The collection also includes works by Old Masters from Western Europe, a historical part of the collection, as well as contemporary (Finnish) art, which is the foundation's mission today.

Foto: Mangus Enckell Mees ja luik.

„UNISTUSTE MUSTAMÄE: LOOD JA MAITSED“

on Tallinna rahvaste muuseumi näituse põhjal sündinud raamat, mis jätkab Tallinna Linnamuuseumi raamatusarja „Aja maitset“. Siit leiab nii Mustamäe nostalgiat ja ajalugu kui ka linnakeskkonna olevikku ja piilumist tulevikku. Üle kõige valitseb kodune kokaraamatu meeleolu, mille loovad retseptid endistelt ja praegustelt mustamäelastelt. Raamat viib rännakule Mustamäele. Vaatame maju, inimesi ja loodust ning püüame selgeks teha, milline on mustamäelaste elustiil: kus käiakse öhtuti väljas, kus asuvad pargid, metsad ja nurgatagused, mida teab vaid kohalik. Kuigi kanti iseloomustavad tehnootimistlikku aega kuuluvad paneelilamud, on siin varjul võrratult enam lugusid. Peatume teemadel alates kapsamaadest kuni koolivormini ja Nõukogude aja kõõgdisainini. Tutvustame ka Mustamäel elanud kultuuriherosi Tõnis Vinti, Mati Unti ja Arvo Valtonit. Raamatu läbivaks teemaks on toit, mis avab hästi aja väärtusi ja võimalusi.

Sarjas „Aja maitset“ on varem ilmunud „Kalamaja kokaraamat“ Kalamaja muuseumilt ja „Peeter I kokaraamat“ Peeter I majalt. Raamatusarja on kujundanud Angelika Schneider. Mustamäe lugude ja maitsete raamatu koostajad on kunstiteadlane Karin Paulus, Linnamuuseumi näituste juht Merle Tank ja Tallinna rahvaste muuseumi juhataja Denis Jatsenko. Raamatu jaoks valminud fotode autor on Meeli Küttim.

► "Dream Mustamäe: Stories and Flavors"

is a book based on an exhibition at the Tallinn People's Museum. Here you will find nostalgia and history of Mustamäe, as well as the present state of the urban environment and a glimpse into the future. The overall tone is that of a home cookbook, with recipes from former and current residents of Mustamäe. We look at the houses, people, and nature and try to figure out what the Mustamäe lifestyle is like: where people go in the evenings, where the parks, forests, and hidden corners are that only locals know about. Although the district is characterized by panel buildings typical of the techno-optimistic era, there are many more stories hidden here. We cover topics ranging from cabbage fields to school uniforms and Soviet-era kitchen design. The recurring theme of the book is food, which provides a good insight into the values and opportunities of the time.

NAVY ISLAND JAMAICA RUM XO RESERVE

- Nime saanud samanimelise troopilise saare järgi Jamaica Port Antonio ranniku lähedalt.
- Käsitöörumm Jamaica traditsioonilisel *pot-still* meetodil ja kokku segatud kolmest erinevast Jamaica rummist, mida hoitud endistes burboonivaatides.
- Aroom: magus ja aromaatne – tunda on vaniljet, apelsinikoort, iirist, õrna tubakat ja troopilisi puuvilju – banaan, ananass, kookos.

www.hanumanspirits.ee

Tähelepanu! Tegemist on alkoholiga!
Alkohol võib kahjustada teie tervist!

an INSTANT of INTENSITY

CAMUS
INDEPENDENT SINCE 1863
COGNAC

www.hanumanspirits.ee

Tähelepanu! Tegemist on alkoholiga!
Alkohol võib kahjustada teie tervist!

ET INIMENE JÄÄKS – BALTI HUMANISTLIK FOTO 1960–1990

Juhan Kuusi Dokfoto Keskuses avatud näitus toob kokku Balti humanistliku fotograafia meistrite teosed aastatest 1960–1990, ajast, mil elu kulges raudse eesriide taga justkui kahes paralleelses reaalsuses. Ühes pidi kõik olema korras – plaanid täitsid, inimesed naeratasid ja loosungid lubasid helget tulevikku. Teises elas argipäev oma vaigse visadusega: tühjad letid ja järjekorrad, aga ka intiimsed rõõmud, pühad, hetked mererannas, turupäevad ja kodused tavad, mis ei sobitunud „ametliku pildi“ raamidesse.

Selle näituse fotograafid Eestis, Lätis ja Leedus liikusid nende kahe reaalsuse vahel. Mõni murdis propagandistlikku illusiooni peaaegu märkamatult läbi väikeste nihestuste kaudu pilgus, ruumis või vaikus. Teised leidsid lünki, kus kõike kontrolliv süsteem ei olnud veel lõpuni kohal, ja talitasid seal inimest sellisena, nagu ta päriselt on: habras ja trotslik, kummaline ja naljakas, väsinud ning õrn. Humanism ei tähenda siin ilustamist, vaid lähedust ja ausat tähelepanu inimesele tema igapäevases elus.

Paljud näitusele eksponeeritud fotod kutsuvad vaatajat lugema ridade vahelt. Nõukogude ajal oli see oskus ellujäämiseks hädavajalik, sest avalik keel ja pildikeel olid sageli mitmetähenduslikud. Ka täna, infoväljas, kus hoolikalt kureeritud kuvandid ja narratiivid konkureerivad tähelepanu ja usalduse nimel, on see oskus sama oluline: märgata, kelle huvides pilt räägib ja mida ta ütlema jätab.

Sellisenä ei ole „Et inimene jääks“ ainult näitus Balti humanistlikust fotograafiast, vaid kutse vaadata aeglasemalt, kahelda ja otsida ehedust.

Kohapeal on võimalik soetada fotograaf Peeter Langovitsi raamatut „Hommik uues elurajoonis“. Mille fotoseeria on pildistatud vastvalminud ja terves Nõukogude Liidus unikaalses ringikujulises Öismäe elurajoonis, kuhu fotograaf ka ise elama asus.

HUMAN BALTIC – BALTIC HUMANIST PHOTOGRAPHY 1960 TO 1990

Exhibition (Open 04.02.- 26.04.2026) @ Juhan Kuusi Dokfoto Keskus

„Human Baltic“ brings together works by Baltic masters of humanist photography from 1960–1990, a time when life behind the Iron Curtain unfolded in two parallel realities. In one, plans were fulfilled, smiles shone and a bright future was promised; in the other, everyday life persisted with shortages, queues, small joys, holidays, seaside moments, and domestic customs that did not fit the “official image.”

The photographers from Estonia, Latvia and Lithuania moved between these worlds. Some subtly disrupted the propagandistic illusion through small shifts in gaze, space or silence; others found gaps where the all-controlling system had not yet reached, capturing people as they really were – fragile, defiant, strange, funny, tired and gentle. Here, humanism means closeness and honest attention to daily life rather than embellishment.

Many of the photographs invite the viewer to read between the lines – a skill essential in Soviet times, when public language and visual language were double-layered, and still vital today in an image-saturated information environment: to notice whose interests an image serves and what it leaves unsaid.

TALLINN WHISKY SHOW 2026, WHISKY & FINE SPIRITS – KOHT, KUS MAAILM KOHTUB KLAASIS

23. mail 2026 saab Tallinnast maailma parimate viskide ja kvaliteetsete alkoholsete jookide kohtumiskohta. Tallinn Whisky Show toimub taas Original Sokos Hotel Viru konverentsikeskuses, pakkudes avastamisrõõmu, maitseelamusi ja meeldejäävaid lugusid tulvil päeva.

Degusteerimiseks on üle 100 viski ja muu vääriskoholi nii tuntud piiritusetehastelt kui ka julgetelt uutelt tootjatelt. Kohtu rahvusvaheliste brändisaadikutega, avasta erimeelisi väljendeid ja ajalugu ning osale asjatundjate juhendatud meistriklassides, mis avavad iga pudeli taga peituvad käsitööoskused, karakteri ja kire.

Piiramatu degusteerimine, hoolikalt valitud toidusoovitused, kvaliteetsed sigarid ning elegantne ja elav atmosfäär muudavad Tallinn Whisky Show enamaks kui tavapäraseks messiks – see on elamus nii huvilisele algajale kui ka tõelisele asjatundjale.

Avasta, maitse ja tähistage.

Piletid ja lisainfo: whiskyshow.ee

TALLINN WHISKY SHOW 2026, WHISKY & FINE SPIRITS – WHERE THE WORLD MEETS IN A GLASS

On 23 May 2026, Tallinn becomes the meeting point for the world's finest whiskies and premium spirits. The Tallinn Whisky Show returns to the Original Sokos Hotel Viru Conference Centre, offering a full day of discovery, flavour, and stories worth savouring.

Taste over 100 whiskies and fine spirits from iconic distilleries and bold new producers. Meet international brand ambassadors, explore unique expressions, history, and join expert-led masterclasses that reveal the craft, character, and passion behind every bottle. With unlimited tastings, carefully curated food pairings, premium cigars, and an elegant, lively atmosphere, the Tallinn Whisky Show is more than an event – it is an experience for curious beginners and true connoisseurs alike.

Discover, taste, and celebrate.

Tickets and more info at whiskyshow.ee

VÄRVIKÕDI FOTOMUUSEUMIS!

Elamusnäitus "Värvikõdi" seikleb installatsioonide ja animatsioonide abil silmanägemise ja värvisünteesi ning fotoajaloo vahel. Fotomuuseumi põnevaid, keskaegse raevangla võlvsaale ja -käike läbib järgneva aasta jooksul kogemuslik "Värvikõdi" teekond. Näitus selgitab igas vanuses osalejatele käed-külge eksponaatide abil värvifüüsika põhimõtteid, teadmisi inimese värvitajust ning värvifotograafia ajalugu. Rännakul saab siseneda Silma, läbida värvisünteesi, fotosid koloreerida, leida teed Eesti vanimate värvifotode labüündis ja teha palju muud põnevat. Väljapanek läbib värvifoto ajaloo peamisi verstaposte alates 1861. aastal esmakordselt esitletud värvifotost kuni tänase digifotograafiani.

Kaasavat väljapanekut saadavad Kaspar Jancise humoorikad animatsioonid, mille vaimukate tekstide autor on Ilmar Tomusk. Selgitusi jagavad küsimustevastuste formaadis audiogiid ja kaastekstid, koostajaks Tallinna Linnamuuseumi fotokogu vanemkoguhooldaja Merilis Roosalu. Läbitud teekonna võtab tundeüllaselt kokku Fotomuuseumi kuraator Annika Haas fotoajaloost inspireeritud ruumiinstallatsiooniga värvide mõjust, mida saab kogeda Fotomuuseumi II korrusel.

"Värvikõdi" elamusnäitusega algab Fotomuuseumis värvifotograafiale pühendatud teema-aasta, mille raames toimuvad ettekande- ja autoriõhtud, mitmesugused töötoad ja värvifotole pühendatud lühinäitused.

► The Museum of Photography has opened the immersive exhibition "Colour Tickle". Through installations and animations, the exhibition explores the intersections of visual perception, colour synthesis, and the history of photography.

Designed for visitors of all ages, the exhibition explains the principles of colour physics, human colour perception, and the history of colour photography through hands-on exhibits. Along the way, visitors can enter the Eye, move through colour synthesis, colorize photographs, navigate the labyrinth of Estonia's oldest colour photographs, and engage in many other discoveries. The exhibition traces the major milestones in the history of colour photography, from the first colour photograph presented in 1861 to contemporary digital photography.

SUGU JA LUGU

Ilmunud on Fotomuuseumi keha teema-aasta peanäituse „Sugu ja lugu“ samanimeline kataloog alapealkirjaga „Keha, sugu ja seksuaalsus Eesti fotoajaloos 19. sajandi lõpust 2000. aastate alguseni“. Kuidas on kujutatud Eesti fotoajaloos keha, soolisust ja seksuaalsust? Sellele küsimusele vastust otsides avaneb pildiline ajalugu, milles piirid dokumentaalsuse ja lavastuslikkuse ning intiimsuse ja avalikkuse vahel hägustuvad. Fotograafia on alati liikunud tõe ja lavastuse pingeväljas. „Sugu ja lugu“ kutsub nägema fotoajalugu 19. sajandi lõpu ateljeefotodest kuni 1990. aastate piire nihutava fotokunstini uue pilguga – mitte ainult kujutise ja tõlgendusena, vaid lavana, kus sugu, identiteet ja pilk saavad üha uusi tähendusi.

► Gendered Lens The comprehensive catalogue accompanying the Estonian Museum of Photography's main exhibition of the year of the body, has been released. The book bears the full title Gendered Lens. Body, Gender, and Sexuality in the History of Photography in Estonia from the Late 19th Century to the Early 2000s, clearly signalling its broad historical and thematic scope. How have the body, gender, and sexuality been represented in the history of Estonian photography? Exploring this question reveals a visual history in which the boundaries between documentary and staged photography, as well as between intimacy and the public sphere, are often blurred.

HAUS GALERII – KUNSTIKOGEMUS AASTAST 1997

EESTI KUNSTI OKSJONID, NÄITUSED,
HINDAMINE, OSTU- JA MÜÜGIKONSULTATSIOONID

KUNSTIKLASSIKA KEVADOKSJONID – 2. ja 3. mai 2026

ART EXPERIENCE SINCE 1997

ESTONIAN ART AUCTIONS, EXHIBITIONS,
APPRAISALS, SALES AND PURCHASES CONSULTATIONS

www.haus.ee

Uus 17, Tallinn

+372 641 9471

haus@haus.ee

Ma olen suur „JAH“ ütleja!

MELISSA MARIEL KORJUS (27) on tuttav telesarjadest näitlejana, tegutsenud saatejuhina, koostanud menuraamatu ning tegeleb dokumetaalfilmiga. Teinud tegelikult igasugu töid ja otsi, ent oma sõnul kuulub tema süda inimeste kokkutoomisele ja kõiksugu koostegemisele.

Küsimused: Tõnu Pedaru Vastused: MMK
Fotod: Rene Lutterus, Marek Metslaid, Ziina Komarova, erakogu

Lihtsalt öeldes maailma paremaks muutmisele! Võimas, kas pole? Kui mõelda, et ilma peal on palju viha ja vaenu ning asju, mis inimesi lahutavad. Ning üha enam neid, kes end üksikuna tunnevad.

Põrutame kohe loo alguses paugu ära! Ja see oleks nüüd täiesti omaette peatükk raamatus, aga märgime ära, et Mariel on sugulane 1930. lõpul filmiga “Suur valss” kiire, kuid lühikeseks jäänud Hollywoodi tähelennu sooritanud legendaarse, pisut traagilise elulooga lauljast kuulsuse Miliza Korjusega.

Mariel on just tulnud Tallinna talve tagasi kuumast Bali džunglist seiklemast. Patareid pungil päikesega täidetud energiat.

Mis siis nüüd teoksil?

Jah, eelmise aastaga proovisin oma töölaua võimalikult puhtaks saada. Lõpetasin ära "Ekspert eetris" saate, mida pikalt saatejuhina tegin ja "Täiuslik sõbranna" teine hooaeg sai lõpuks purki, nii et nüüd keskendun ainult "Kannapöörde" projekti edasi viimisele.

Ja teen DJ esinemisi nädalavahetusteti...Ja kuna mu pere avas Sakus väikse kohviku, siis proovin neile ka abiks olla nii palju kui võimalik. Nii et toimetusi jagub!

Kas teadsid lapsepõlves, kelleks tahad saada?

Keskkoolis oli mul kindel soov näitlemist õppima minna. Tundsin, et see on nii minu tee, sest teatriõpingud võrdusid minu jaoks inimeseks olemise avastamisega.

Sel aastal, kui ma gümnaasiumi lõpetasin, ei olnud aga lavakunstikooli katseid ja Viljandi mind tol hetkel ei kõnetanud. Mõtlesin, mis oleks veel

TEEN KÕIK SELLEKS, ET MU PEA OLEKS LAHTI JA HING RAHULIK.

selline eriala, mis ei oleks niivõrd spetsiifiline ja kitsas – mis hoomaks maailma ja ühiskonda laiemalt. Avastasin enda jaoks ajakirjanduse eriala. Ja minu õnneks oli valikus audiovisuaalne suund, mis tundus loominguliselt põnev ja silmiavav.

Kui mõelda aga lapsepõlve peale, on mul alati olnud teadmine, et tahan maailma jaoks midagi ära teha. Varateismelisena armastasin metsas jalutades ette kujutada, milliseid loomade varjupaiku, vanade- ja lastekodusid ma rajada võiksin, kuidas ma neid omava-

hel ühendaksin ja milliseid süsteeme looksin. Mul olid välja mõeldud väiksemadki detailid, kuidas miski toimib ja välja näeb.

Kuigi esinemine ja kõik loomingulised tegevused on mind alati kõnetanud, on mu suurim soov olnud maailma paremaks kohaks muuta. Ja mul on hea meel, et need alad, mis mulle meeldivad, loovad hea pinnase, mille abil ka tõsisemaid teemasid puudutada.

Oled teinud eri töid ja otsi, mis selles listis kõige ootamatum oli?

Üheks väga eriliseks tööks magistriõpingute ajal oli kutsikate hoidmine. Nägin Facebookis kuulutust, et kuldsete retriiverite pesakonnale otsitakse kedagi, kes päeval koertega tegeleks ja neid sotsialiseeriks. Olin müüdud. Kes ei tahaks imearmsate valgete karvapallidega mängimise eest taskuraha saada...

Tol hetkel ei teadnud ma aga, et see töökoht viib mind mitme järgmiseni. Nimelt töötas koerte omanik tol hetkel Piletilevis turunduskordinaatorina. Ta kutsus mind kampa ja koos lõime YouTube saateformaadi „Noor tegija“, kus

sain tutvustada ja intervjuuerida andekaid Eesti noori.

Hiljem tegime veel mitmeid intervjuusaateid. Sain oma intervjuuereimis- oskused mõnusalt proovile panna. Ja ajastus oli ideaalne. sest õppisin samal ajal Balti Filmi- ja Meediakoolis televisiooni. Nii et intervjuuereimine, saadete toimetamine ja monteerimine oli minu igapäev.

Õppisin sellest kogemusest, et kuhuiganes süda kutsub, tuleb minna. Sa ei tea kunagi, kuidas üks asi teiseni võib viia. Ja teiseks sain kõrvalt jälgida ühe erilise ja inspireeriva naise karjääri- redelil ronimist ja selle kõrvalt kogu muu elu majandamist. Oli palju, mida kõrva taha panna. Olen tänulik, sest mind on ägedate naisülemustega õnnistatud.

Maailm on suurtes muutustes. Poliitilistest ja majanduslikest muutustest kõiksugu globaalprobleemidest kuni tehisintellekti tulemiseni... Kuidas valmistud?

Aina enam vaatan sissepoole ja olen aru saanud, et mis iganes maailmas juhtub, asjadest pole kasu. Kui olukord läheb hapuks, saad kaasa võtta vaid iseend ja oma teadmised. Seega usun teadmiste jõudu. Soovin õppida erinevaid keeli, reisida ja inimestega päriselus kontakte luua.

Ja usun sellesse, et kui oled uudishimulik, julge, avatud ja hea südamega inimene, siis misiganes elu ka ette ei veeretaks, alati leidub mingisugune väljapääs.

Seega panustan endasse. Teen kõik selleks, et mu pea oleks lahti ja hing rahulik, et keerukamatel perioodidel mitte hirmust tehtud otsuseid teha. Üks võimsamaid oskusi minu arvates on see, kui suudad ka kõige lootusetumates olukordades võimalusi näha. Ja selleks tuleb oma loomingulist mõtlemist treenida.

Ka naise elu on muutunud, eks ole, tänapäeva ühiskonnas ei mõtle naised vaid laste, koduhoiu jms peale. Milline sa oled naisena?

Naisena on tänapäeval väga huvitav elada. Olen selle üle palju mõtisklenud. Olen ülimalt tänulik, et olen sündinud Eestis. Mis sest, et elame „tänapäeval“, on siiski väga palju riike ja kultuure,

Chanz toetab 2026. aastal kümnevõistleja

RASMUS ROOSLEHT

kus naise roll ja võimalused on hoopis teistsugused.

Mina ise naisena olen seiklejat ja vooluga kaasaminevat tüüpi. Ma püüan endale mitte survet peale panna, ei karjääri ega ka eraelu mõistes. Ma tean, et igal asjal on oma aeg. Ja eluteed on niivõrd erinevad. Seega püüan nautida just seda kohta, kus ma praegu olen.

Mõni aasta tagasi sain aru, et hiljaks jääda ei ole kuhugi. Mida enam ma end ootustega survestan, seda rohkem ma kuhugi raamidesse kinni jään. Võimalused asuvad aga tihti seal, kuhu me esmapilgul kohe vaadata ei oska. Seega usaldan elu kulgu.

Ja lisaks on mul on olnud uhke tunne olla oma elu ja aja peremees – katsetada ihuüksi elamist, nautides oma iseisvust. Alles hiljuti rääkis mu vanaema sõbranna loo sellest, kuidas ta ühiskonna survele mehele läks. Veel mõnikümmend aastat tagasi oli üksik kolmekümnendatele liginev naine perekonna häbiplekk.

Ma olen tänulik, et mul on vabadus jagada oma elu ja teekonda just nendega, kellega soovin, kes mind inspireerivad. Ma olen saanud end läbi erinevate inimeste ja eluperioodide tundma õppida.

„Kannapööride“ kogemus on kindlasti eriline... Mida oled sellest endal nõrkõrva taha pannud, õppinud?

Need naised, kelle me raamatusse valisime, on võitlejad. Nad ei lepi vähemaga ja nad vaatavad oma hirmudele otsa. Nad on keerukatest olukordadest hoolimata säilitanud avatud südame ja soovivad teisi aidata. Juba nende läheduses viibimine andis nii palju lootust ja jõudu.

Tänapäeva ajanappuses ja pealiskaudsuses vajame aina enam sügavaid lugusid, sügavaid inimesi, inimlikkust. Sain kinnitust, et need „päris“ kangelannad pole veel kadunud.

Veel õpetas see kogemus koostegemise jõudu. Minu jaoks pole mitte mi-

dagi imelisemat, kui see, kui inimesed ühendavad hea eesmärgi nimel jõu, tulevad kokku ja loovad üheskoos. Ja kui kokku tuleb nii palju naisi, kes üksteist toetavad ja üles tõstavad, on see minu arvates maailma mastaabis midagi väga erilist.

Kuulud sa pigem nende sekka, kes kipub mugavustsoonist välja või otsid oma kohta päikese all, kus lesida ja nautida?

Ma ei oskagi öelda, kumba minus rohkem on – kas lesijat või mugavustsoonist väljapürgijat. Iga uus aasta on toonud seinast seina seiklusi ja väljakutseid, seega loorberitele puhkama pole ma veel saanud jääda.

Kindlasti on oma roll olnud sellel, et ma olen suur „jah“ ütleva. Mul on üsna noorest peale olnud teadmine, et kui elu mõnd uut väljakutset pakub, siis äraütlemine ja hiljem kahetsemine on palju kibedam kui mõnda aega uues ja ebamugavas olukorras olemine.

MÄNGUMUUTVAD ASJAD, OLUD, INIMESED – MIS MARIELI ON TÄNASESSE PÄEVA TOONUD?

1. Vähemalt üks inimene igas eluperioodis, kes on mind suuremalt mõtlema julgustanud – õpetajad, mentorid, keda ma väga imetlenud olen ja kes on minus potentsiaali märganud.
2. Iseenda sisekompassile kindlaks jäämine ka kõige keerukamates olukordades.
3. Omaette olemise perioodid – maailma eest peitu pugemine, sotsiaalmeedia kanalite kustutamine. Tagasi päris väärtuste ja iseenda juurde tulemine, et mitte enesele märkamata ühiskonna poolt tulevate ootustega kaasa minna.
4. Elu keerukused – raske kasvajaga silmitsi seismine, erinevad lahti laskmised nii inimestest kui ettevõtmistest.

ja inimtühjadest tänavatest suveöödel. Nii tekib hommikuse linnulaulu saatel jalutades tunne, nagu asuksid mõnes armsas Eesti väikelinnas.

On sul ka mingeid lemmikpaiku?

Minu üheks lemmikpaigaks on Linda-mägi. Esiteks kõnetas mind see koht juba nime pärast, sest minu kallis vana-vanaema oli Linda, aga lisaks on sealsed vaated, loodus ja looklevad teed ime-lised. See koht on ka ajalooliselt väga märgiline. Ma armastan seal oma koer-tega jalutada, ilusa ilmaga päikest nau-tida ja sügisel langevaid lehti vaadata.

Mis on Tallinnas puudu, mis peaks olema parem?

Mida enam ma ringi reisin, seda enam näen, kuidas inimesed külma-kraadidest hoolimata kohvikutes õues istuvad. Tallinnas märkab seda üliharva. Meie kolime suve lõppedes kohe siseruumidesse. Aga õues istumi-sel ja koos tänavatel olemisel on mingi-sugune oma võlu.

Mul on hea meel, et meil on Telliskivi, kuhu inimesed lihtsalt koos aega veetma tulevad. Kes mängib pinksi, kes sõprade-ga murulapil kaarte, kes naudib kohvi, kes tuli terrassile veini nautima.

Tunnen, et vajame veelgi enam kohti, kus inimesed vabas õhus kokku tulevad. Ja seda niimoodi, et ei pea kohtumiseks kindlat baari või restorani välja valima.

Näitled, teed filmi, tegid raamatu... Mis sulle kõige enam endale meeldib teha?

Mind köidab igasugune loomin-guline tegevus. Ja kui selle saab veel missioonitunde ja millegi suuremaga ühendada, siis on eriti äge.

Püüan mitte liialt mõelda konkreet-sele väljundile, pigem proovin vaadata suuremalt, et millele ma siin maailmas tähelepanu tahaksin juhtida ning siis mõtlen, milliste enda oskustega ma seda ideed toetada saan.

Minu süda kuulub ka inimeste kok-ku toomisele. Seega igasugused festiva-lid ja muusikalised sündmused on väga minu teema.

Sel aastal näen end dokumentaalsaa-det tegemas, kirjutamas, lugusid jutus-tamas ja inimeste ette toomas. Vabadel päevadel armastan *vintage outfit* 'e kokku sobitada, kollaaže meisterda, DJ-puldi taga olla ning naisi ja arhitek-tuuri pildistada.

TUNNEN, ET VAJAME VEELGI ENAM KOHTI, KUS INIMESED VABAS ÕHUS KOKKU TULEVAD. JA SEDA NIIMOODI, ET EI PEA KOHTUMISEKS KINDLAT BAARI VÕI RESTORANI VÄLJA VALIMA.

DEAL WITH TALLINN

Sa pole sünnilt tallinlane, hoopis Soomes ilmale tulnud! Aga, kas mäletad oma esimest Tallinnas-käiku?

Ilmselt täiesti esimest Tallinnas-käi-ku ma ei mäleta, aga meenub üks kooli väljasõit Sakust Tallinnasse. Külastasi-me ilmselt mingisugust teatrit.

Mäletan, kuidas mu sõbranna õpetajatele enne bussi tagasiminekut teatas, et tema meiega tagasi ei sõida, vaid läheb oma ema töö juurde. Mina seepeale mõtlesin, et minu ema töötab ju ka Tallinnas, täpsemalt Tallinna Lin-navalitsuses, mina lähen ka tema juur-de. Aga mul ei olnud õrna aimugi, kus pool see linnavalitsus asub. Õpetaja lasigi meid esimese küsimise peale minema. Lõpuks seiklesime sõbrannaga tükk aega mööda linna ringi. Mäletan ilusaid tänavaid, rohelist murulappe ja suurt elevust, mis mind valdas. Oli varasuvine aeg. Kuidagi ma lõpuks kohale jõudsin.

Veel mäletan, kuidas me teismeliste tüdrukutekambaga tihtipeale marsaga

Tallinnasse sõitsime, et pealinnaeluga tutvust teha. Siis tundus Tallinna vana-linn täieliku võlupaigana, mille tänavatel oli põnev ära eksida. See tunne on mulle alati meeldinud, kui valid suva-lise suuna ja lihtsalt kulged. Pea alati avastan midagi uut ja põnevat.

Elad nüüd Tallinnas, Kelmikülas. Kus kandis oled elanud ja kuidas hindad oma asumit?

Tallinnasse kolides jäid minu eluko-had alati Kalamaja, Telliskivi ja Pelgulinna piirkondadesse. Ma ei teinud seda otsust esialgu teadlikult, sest esimene üürikodu jõudsid minuni maaklerist kasuisa kau-du. Aga peale Kalamajas elamist ei taht-nud ma sugugi sealsest *vibe* 'ist loobuda. Nii et iga järgmine kodu nihkus küll Ka-lamajast veidi välja, aga alati jäin kusagile kiviviske kaugusesse.

Nii Kalamaja, Telliskivi kui ka Pelgu-linna puhul on minu jaoks kõige suure-maks väärtuseks olnud rahulikud täna-vad ja kõnniteed. Kuna olen pisikesest peale suur jalutaja olnud ja mul on ala-

„There is nowhere to be late!“

MELISSA MARIEL KORJUS is only twenty-seven, yet her path already zig-zags through acting, television hosting, writing a bestselling book and now a documentary film. She has done, as she laughs, „every kind of job imaginable.“

„My heart belongs to bringing people together,“ she says simply. „To do things together. To make the world a better

place.“ In a time she feels is full of division and loneliness, the idea sounds almost stubbornly hopeful.

Nevertheless, let's start with a bang right at the beginning of the story! This could be a whole chapter in itself, but let's just note that Mariel is related to Miliza Korjus, the legendary singer with a somewhat tragic life story who had a

brief but meteoric rise to fame in Hollywood in the late 1930s with the film *The Great Waltz*.

Mariel has just returned to bitterly wintry Tallinn from her adventures in the hot jungles of Bali. Her batteries are bursting with energy from the bright sunshine. So what's next?

„Yes, last year I tried to clear my desk as much as possible. I finished the show „Ekspert eetris“ (Expert on Air), which I hosted for a long time. The second season of „Täiuslik sõbranna“ (Perfect Girlfriend) finally came to an end, so now I'm focusing solely on moving forward with the „Kannapööride“ (Turnaround) project...and I DJ on weekends...and since my family opened a small café in Saku, I try to help them out as much as possible. So I have plenty to do.

CHOOSING A FUTURE

„In high school, I had a strong desire to study acting,“ she recalls. „For me, theatre meant discovering what it means to be human.“ Then reality interfered: that year, there were no entrance exams to the performing arts school. She had to improvise.

„I thought – what field is wide enough to include the whole world?“ she says. „That's how I discovered journalism.“ The audiovisual programme attracted her. It felt creative, open, exploratory. Yet, she says, the deeper motivation had started much earlier.

„As a young teenager, I walked in the woods and imagined building animal shelters, retirement homes, children's homes – connecting them into one system. I had the smallest details planned. I always knew I wanted to do something for the world.“

Acting and creativity were tools. The goal stayed the same.

THE GOLDEN RETRIEVERS THAT CHANGED EVERYTHING

During her master's studies, she answered a Facebook ad: someone needed a daytime caretaker for a litter of golden retriever puppies.

„I was sold,“ she laughs. „Who wouldn't want pocket money for playing with adorable fur balls?“

She didn't realise the puppies would

launch her career. Their owner worked at Piletilevi and soon invited her to join a project. Together, they created a YouTube interview show, Noor tegija („Young Achiever“), introducing talented young Estonians.

„I was studying television at the Baltic Film and Media School at the same time,“ she says. „So interviewing, editing and producing shows became my daily routine.“ The lesson stayed with her. „You should follow your heart wherever it leads. You never know what one small thing leads to.“

She also gained role models. „I was lucky – I've been surrounded by strong female leaders. I learned a lot just by observing them.“

PREPARING FOR AN UNCERTAIN WORLD

Politics, crises, and artificial intelligence – the world is changing quickly. Korjus doesn't prepare by collecting possessions.

„I've realised material things don't help much,“ she says. „If everything collapses, you take only yourself and your knowledge with you.“

She studies languages, travels, and prioritises meeting people face-to-face. Curiosity and kindness, she believes, are survival skills.

„One of the most powerful abilities is to see opportunity even in hopeless situations. That requires creative thinking.“

BEING A WOMAN – AND NOT RUSHING LIFE

„What kind of woman are you?“ she repeats, smiling. She calls herself adventurous but gentle with expectations.

„I try not to pressure myself – not with career, not with personal life. Everything has its time.“

A few years ago, she had a realisation: „There is nowhere to be late to. The more you force life, the more stuck you get.“

She values independence. A story from her grandmother's friend – pressured into marriage decades ago because a single woman nearing thirty was considered shameful – made her grateful.

„I'm thankful I can choose who to share my life with and when.“

STORIES THAT RESTORE HOPE

Her book project, *Turnaround*, brought her into contact with women she calls fighters. „They faced fear head-on and still kept open hearts,“ she says. „Just being near them gave me strength.“

The experience reinforced what she values most: collaboration. „There is nothing more wonderful than people joining forces for a good cause. When women support each other, it feels globally important.“

THE PEOPLE AND HARDSHIPS THAT SHAPED HER

She traces her growth to three forces: mentors who pushed her to „think bigger,“ periods of solitude when she withdrew from social media to rediscover her values, and life's difficult turns – illness, endings, letting go. Through it all, she kept what she calls an „inner compass.“

And she is, unmistakably, a „yes-person.“ „Regretting a 'no' hurts more than being uncomfortable for a while,“ she says.

WHAT SHE LOVES MOST

Acting, filmmaking, writing – she refuses to rank them. „I love creative work, especially when it serves something bigger. I first think about what I want to draw attention to in the world – then I use whatever skills help.“

Another constant passion: gatherings. „Festivals, music events, bringing people together – that's really my thing.“

On free days, she assembles vintage outfits, makes collages, DJs and photographs women and architecture.

DEAL WITH TALLINN

Her relationship with Tallinn began in mild teenage rebellion. On a school trip, she and a friend simply didn't return to the bus. „We wandered the city for hours,“ she remembers. „I didn't even know where my mother's workplace was. But I remember beautiful streets, green lawns and this huge excitement.“

Later, she and her friends would ride buses from Saku just to roam the Old Town. „It felt magical – I loved choosing a random direction and getting lost.“

As an adult, she settled in Kalamaja, Telliskivi and Pelgulinna.

„I never wanted to leave the vibe,“ she says. „Quiet streets, parks, morning birdsong – sometimes it feels like a small Estonian town.“

One favourite place is Lindamägi hill. „The name drew me – my great-grandmother was Linda – but also the views and winding paths. I walk there with my dogs in the sun and watch the leaves fall.“

A CITY SHE WANTS TO OPEN UP

Travel has changed how she sees public space. „Abroad, people sit outside cafés even in cold weather,“ she says. „In Tallinn, we move indoors too quickly.“

Telliskivi, where people gather, play ping-pong or just linger, pleases her. Still, she hopes for more open meeting places. „We need spaces where people can simply be together,“ she says, „without having to choose a bar or restaurant.“

It fits her larger vision – not career-driven, but human-driven.

In the end, all her projects connect back to the same idea she had as a child in the forest, designing imaginary communities.

„I just want people to meet,“ Melissa Mariel Korjus says. „Everything else grows from that.“

Džäss & LINN

Tallinlase nägu on juba täiuslik!...

Kevadine suursündmus, 37. Tallinna Rahvusvaheline Festival Jazzkaar täidab 25. aprillist kuni 2. maini Telliskivi Loomelinnaku parima muusikaga! Nagu ikka, uurime artistidelt nii festivali kui Tallinna linnaruumi kohta.

Küsis: PULSS Fotod: Sadu-Triste Juurikas

Sõna saab laulja MARTEN KUNINGAS! Marten (s. 1985) on teinud sooloplaate, aga juba kümme aastat on ta ansambli Miljardid solist. Jazzkaarel teeb ta eri-projekti!

ESINED JAZZKAAREL, KUS TEED KUMMAR-DUSE FOTOGRAFISKA ANTON CORBIJNI NÄITUSEL PORTRETEERITUD ARTISTIDE MUUSIKALE. KES NEIST ON SINU SUURIMAD LEMMIKUD JA MIKS?

Ilmselt David Bowie – ta on muusiku ja kunstnikuna lihtsalt niivõrd mitmekülgne ja kõitev. Ka Brian Eno, kellest on mitu toredat portreed, on minu jaoks olulisel kohal. Ühes saali nurgas oli hägune siluett Peter Gabrielist kuskil kõrvalisel rajal. Temaga kaasa lauldes kulges suur osa mu lapsepõlvest. Kogu näitus on väga inspireeriv ja ilus.

MILLINE JAZZKAAREL ESINEV VÄLISMUUSIK SOBIKS TALLINNA ELAMA, KUHU JA MIKS?
Ansambli Kneebody saksimees Ben Wendel

Jazz & the CITY

The major spring event, the 37th Tallinn International Festival Jazzkaar, will fill Telliskivi Creative City in Tallinn with the best of music and good vibes from April 25 to May 2! As usual musicians will have their say, talking about the fest and the urban space of Tallinn.

Over to singer MARTEN KUNINGAS! Marten (born 1985) has released solo albums, but for the past ten years, he's been the lead singer of the band Miljardid. At Jazzkaar, he's doing a special project!

YOU ARE PERFORMING AT JAZZKAAR, WHERE YOU PAY TRIBUTE TO THE MUSIC OF ARTISTS PORTRAYED IN ANTON CORBIJN'S EXHIBITION. WHO ARE YOUR FAVORITES AND WHY?

Probably David Bowie – he is just so versatile and captivating as a musician and artist. Brian Eno, who has several wonderful portraits, is also important to me. In one corner of the hall, there was a blurry silhouette of Peter Gabriel somewhere on the sidelines. I spent a large part of my childhood singing along with him. The whole exhibition is very inspiring and beautiful.

WHICH FOREIGN MUSICIAN PERFORMING AT JAZZKAAR WOULD BE SUITED TO LIVING IN TALLINN, AND WHY?

Ben Wendel, saxophonist with the ensemble Kneebody (who has also performed with his own trio in the past), would be suited to living in a studio apartment on the top floor of a nine-story building in Lasnamäe, for example, on Kärberi Street. It would be nice up there on the roof, with your feet up, playing the saxophone between the panels. The locals would definitely be delighted.

WHICH PIECE OF MUSIC BEST CHARACTERIZES THE CITY OF TALLINN FOR YOU?

Hmm... something equally ugly and beautiful, sweet and dirty... Onu Bella's „Mu armukeste kari” (My Lovers' Herd).

IF YOU WERE GIVEN A MAGIC WAND, WHAT WOULD BE THE PERFECT TALLINN?

Every city is the face of its inhabitants. If that's true, then I wouldn't want to whip anyone, because the face of Tallinn's residents is already perfect. That is why the perfect Tallinn would be one where these faces are visible, and they express themselves freely. Different generations, sharing, remembering and dreaming. Celebrating what has been, what is and what is to come. And the houses and windows and streets would be that face.

(kes on varasemalt üles astunud ka oma trioga) sobiks elama mõnda Lasnamäe üheksakorruselise elamu viimase korruse ateljeekorterisse, näiteks Kärberi tänavale. Seal üleval katusel oleks hea, jalg äärel, paneelide vahel saksofoni puhuda. Kohalikud kindlasti rõõmustaksid.

MILLINE MUUSIKAPALA ISELOOMUSTAB SINU JAKS KÕIGE ROHKEM TALLINNA LINNA?

Hmm... midagi võrdvärselt inetut ja kaunist, sulnist ja roppu... Onu Bella „Mu armukeste kari”.

KUI SULLE ANTAKSE VÕLUPIIITS, SIIS MILLINE OLEKS TÄIUSLIK TALLINN?

Iga linn on oma elanike nägu. Kui see on tõsi, siis ei tahaks ma kedagi piitsutada, sest tallinnase nägu on juba täiuslik. Seepärast olekski täiuslik Tallinn selline, kus need näod on nähtavad ja nad väljendavad end vabalt. Erinevad põlvkonnad, jagades, meenutades ja unistades. Tähistades olnut, olevat ja saabuvat. Ja majad ja aknad ja tänavad oleksid seda nägu.

Tuletõrjehoon.

Riigikogu hoone.

KLASSIKUTE JÄLGEDES

EUGEN HABERMANN (1884–1944) ja HERBERT JOHANSON (1884–1964) on arhitektuuri-klassikud, esimese Eesti Vabariigi aegsed tegijad, kellele Tallinna linnas pole võrdseid esindusobjektide hulga ega projekteerimise mahu poolest.

Viljaka tandemi arhitektuursetest vägitagudest on ilmunud värskest raamat. Mitmed majad on tõepoolest sõbrad ja kolleegid koostöös teinud, aga päris suur osa, eriti 1930ndatel, on ka ühe mehe loodud.

Miks nende maju 1920–1930. aastatel nii palju ehitati, seletub ka nende tähtsusega kõrgel positsioonil ametipostil. Habermann oli esimese vabariigi ajal Tallinna planeerimisarhitekt ja Siseministeeriumi Ehituspeavalitsuse juhataja (sisuliselt riigiarhitekt), Johanson aga juhtis Tallinna projekteerimisbürood, olles seega linna peaarhitekt. Mõlemad olid ka Eesti Arhitektide Ühingu esimehed ning kujundasid nii arhitekti positsiooni ja kuvandit Eesti ühiskonnas.

EUGEN HABERMANN JA HERBERT JOHANSON.
EESTI MODERNISMI KLASSIKUD
Karin Hallas-Murula

Habermanni ja Johanson 1920.-tel – 30.-tel rajatud ehitistest tuleks esimesena ja mainida ikoonilist ja igas mõtte tähtsat hoonet tollal verinoortelt arhitektidelt Toompea lossi sisemuses ehk – Riigikogu hoonet (1922)!

Seejärel Oma Kolde elamugrupp, mitmed koolimajad – Lenderi ja Ristiku, Prantsuse lütseum, Westholmi gümnaasium, Ühisgümnaasium, teeninduskool, Kopli kunstigümnaasium... aga ka näiteks Tallinna elektrijaam, Rauaniidi vabrik, tuletõrjehoonet, trammidepoo. Esimene nn näidislasteaed Koplis! Samuti kalmistukabelid Liival ja Metsakalmistul.

Herbert Johanson võib vast üldse nimetada Eesti 20. sajandi silmapaistvaimaks arhitektiks. Tema looming kulges 1910. aastate hilisjuugendist läbi funktsionalismi 1930. aastate esindusliku paararhitektuurini.

Südalinnas on paararhitektuuri manifestiks tuletõrjehoonet (Raua 2, 1936–39), eriti selle torn,

Prantsuse lütseum.

mille vormielegantsi on võrreldud keskaegse ordulossi torni Pika Hermanniga!

Habermanni ja Johanson lahkusid mõlemad Eestist suure sõja ajal, 1944. Aastal. Habermann oli oma 60. juubeli eel Tallinnast põgenikelaeval Moero, mis nõukogude lennuväe poolt 22. septembril Läänemeresel põhja lasti. Legendi järgi oli ta kõigepealt aidanud neli inimest päästema ja siis polnud enam ise veepinnale tõusnud. Tema surnukeha jäi koos enam kui 650 saatusekaaslasega kadunuks. 1930. aastatel levis Euroopas neoklassitsism.

Johanson aga jõudis 1944. aastal Rootsi. Algul Stockholmis ja hiljem Göteborgis töötas ta väheaktiivseks jäädes arhitekt Elmar Lohu juures ja läks varsti pensionile. Vanaduspäevad veetis H. Johanson lilli maalides. Suvel 1964 külastas arhitekt sünnimaad ja otsustas naasta kodumaale. Dokumentide vormistamise ajal 1964. aasta 24. novembril Herbert Johanson aga suri.

Nende tuntud ehitiste kõrval esitleb äsja ilmunud raamat ka nende vähem tuntud elamuarhitektuuri ja tüüpprojekte. Tipparhitektide looming

Westholmi gümnaasium

nimekiri sisaldab 650 ehitist ja projekti – see on mõjuv osa meie 1920.–1930. aastate arhitektuurist.

Soovitame aga haarata raamat pihku ja sooritada linnaretki klassikute jälgedes! Et tutvuda vahetult klassikute tuntumate ehitistega.

Jalutuskäigu suundadeks:
Veerenni kvartal,
Pelgulinna, Ristiku kant
Politsei pargi ümbrus.

Korterelamu Graniidi 24..

Liiva kalmistu kabel.

Metsakalmistu kabel.

CLASSICS OF THE CITY SPACE

EUGEN HABERMANN (1884–1944) and **HERBERT JOHANSON** (1884–1964) are classics of Estonian architecture, with no equal in Tallinn in terms of the number of representative buildings or the volume of design work and the number of buildings altogether during the period of the First Republic of Estonia.

Of the buildings by Habermann and Johanson the first to be mentioned would probably be the iconic, significant, and monumental building within Toompea Castle – the Riigikogu (Parliament) building (1922)

Habermann was Tallinn's planning architect and head of the Building Department of the Ministry of the Interior (essentially the state architect), while Johanson ran Tallinn's design office, making him the city's chief architect. Both were also chairmen of the Estonian Association of Architects and shaped the position and image of architects in Estonian society.

Habermann and Johanson's well-known buildings include the Oma Kolde housing complex, several school buildings – the Lender and Ristik school buildings, the French Lyceum, Westholm Gymnasium, Ühisgümnaasium, Kopli Art Gymnasium... but also, for example, the Tallinn power plant, the Rauaniidi factory, the fire station, and the tram depot. The first so-called model kindergarten in Kopli! And the chapels to the cemeteries of Liiva and Metsakalmistu.

Herbert Johanson can probably be called the most prominent architect of 20th-century Estonia.

His work spanned from the late Art Nouveau of the 1910s through functionalism to the representative architecture of the 1930s.

Habermann and Johanson were colleagues and also friends. Both left Estonia during the war times in 1944. Habermann, on the eve of his 60th birthday, fled Tallinn on the refugee ship Moero, which was sunk in the Baltic Sea by the Soviet Air Force on September 22. According to legend, he first helped four people into a lifeboat and then did not surface himself. His body, along with more than 650 companions in fate, was lost. Johanson, on the other hand, reached Sweden in 1944. Initially in Stockholm and later in Gothenburg, he worked for architect Elmar Lohk, becoming less active, and soon retired. He spent his old age painting flowers. In the summer of 1964, the architect visited his homeland and decided to return home. During the processing of documents on November 24, 1964, Herbert Johanson passed away.

In addition to these well-known buildings, the recently published book also presents their lesser-known residential architecture and standard designs. The list of works by top architects includes 650 buildings and projects – a significant part of our architecture.

THE LIST OF WORKS BY TOP ARCHITECTS INCLUDES 650 BUILDINGS AND PROJECTS – A SIGNIFICANT PART OF OUR ARCHITECTURE.

AGA SELLEGA ON MEIL HALVASTI. VÄGA HALVASTI!

Ajakirja PULSS väljaandja Andres Peets püüab lugejaid alanud aastal pisut positiivsemale lainele suunata!

Peatset kevadet kuulutav päike näitab oma nägu ja tegu pisut loiult. Eks me siis käimegi ühte jalga selle maailmakõiksusega. Talv on olnud kurnav üle kogu Euroopa ning levitanud oma külma hingust isegi teistpool Atlandit, maa-des, kus koduses majapidamises annab lumelabidaid tikutulega otsida. Aga ega see päike kuhugi jää. Küll ta ükskord meie magamistoa aknast hommikuti sisse piiluma hakkab ning meie talvise tusameele rõõsaks maks keerab.

Üsna mitmed uuringud näitavad, et parema ilma saabudes haarab inimesi ka üldine usk paremate aegade saabumisse. Üks UK-s avaldatud uurimus (Shared Confidence - a Driver of Economic Recovery) räägib muuhulgas sellest, kuidas ühine, kollektiivne kindlustunne hoogustab tarbijate ja ettevõtete optimismi majandusliku tuleviku suhtes, suurendades investeerimist ning tugevdades ettevõtluskasvu. Aga selleks, et elanikud ning ettevõtted (ka välisinvestorid) usaldaks kohalikku majandust, peaks seda toetama ka kohalik poliitiline diskursus. Aga sellega on meil halvasti. Väga halvasti.

ÜSNA MITMED UURINGUD NÄITAVAD, ET PAREMA ILMA SAABUDES HAARAB INIMESI KA ÜLDINE USK PAREMATE AEGADE SAABUMISSE.

Millal me viimati kuulsime poliitikute suust üldsust motiveerivat ja massidesse positiivset innustust sisendavat juttu?

Nende kõneramm kulub teineteise madalaks tegemisele. Kui ChatGPT-sse sisestada samasisuline küsimus, saab sellise vastuse: *Recent studies and political*

analysis indicate that political discourse in Estonia has become increasingly negative, polarized, and antagonistic, shifting away from the consensus-oriented style that characterized the country for decades.

Jätan selle lõigu targu maakeelde tõlkimata. Säästmaks vähemalt neid, kes inglise keelt ei mõika. Aga oma mõttelõnga jätkan Artur Alliksaare kaunite luuleringidega. Ei tea, kas geenius pani selle kirja hoiatusena või siis hoopis edasiviiva kahemõttelise tarkusereana...

Ei ole paremaid, halvemaid aegu.

On ainult hetk, milles viibime praegu.

Mis kord on alanud, lõppu sel pole.

Kestma jääb kaunis, kestma jääb kole.

Päikesepaistet ning rõõmu ja usku südamesse kõigile PULSS'i lugejatele!

Ajakirja PULSS väljaandja Andres Peets

KEIJO KAASIK: klient peab end siin tundma nagu kodus, mis muuseas ongi meie juubeliaasta üks põhimõtteid.

Veho uued esindused: jätkusuutlikkus ja maksimaalne kliendikogemus

Veho kaks uut müügi- ja teeninduskeskust vastavad kõrgeimatele Mercedes-Benz standarditele, mis tähendab parimat kliendikogemust, aga ka erakordset keskkonnasäästlikkust.

2025. aasta oli Eestis Veho jaoks väga eriline, sest avati kaks uhiuut Mercedes-Benz esindust. Väos asuvas keskuses müüakse ja hooldatakse kommertssõidukeid ning Peetrisse, Veho Tallinna egiidi alla koondatai kokku kõik senised Tallinna ja Harjumaa sõiduautode esindused ehk Veho Järve ja Veho Ülemiste ning Veho Tänavilma kere- ja värvitöökoda.

„Sõiduautode esinduste koondamisel ühte kaasaegsesse hoonesse on mitu põhjust, neist olulisim on soov pakkuda Mercedes-Benz brändile omast laitmatut kliendikogemust, aga ka tagada meie äri kasv tänu kaasaegsele ning täiesti uuel tasemel müügi- ja teeninduskeskusele,” sõnab Veho AS-i sõiduautode ärivaldkonna juht Keijo Kaasik.

BALTIKUMI SUURIM JA MOODSAIM

Praeguseks kaks kuud töötanud sõiduautode keskus näitab uut taset kogu Baltikumis. Esiteks on see suurim premium-klassi autoesindus regioonis, mille pindalaks on kokku 9000 ruutmeetrit, aga

lisaks vastab see Mercedes-Benz MAR20X kontseptsioonile.

„Kokkuvõtlikult on MAR20X näol tegu terviklike standardite ja nõuetega, millele peab vastama Mercedes-Benz tulevikuesindus,” räägib Keijo Kaasik. „See hõlmab väga paljusid aspekte alates hoone arhitektuurist ja interjööri disainist kuni peenemate klienditeeninduse nüansideni välja. Klient peab end siin tundma nagu kodus, mis muuseas ongi meie juubeliaasta üks põhimõtteid – *Welcome home*, ehk tere tulemast koju!”

Kaasik kinnitab, et kliendi teekond tema uue Mercedes-Benzini on palju mugavam kui varem. Avar müügisalong annab võimaluse välja panna suur mudelivalik. Eksklusiivsemaid mudeleid AMG-lt ja Maybachilt saab digitaalselt tutvustada esmakordselt Eestis kasutusele võetud Exclusive Lounge'is. „Uue keskuse üks märksõnu ongi digitaalsus” ka autode üleandmisel ja kliendile tutvustamiseks on sellel suur roll.”

Samamoodi on muutunud suhtlus teenindusse tuleva kliendiga. Vast parim näide sellest on, et kokkulepitud ajal Veho Tallinna esindusse jõudvat

klienti ootab sisuliselt kogu maja. Elektroonilised suunaviidad juhivad ta sooja vastuvõtualasse, mis tähendab, et enam ei pea autot õue jätma, vaid saab sõita otse teenindusse, kus Veho personal juba ootab!

Kõikide uuena ehitatavate Mercedes-Benz keskuste üks peamine nõue on keskkonnasõbralikkus ja jätkusuutlikkus. Nii vastab Veho Tallinna hoone A-klassi energiatõhususe nõuetele, kasutab taastuvenergiat ning on varustatud 250 kW päikeseelektrijaamaga. Läbiv põhimõte kogu hoonel on kasutada energiat täpselt nii palju kui vaja ja nii vähe kui võimalik.

KESTLIKKUSES KÕIGILE EESKUJUKS

Jaanuaris 2025 avamispidu pidanud Veho Vao esinduses müüakse ja hooldatakse veokeid, busse ja kaubikuid. Pinnalt on see väiksem kui sõiduautode keskus – paikneb kokku 3500 ruutmeetril, aga siingi on eeliseks lai teenuste valik ning kompaktsus selles mõttes, et kõik vajalik on ühe koha peal olemas. „Näiteks saab klient, kes tuleb autoga teenindusse, ooteajal tutvuda nii meie tarbesõidukite valiku kui laiemas mõttes kogu Mercedes-Benz maailmaga, ootealal end hästi tunda või vajadusel privaatsetl tööd teha,” kirjeldab Mattias Vahter, kommertssõidukite valdkonna juht.

Efektiivsuses ja keskkonnasäästlikkuses on Vao keskuse puhul välja mindud maksimumile. Vahter kinnitab, et nutikate energialahendustega vähendatakse ettevõtte süsihappegaasi heidet 115 tonni võrra ning vähemalt 60% esinduses tekkinud jäätmetest saadetakse ringlusse. „Tahame olla nii energiasõltumatu ja keskkonnasäästlikud kui võimalik. Uus nutikas esindus rajatigi põhimõttel,

et hoone kataks oma energiavajadused võimalikult suures mahus ise,” selgitab Vahter.

Veho Vao hoone katusele on paigaldatud 100 kW päikesepark ja kui selle toodangust jääb puudu, siis ostetakse elektrienergiat juurde 100% taastuvatest allikatest pärinevatest allikatest. Hoonet köetakse ja jahutatakse maasoojuspumba abil. Maasoojuse kogumiseks on esinduse territooriumil 33 puurauku, mis ulatuvad kuni 120 meetri sügavusele. Puuraukude kogupikkus on 3960 meetrit.

Samamoodi pööratakse suurt tähelepanu jäätmete taaskasutusele. Et saata taaskasutusse vähemalt 60% tekkinud jäätmetest, loodi sorteerimisvõimalus kõikidesse prügi tekkekohtadesse. Sealt edasi liiguvad liigiti kogutud jäätmed Veho jäätmedepoosse, mille tarbeks ehitati uue esinduse kõrvale eraldi hoone – ja sealt edasi juba jäätmejaama ümbertöötlemisse.

Veho Tallinna uue Mercedes-Benz sõiduautode esinduse (vasakul) leiate aadressilt Lääke 44, Peetri; Veho Vao tarbesõidukite keskus (paremal) asub Tooma tee 2, Tallinn.

MERCEDES-BENZ TÄHISTAB 140. SÜNNIPÄEVA

Carl Benz patenteeris esimese mootorsõiduki 29. jaanuaril 1886 – ning alates Benz Patent Motorwagenist on Mercedes-Benz korduvalt tõestanud oma vankumatut edu, tahet ja võimet autot pidevalt uuesti mõtestada.

140. juubeliaastat iseloomustab brändi ajaloo kõige ulatuslikum toodete lansseerimisprogramm. See sai alguse uuenenud S-klassi maailma esmaesitlusega 29. jaanuaril 2026, järgmise kahe aasta jooksul toob Mercedes-Benz turule üle 40 uue mudeli, mis ühendavad pärandi ja innovatsiooni.

Teen TALLINNAS kõike seda, mida ma Pariisis teha ei saa

„Minu teismeea unistusest täitus kolmas – mereväehvitseri ja maastikukujundaja asemel sai minust diplomaat,” ütleb tänane Prantsuse suursaadik Eestis tema ekstsellents EMMANUEL MIGNOT.

Tekst: Thea Karin
Fotod: erakogu

Alustanud diplomaatilist karjääri ligi tosin aastat tagasi Berliinist, on härra Mignot alates 30. juulist 2023 Eestis Prantsusmaa suursaadik. Mis tähendabki, et alanud aasta on tema teenistuse jaoks siin maal viimane. Oma sõnul tahab ta veel jäänud aja jooksul võimalikult palju Eestimaast osa saada.

KEEL JA KIRJANDUS

Kuigi saadik valdab lisaks emakeelele veel hispaania ja inglise ning isegi türgi keelt, peab ta eesti keelt enda jaoks liiga keeruliseks. „Eestikeelsed sõnad erinevad täiesti mulle tuntud keeltest, isegi eeslisilda ei saa tekitada, kõik tuleb pähe õppida,” möönab saadik. Mignot arvab, et eestlaste jaoks on prantsuse keel samuti raske, mistõttu on tal hea meel, et siin siiski õpitakse seda keelt ja et on olemas Prantsuse lütseum. „Tean, et kui Jean-Paul Sartre koos Simone de Beauvoiriga Eestit külastas, siis saatis teda keeleoskajana Lennart Meri.”

Õnneks, märgib saadik, on prantsuse keelde tõlgitud eesti kirjandust – Andrus Kivirähki „Rehepapp” ja „Mees, kes teadis ussisõnu” on tal läbi loetud! Ka näiteks Jaan Kross on prantsuse keeles olemas. Suursaadiku residentsis on muljetavaldav raamaturiik. „Mul on suur kogu raamatuid... esimeseks põhjuseks on, et mu ema oli prantsuse keele õpetaja ja teiseks lubati mul piskust taskurahast osta ainult raamatuid! Täna on neid minu kogus kokku tuhande ringis.” Osa raamatuid on saatkonnas, osa residentsis ja osa kodus Prantsusmaal. „Lugenud olen esmajärjekorras neid, mis käsitlevad ajalugu,

diplomaatiat ja reisimist. Mul on ka raamat, mis kirjeldab 18. sajandi Eestit.”

LINN JA MAA

Pealinn Tallinn on suursaadiku sõnul elamiseks väga meeldiv, turvaline ja puhas. Et Tallinna arhitektuur on nii euroopalik, oli suursaadikule ikkagi üllatus. Tema sõnul on see kinnitus sellest, et oleme tõepoolest Euroopas! „Teen Tallinnas kõike seda, mida ma Pariisis teha ei saa,” ütleb härra Mignot, et pärast tööd läheb ta suvel ujuma, talvel suusatama – „kõik viieteistkümneminutilise autosõidu kaugusel – see teeb elamise väga mugavaks. Ja ooperisse jalutan!”

Lisaks harrastab saadik siin murdmaasuusatamist, mida harjutas juba lapsena koos vanematega Jura mägedes. Samuti ratsutab, mängib tennist ja golfi. Saadik rõhutab, et tema kui prantslase jaoks on sümboolne see, et siin on suurepärased restoranid – Michelin'i tähisega restoranid üle Eesti, ja arvukalt kultuuriüritusi.

Lisaks pealinnale on suursaadik väisanud mui-

dugi Eestimaad laiemaltki, kuigi kaugeltki mitte kõikjale pole ta jõudnud, maa väiksusele vaatamata. Kindlasti tahaks ta aga jõuda veel Peipsi äärde! Käidud on aga siin ja seal, korduvalt Lahemaal, Saaremaal, Hiiumaal – ja Tartus näiteks vähemalt 25 korda!

Erilised suhted on saadikul tekkinud setodega. Side tekkis suursaadiku sõnul tänu ühele inimesele, kes õppis Pariisis Sorbonne'is filoloogiat ja tõlgib seto keelest prantsuse keelde. „Käisin Setomaal ka oma sünnipäeval, teisel augustil, koos lastega sootska valimisteremoonial ja seal oli ka peaminister Kristen Michal. See oli suurepärane pidu.”

Lühidalt – „puudust ei tunne ma siin millestki, vastupidi, võib-olla talve on ehk veidi liiga palju.”

KORILUS JA KÖÖK

„Mul on mõned siit mererannast korjatud kivikesed, sest jääaja aegu on igalt poolt kivikesi siia randa uhutud, värvilisi ja ilusaid,” vahendab Mignot oma korilase muljeid. Sellest kõneldes – eriti aga meeldib talle käia seeni korjamas!

„Mul on oma salakoht minu lemmikus Lahemaa rahvuspargis,” paljastab Mignot, et Eestis on ta leidnud neli sorti seeni, mida ta tunneb. „Ja kuna neid on palju, siis sellest mulle piisab; pole vaja haruldasi seeni otsida.”

Muidugi tahab ja oskab suursaadik ka kokata. „Näituseks värsked seened munapudru ja väikese Burgundia valge veiniga – see on suurepärane, *très bien!*” Seeni küpsetab ta väheste võiga, neid pesemata: mets on niikuinii puhas. Ja võib lisada ka liha.

Suursaadik on ka olnud telekock! „Tegin Neeme Rauaga telesaate, kus valmistasin *Sauté de Veau Marengo*, mis on

klassikaline veiselihahautis seentega. Selle hautise provansaalse iseloomu annavad Lõuna-Prantsusmaa lisandid nagu tomatid, värsked maitsetaimed, valge vein ja tsitrusviljad.” Siin Eestis ja kohalikust toormest meeldib talle

SEENI KÜPSETAB TA VÄHESE VÕIGA, NEID PESEMATA: METS ON NIIKUINII PUHAS. JA VÕIB LISADA KA LIHA.

valmistada koha; see on suurepärane nagu ka Saaremaa forell või Eestis kasvatatud vutt. Eestist leiab ka head pardiliha. Näiteks valmistada *foie gras* – „see meeldib mu lastele ja üleüldiselt prantslastele!”

Suursaadik on märganud, et eestlastel on suur huvi avastada teisi maid ja nende kööke. „Siin on konjakiklubid, šampanjaklubi ja käiakse veinireisidel Prantsusmaal.”

REISISOOVITUSI

„Mul on hea meel, et suvel on peaaegu iga päev siit otselennud Pariisi ja Nizzasse,” märgib Mignot rahulolevalt. Lisades, et omalt poolt soovitaks eestlastel külastada ka Pariisi lähedast Normandiat ja Bretagne'i ja Alpe. „Ma tean, et proua Kaljulaid käib jalgrattaga sõitmas Alpides!”

Kuna eestlased armastavad loodust, siis võiks suursaadiku arvates soovitada ka tutvumist Prantsusmaa keskosa ja Dordogne'i piirkonnaga. Eesti suurepärane loodus ja saared on tegelikult ka prantslaste jaoks huvitavad, nendib saadik.

In TALLINN, I do everything that I cannot do in Paris

"The third of my teenage dreams came true – instead of becoming a naval officer and landscape architect, I became a diplomat," says His Excellency Emmanuel Mignot, the current French ambassador to Estonia.

Having started his diplomatic career in Berlin nearly a dozen years ago, Mr. Mignot has been France's ambassador to Estonia since July 30, 2023. This means that the current year will be his last in service in this country. In his own words, he wants to experience as much of Estonia as possible during the time he has left.

LANGUAGE AND LITERATURE

Although the ambassador speaks Spanish, English, and even Turkish in addition to his native language, he finds Estonian too difficult. "Estonian words are completely different from the languages I know, I can't even form a bridge, I have to learn everything by heart," admits the ambassador. Mignot believes that French is also difficult for Estonians, which is why he is pleased that the language is still taught here and that there is a French lyceum. "I know that when Jean-Paul Sartre visited Estonia with Simone de Beauvoir, he was accompanied by Lennart Meri, who was fluent in the language."

Fortunately, the ambassador notes, Estonian literature has been translated into French – he has read Andrus Kivirähk's books and works by Jaan Kross are also available in French. The ambassador's residence has an impressive bookshelf. "I have a large collection of books... the first reason is that my mother was a French teacher, and the second is that I was only allowed to buy books with my little pocket money! Today, I have around a thousand books in my collection." Some of the books are at the embassy, some at the residence, and some at his home in France. "I have read primarily those dealing with history, diplomacy, and travel. I also have a book that describes 18th-century Estonia."

CITY AND COUNTRY

According to the ambassador, the capital city of Tallinn is a very pleasant, safe, and clean place to live. The ambassador was surprised by how European Tallinn's architecture is. He says that this

confirms that we are indeed in Europe! "I do everything in Tallinn that I can't do in Paris," says Mr. Mignot, explaining that after work he goes swimming in the summer and skiing in the winter – all within a fifteen-minute drive – which makes living here very convenient. And I walk to the opera!"

In addition, the ambassador enjoys cross-country skiing here, which he practiced as a child with his parents in the Jura Mountains. He also rides horses, plays tennis, and golf.

The ambassador emphasizes that, as a Frenchman, he appreciates the excellent restaurants

to one person who studied philology at the Sorbonne in Paris and translates from the Seto language into French. "I also visited Setomaa on my birthday, August 2, with my children for the sootska election ceremony, and Prime Minister Kristen Michal was there too. It was a wonderful celebration."

In short, "I don't feel like I'm missing anything here; on the contrary, maybe the winter is a little too long."

GATHERING AND COOKING

"I have some stones that I collected from the seashore here, because during the Ice Age, stones were washed up on this beach from all over, colorful and beautiful," Mignot shares his impressions as a gatherer. Speaking of which, he especially likes to go mushroom picking! "I have my own secret spot in my favorite Lahemaa National Park," Mignot reveals that he has found four types of mushrooms in Estonia that he knows. "And since there are so many of them, that's enough for me; there's no need to look for rare mushrooms."

Of course, the ambassador also wants to and knows how to cook. "For example, fresh mushrooms with scrambled eggs and a little Burgundy white wine – it's wonderful, très bien! He cooks the mushrooms with a little butter without washing them; the forest is clean anyway. And you can add meat too. The ambassador has also been a TV chef!"

"I did a TV show with Neeme Raua, where I prepared *Sauté de Veau Marengo*, which is a classic beef stew with mushrooms. The Provençal character of this stew comes from Southern French ingredients such as tomatoes, fresh herbs, white wine, and citrus fruits." Here in Estonia, he likes to cook with local ingredients; they are excellent, such as Saaremaa trout or Estonian-raised quail. Estonia also has good duck meat. For example, to make *foie gras* – "my children love it, and so do the French in general!"

The ambassador has noticed that Estonians are very interested in discovering other countries and their cuisines. "There are cognac clubs, champagne clubs, and people go on wine tours in France."

TO FRANCE!

"I am pleased that there are direct flights from here to Paris and Nice almost every day in the summer," Mignot notes with satisfaction. He adds that he would recommend Estonians to visit Normandy, Brittany, and the Alps. "I know that Mrs. Kaljulaid goes cycling in the Alps!"

Since Estonians love nature, the ambassador also recommends visiting central France and the Dordogne region. Estonia's magnificent nature and islands are also of interest to the French, says the ambassador.

here – Michelin-starred restaurants throughout Estonia – and the numerous cultural events.

In addition to the capital, the ambassador has of course visited other parts of Estonia, although he has not been everywhere, despite the small size of the country. He would definitely like to visit Lake Peipus! He has been here and there, repeatedly to Lahemaa, Saaremaa, Hiiumaa, and Tartu at least 25 times!

The ambassador has developed a special relationship with the Setos. According to the ambassador, this connection was established thanks

Ma elan unistust!

KIIA HUUTONIEMI, 20-aastane üliõpilane Jyväskyläst, on Miss World Finland 2026 ja saadab soojad tervitused lõunanaabritele Eestist ja Tallinnast. Kiia külastab Tallinnat sageli, sest peab seda kohaks, kus saab mõnusalt lõõgastuda.

Ehkki iludusvõistluste kuldaeg Eestis on ammu möödas, on Soomes neil endiselt elu sees. Huvitaval kombel on just eestlased, näiteks Leo Täht, kaasatud põhjanaabrite iludusvõistluste korraldamisse!

MISS WORLD FINLANDI KROON ON SINU, KIIA! SA PAISTAD OLEVAT SÜNDINUD VÕITJA – SEE POLE JU ESIMENE KORD, KUI SIND ON NIMETATUD KÕIGE ILUSAMAKS NAISEKS?

Eelmise aasta Miss Americana oli esimene iludusvõistlus, millest ma osalesin milles ma osalesin – ja ma võitsin. Pärast seda seadsin oma sihiks suurema lava. Nüüd on mu eesmärk anda Miss Worldi võistlusel endast kõik ja esindada Soomet rahvusvahelisel parimal võimalikul viisil.

VÕISTLUSED ON AGA KUULDAVASTI ALATI OLNUD OSA SINU ELUST?

Ma olen tegelenud ka mitme spordialaga ja olen saavutanud päris häid tulemusi, ainuüksi eelmisel aastal võitsin *cheerleading*’us kolm kuldmedalit!

KUI PALJU ABIELUETTEPANEKUID SA NÜÜD ILUDUSMISSINA PÄEVAS SAAD?

Seda ma ei avalda, aga jah – mu elu on kindlasti

dramaatiliselt muutunud. Ma elan unistust, millest olen pikka aega unistanud. Ma saan võistelda rahvusvahelisel tasemel ja teha koostööd mõjukate ja oluliste organisatsioonidega. See motiveerib mind pidevalt kasvama ja arenema inimesena.

KELLEKS SA LAPSENA UNISTASID SAADA? SA OLED PRAEGU ÜLIÕPILANE, EKS?

Lapsena tahtsin saada loomaarstiks, aga aga hiljem hakkas mind huvitama ettevõtlus. Õpin praegu rahvusvahelist äri, mis tundub mulle ideaalselt sobivat. Minu eesmärk on ehitada edukas rahvusvaheline karjäär.

MIDA TEED VABAL AJAL MEELELDI?

Ma armastan jõusaalis käia, aga eriti lähedane on mu südamele tantsimine – see võimaldab mul ennast väljendada ja samal ajal aktiivne olla.

KÜLASTAD KA TALLINNA TIHTI!

Jah, olen Tallinnas mitu korda käinud, eriti jõulude ajal, aga mitte ainult siis, ... linnas on nii mõnus õhkkond, ilusad tänavad ja võluvad väikesed poed. Minu jaoks on Tallinn koht, kus saan tõeliselt lõõgastuda ja põgeneda igapäevaelust. Olen juba järgmise reisi planeerinud!

Living the Dream

At just 20 years old, **KIIA HUUTONIEMI** from Jyväskylä is already living a life many only dream of. An international business student and now Miss World Finland 2026, Kiia represents a new generation of beauty queens – driven, competitive, and globally minded.

While beauty pageants may no longer hold the same spotlight in Estonia, in Finland they continue to thrive. Adding an interesting cross-border connection, several Estonians are actively involved in organizing beauty competitions for their northern neighbors, proving that the pageant world in the region is still very much alive.

For Kiia, success in pageantry came quickly. Her very first competition, Miss Americana, ended in victory, setting the stage for even bigger ambitions. Winning the Miss World Finland title was another milestone, but for her it is also a beginning. She is now focused on representing Finland on the international stage and giving her very best at the Miss World competition.

Competition has always been a natural part of Kiia's life. Alongside pageantry, she has excelled in sports, particularly cheerleading, where she claimed three gold medals in a single year. That same determination carries over into her academic life as she studies international business, with dreams of building a successful global career. As a child, she once imagined becoming a veterinarian, but her interests gradually shifted toward entrepreneurship and the world beyond borders.

Despite her busy schedule, Kiia values staying active and creative. Gym workouts keep her energized, while dancing allows her to express herself and unwind. Life has changed rapidly since earning her crown, opening doors to international opportunities and meaningful collaborations, all of which continue to inspire her personal growth.

Beyond Finland, Kiia has a special fondness for Tallinn. A frequent visitor, especially during the Christmas season, she describes the city as cozy and charming, filled with beautiful streets and small shops. For her, Tallinn is a place to slow down, relax, and briefly escape everyday life – and it's a destination she plans to return to again soon.

KPMG: küberturvalisusega kaasneb selge juhtimisvastutus

KPMG Balticsi küberturvalisuse valdkonna juht MIHKEL KUKE sõnul tähistavad hiljuti vastu võetud küberturvalisuse seaduse muudatused olulist nihet. Küberturvalisus ei ole enam pelgalt IT-teema, vaid sellega kaasneb selge juhtimisvastutus. Varasemast rangemad nõuded kehtivad küberintsidendist teavitamisele, mis kriitiliste IT-teenuste osutajate puhul peab nüüd toimuma viivitamatult.

Kui organisatsiooni tabab küberinsident, siis see on olnud tehnilise tiimi rida, kes tegeleb tõrke lokaliseerimise ja normaalse olukorra taastamisega. Nüüd on küberturvalisuse seaduse (KÜTS) muudatustega antud konkreetsed juhised, mis puudutab juhtimistasandi teavitusi, otsuseid, vastutust ja järelevalvet.

Küberturvalisuse 2. direktiivi (NIS2) ülevõtmisega kaasnevate muudatustega liigub küberturvalisus selgelt juhtimistasandile. Seadus täpsustab, kellele kohustused laienevad, millised on miinimumootused võrgu- ja infosüsteemide turvameetmetele, millised on intsidentidest teavitamise nõuded ja tähtsajad ning kuidas riik järelevalvet teeb. Seda kõike mitte abstraktselt, vaid konkreetsete rollide, tähtaegade ja protsessidena.

KELLELE RAKENDUVAD KÜBERTURVALISUSE SEADUSE MUUDATUSED?

Ettevõtteid peavad nüüd täpselt teadma, kas nad kuuluvad „üliolulise“ või „olulise“ üksuse kategooriasse. KÜTS-i kohaselt toimub jaotus nii tegevusalade kui ka ettevõtte tegevusnäitajate põhjal, kus vaadatakse nt töötajate arvu, käivet või bilansimahtu. Lisaks on selgelt esile toodud ka mitmed digitaalse teenuse osutajad ning domeeninimede registreerimise teenuse osutajad. „Kui te tegutsete valdkonnas, kus teenuse katkestus või andmekadu mõjutab laiemalt ühiskonda, partnereid või tarbijaid, tasub eeldada, et teie regulatiivne nähtavus ja tähelepanu on kasvanud,“ märgib Kukk.

Teine samm on nähtavuse formaliseerimine. Teenuseosutajad ning domeeninimede registreerimise teenuse osutajad peavad esitama Riigi Infosüsteemi Ametile (RIA) info, mille alusel koostatakse iga kahe aasta järel vastav teenuse-

osutajate nimekiri, mis edastatakse Euroopa Komisjonile ning vastavale koostöörühmale. Muuhulgas hõlmab see identifitseerimis- ja kontaktandmeid ning vajadusel sektori ja allsektori märged. Oluline detail juhtkonnale – muudatustest tuleb RIA-t teavitada viivitamata, kuid hiljemalt kahe nädala jooksul. See tähendab, et „meie kontaktid ja rollid on kuskil dokumendis olemas“ ei ole enam piisav – need peavad olema iga päevaselt hallatud.

JUHATUSE LIKME KOHUSTUSE LISAMINE

Kuke sõnul on kolmas ja kõige suurem muudatus juhatuse liikme kohustuse lisamine. Teenuseosutaja peab määrama vähemalt ühe juhatuse liikme, kes kiidab heaks turvameetmed, jälgib nende rakendamist ja vastutab selle eest. Seda nõuet ei kohaldata teenuseosutajale, kus on üks juhatuse liige. Praktikas tähendab see, et küberriskid peavad jõudma regulaarselt juhatuse aruteludesse samasuguse selgusega nagu finants- või õigusriski teemad.

Neljandaks muutub ootus turvameetmetele konkreetsemaks riskipõhisuse mõttes. Teenuseosutaja peab rakendama alaliselt asjakohaseid ja proportsionaalseid tehnilisi, tegevuslikke ja korralduslikke turvameetmeid ning sealhulgas koostama riskianalüüsi. See ei tähenda automaatselt suuremaid investeeringuid, vaid paremini põhjendatud kontrollikeskkonda: mida me kaitseme, miks just nii, ja kuidas me möödame, et see päriselt töötab.

KÜBERINTSIDENDIST TULEB VIIVITAMATULT TEATADA

Viiendaks muutub intsidentidest teavitamine ajas selgemaks ja lühemaks. Teenuseosutaja peab

esitama RIA-le esmase teate viivitamata, kuid hiljemalt 24 tunni jooksul pärast intsidendist teada saamist ning edastades sellele järgneva täpsustatud intsidenditeate hiljemalt 72 tunni jooksul. Seejuures usaldusteenuse osutajad peavad vastava info edastama 24 tunni jooksul. Teavitamiskohustus ei piirdu üksnes „teavitasime ära“ hetkega, sest seadus nõuab ühe kuu jooksul pärast intsidenditeadet lõppraporti koostamist ning vajadusel ka vahearuanete esitamist RIA taotlusel.

Lisaks peab teenuseosutajal teavitama mõistliku aja jooksul ka neid, keda intsident või oluline küberoht võib mõjutada. Teatud juhtudel võib RIA avalikkust teavitada või nõuda seda teenuseosutajalt. Juhtkonna vaates tähendab see, et kriisijuhtimine peab olema eelnevalt läbi mängitud ning paika pandud. Et kes otsustab, kes räägib, mis on faktipõhine sõnum ja kuidas hoitakse teenuse taastamine ning usaldus samaaegselt kontrolli all.

JÄRELEVALVES ON RÕHK RISKIPÕHISEL LÄHENEMISEL

Kuues oluline muudatus on järelevalve loogika. RIA võib järelevalves prioriseerida riskipõhist lähenemist; ülioluliste asutuste puhul tehakse järele-

valvet laiemalt. Oluliste üksuste puhul rõhutatakse järelkontrolli, kui on alus arvata, et nõudeid ei täideta. Seadus kirjeldab ka järelevalvemeetmete kaalumisel arvesse minevaid tegureid ning toob näiteid rasketest rikkumistest, sh teavituskohustuse täitmata jätmine või olulise mõjuga intsidenti korral vajalike turvameetmete kasutamata jätmine. Lisaks on ette nähtud ettekirjutuste meetmed, sh nõue rakendada turvaauditi soovitusi või isegi määrata üliolulisele üksusele ajutine vastavushaldur. See kõik on signaal, et infoturbe küpsus peab olema tõendatav, mitte ainult deklaratiivne.

Lõpuks tasub tähele panna rakendumise ajastust. Mitmed teavituskohustused (nt nimekirja koostamiseks vajalike andmete esitamine) tuleb täita kolme kuu jooksul alates hetkest, mil üksus hakkab tingimustele vastama, ning üldine nõuetele vastavusse viimise tähtaeg ulatub kuni kolme aastani. See on piisav aeg teha asjad õigesti, kuid liiga lühike aeg, et jääda lootma „küll kuidagi jõuab“.

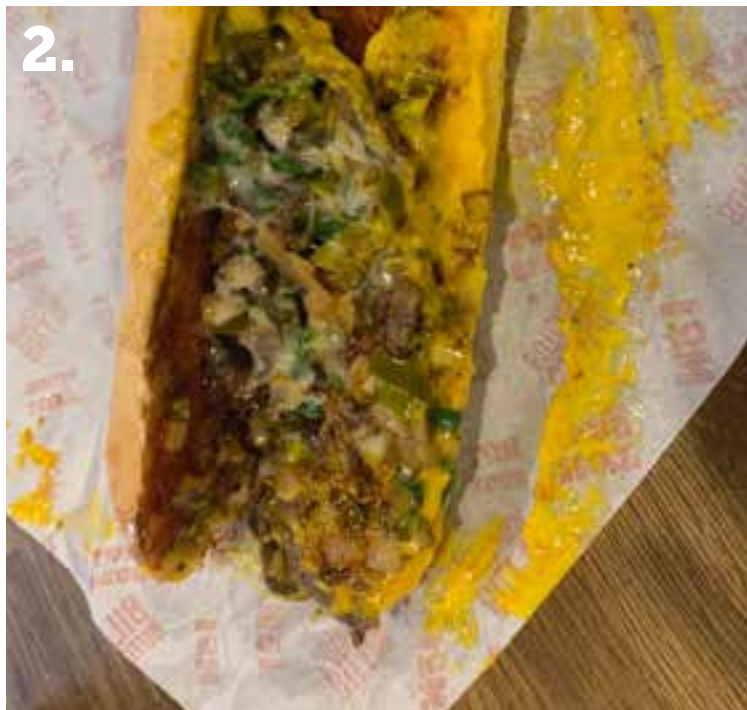
Kui võtta need muudatused kokku ühe lausega juhtkonna jaoks, siis KÜTS muudatused teevad küberriskist formaalse juhtimiskriisi, kus edu mõõdetakse valmisoleku, reageerimiskiiruse ja tõendatava kontrollikeskkonna kaudu.

KPMG Balticsi küberturvalisuse valdkonna juht Mihkel Kukk.
Foto: Jake Farra

1.

2.

3.

4.

5.

6.

Võid ja leiba

Me ei tea, kes esimesena tuli mõttele panna maitsestatud täidis õhukese tainakihi sisse ja saadud pätsikest keeta. See isik vääraks vähemalt monumenti, kui mitte nimelist mäetippu. Tema leiutis, kandku mis nime tahes, kuulub vaieldamatult inimkonna suurimate saavutuste sekka.

K

Tekst ja fotod: PULSS

Kui kodustest käsitöövõikudest või bensuka kolmnurkadest on saanud villand ja tahaks midagi paremat, on Tallinnas ühest küljest väga hästi ja järjest paremaks läheb. Teisest küljest on jällegi pisut kehvasti.

Aga alustagem ikka heast. Võikusid pakku- vaid söögikohti tuleb järjest juurde ning valik kasvab kui pärmil peal. Prantsuse köögist tuntud *croque monsieur*, ameeriklaste *reuben* ja *philly cheesesteak*, itaallaste *panini* – maailma võikuköögi klassikud on saadaval. Tallinna üks parimaid võileivapaiku, mida PULSS on korduvalt kiitnud, on Pärnu maantee viadukti lähedal tegutsev Grenka. See koht pakub laia valikut Valgevenest pärit einevõileibu ehk grenkasid ning nende tase pole aastatega langenud.

Võikusõbra tõeline paradiis on aga Balta

туру tänavatoiduala. Siin annavad leivanuga- dele valu Saisai, Matsimoka, Bill The Butcher, Karjase Deli ja Eugenio's. Võileibade pakkujate üleslugemiseks ei piisa enam ühe käe sõrme- dest, varsti on vaja ka varbad appi võtta.

Aga mis siis on halvasti? Kohalikku kööki esindavate võikudega on kehvad lood. Õieti polegi teisi. Näiteks tahad välismaalasele pakkuda meie klassikat, kiluvõileiba ja pitsi- kest hundijalavett, pead võtma ette matka nurgatagustesse agulibaaridesse. Aga võiks ju olla. Näiteks metsaseened musta leivaga, äkisesändvitš või rebitud metssiga. Või midagi muud ehedat ja eestimaist.

Aga olgu, võikundus areneb kiiresti ja mine sa tea, äkki varsti saab ka see unistus täidetud. Seniks aga vaatab PULSS, kus saab Tallinna parimaid võikusid.

1. SAISAI PÄRNU MAANTEE 4

Võikukoha Saisai leiab kahest kohast: Balta turult ja Musumäe nurga tagant Pärnu maantee algusest. Viimane on pinnalt üpris ahtakse koht, istumiseks on vaid mõned lauad. Kui kundesid laekub korraga üle kuue, saab ruum üsna tuubilt täis. Viimast juhtub aga sageli, sest Saisai on kiiresti menukaks muutunud. Põhjuse üle pole vaja pikalt pead murda – see on kvaliteet.

Võikusid on Saisaia menüüs kuradi- tosina jagu. Kõige soodsamalt ehk suisa kolme euroga saab kätte kutsuvõiku röstsaia *mortadella*, maksapasteedi ja kodujuustuga. Emmentali ja cheddariga grilljuustuvõiku eest tuleb välja käia viie- kas. Suurem valik võileibu jääb hinnalt vahemikku 7.50–9 eurot. Sellest menüü osast leiab näiteks prantsuse võikuklassi- ku *croque monsieur* 8.50 eest.

Reubeni võileib (9) on üks kuulsa-

maid Ameerikast pärit sändvitše ning Saisaia versioon (9) sellest klassikust on tipptasemel. Marmorsai (mis ilmselt on pagaritöökodade letil müügil rukkiha- pusaia nimega) hoiab sisu kenasti koos, määrgsoolatud veiseliha on hea ja seda on piisavalt, kastmeks on klassikaline 1000 island ning hapukapsas ja emmen- tal teevad sellest tõelise *reubeni*.

Kes särtsakamat suutäit eelistab, sel tasub tellida *nduja* võiku (8.50). See on ehe itaalia päikesekuivatatud tomatite, oliivide, rukola, mozzarella ja mõistagi vürtsikas määrddevorst *nduja*.

Saisai pakub tipptasemel võikusid väga kvaliteetsest toorainest, koha kõige suurem miinus on kohatine ülerahvastatus ning sellest tulenev pika- võitu ooteaeg.

2. BILL THE BUTCHER KOPLI 1

Praegu vaid kahes kohas – Balta turul ja Solarise keskuses tegutsev Lihuniku-Villu ehk ametliku nimega Bill The Butcher on üks lüli suurest tänavatoiduketist.

Samasse seltskonda kuuluvad näiteks üle-Eestiliseks kasvanud Kebaboom, Kaja Pizza, grillkana pakkuv Bubblebirds, grillikoht One Sixty ja Smash Heads bur- gerlad.

Bill The Butcheri leivanumbriks on USA klassik *Philly Cheesesteak*. Eesti keelde oleks seda täpselt tõlkida kui Philadelphia juustu-veiselihavõileiba – see on pehme pika saia vahele pandud veisesteigi lõigud ja sulatatud juust. Ja Philadelphia ei tähenda määrdjuustu, vaid mõistagi USA idarannikul asuvat linna.

Billi menüüs on *Philly Cheesesteake* neli: originaal provolone juustuga, meh- hikopärase *queso* kastme ja jalopenoga, grillkanaga ning pepperoniga. Grill- kanaga võiku maksab 10.40, ülejäänud on kaks eurot kallimad. Kui see loetelu napivõitu tundub, siis menüü on tegeli- kult pikem. Valikus on ka *mortadello*ga võiku, erinevaid friikaid, burger, kanatii- vad ja üht-teist veel.

Balta turu Bill The Butcheri letitagusel töötajal pole eesti keel just kõige tuge-

Matsimoka

KOKKUVÖTTES MAITSEV, KENA, LIHTNE JA AUS KÖHUTÄIDE.

vam külg, võikutegemine on aga käpas ning tellitu valmib nobedalt. Olge ette hoiatatud, et kui võiku käes, tasub salv-rätte päris mitu kaasa kahmata. Eriti kui tellite quesokastmega võiku. Teravusega on nii ja naa: tuleneelajate järeltulija oleks ilmselt jalopenodest oodanud rohkem tuld, eesti keskmise maitsemeele jaoks oli võikus võrtsikust poole aasta normi jagu. Võileib on maitsev, sisu saia vahel piisavalt, ainult et hinna, kvaliteedi ja köhutaie suuruse suhe pole siiski kõige parem.

3. SANGA ROTERMANNI 18-1

Sanga võikukoht tegutseb Rotermanni kvartalis Ahtri tänava poolses otsas. Söögikoha sisemus on pigem kõleda- kui hubasevõitu ning ega toolidki pole teab mis mugavad. See koht on pigem mõeldud kiirustavale inimesele suurema nälja kustutamiseks või toidu kaasakrabamiseks, mitte kohvikruusi ja võileiva kõrval pikemaks istumiseks ja lobisemiseks.

Võileibade valik pole kuigi pikk, neid on põhimenüüs kuus tükki ning hinnad jäävad 11-12 euro vahele. Kes aga saia ei hooli, saab kõiki Sanga võikusi tellida ka kausi kujul. Sel juhul pakutakse saia asemel friikaid ning hind on võikust 50 senti soodsam. Hommikusoõjatel on valikut rohkem, sest siis pakutakse lisaks veel nelja võileiba. Need on tavalisemad (näiteks muna ja singiga, BLT munaga, juusturöst) ning hinnad euro-paar soodsamad.

Korea sealihavõiku (11 eurot) on tummine sändvitš. Võiku on korralikult grillitud, täidist on priskelt, kaste annab parajalt mahlakust ning lubatud võrtsi-särtsu eest hoolitsevad sidrunheina-tšil-lipasta ja *gochujang*. Kokkuvõttes väga meeldiv köhutäis. Jõulusea võileib on menüüs kõige kallim, maksab 12 eurot, ning ka see on igati üks kiitmist väärt. Kauaküpsetatud siga pluss jõhvikas pluss mädarõigas sobivad talve nagu valatud.

Eraldi tuleb Sangat kiita laudadele pandud salvrätikupakke ning söögisaali nurgas olevat kraanikaussi. Iseenesest väike asi, aga paraku kipub olema nii, et kättega söödavast toidust kipub üht-teist välja nõrguma ning nii mõnigi kord jääb ühest-kahest salfakast väheks.

Võikud on Sangas suurepärased, kuid hinnad on need, mis nurisemiseks põhjust annavad. Köhutaie suuruse ja hinna suhe võib küll Rotermanni kvartalit uudistavatele turistidele olla normaalne, kuid kohaliku vaatevinklist pisut paigast ära.

4. LA BOULANGERIE POORDI 3

Palju kiidetud prantsuspärases kohvikus La Boulangerie leidub muu väärt kraami vahel ka neli võileiva-võimalust, üks uhkem kui teine. Kui on plaan eriti hõrgult einestada, tasub valida *Chez les Amis (14 eurot)*, kus saavad kokku avokaado, pošeeritud muna, lõhefilee ja forellimari või siis *Le Délice Truffé (15)*,

Saisai

mis on trühvlišõbra unelm trühvlitreemi, *cotto* singi, *Comté* juustu, pošeeritud muna, tomati ja musta trühvliga.

Prantsuse köögi sajandivanused klassikud, võileivaksikud Croque Monsieur ja Croque Madame erinevad selle poolest, et musjöö-versioonis röstitakse munasegusse kastetud saia, samas kui madami puhul seatakse halja võileiva otsa praemuna. La Boulangerie Croque Madame'i (12) soovitaks juhul, kui nälg tõsiselt näpistab, sest lauale kantakse taldrik salatikuha ja hiiglasliku hapu-tainasaiaaviilude paarisrakendiga, mille vahel sinki, juustu, valget kastet ning kõige tipus troonimas praemuna. Võileiva koostisained on värsked, millegagi pole koonerdatud ja nagu öeldud, võib selle väga maitstva prae mõõtu võiku ärasöömisega raskusi tekkida.

5. MATSIMOKA KOPLI 1

Igale lihamulisele on Lääne-Virumaal tegutseva Matsimoka lihatööstuse kõrgekvaliteediline toodang tuttav. Tee nende pealinnas asuvate müügipunktideni samuti. Ilmselt tabas päris mitut püsikundet kerge ehmatus, kui avastasid, et vorstid, singid, salaamid, lihad ja süldid tõmbasid lettidel end koomale ning neist vabaks jäänud ruumi vallutasid võileibade virnad. Aga kui natukeks müügileiti eemalt kaeda, saab märkab uudistaja peagi, et võileivad lähevad kui soojad aiad. Tegelikult, sõna otses mõttes, sest

soojaks nad aetakse ja musta leiva asemel on *ciabatta*.

Võikusi on Matsimoka valikus kolm: suitsukanaga caesar, trühvliisalaamiga ning ahjulihaga. Maksavad nad kõik 2.90 ehk on hinnalt soodsamad kui bensuka või kioski kolmnurkvõikud. Plussiks see, et need on värskemad ja aetakse soojaks. Tea nüüd, kas see oli juhus või mitte, aga Pulsi proovitud võikud oleksid saanud paremad, kui oleksid grillis veetnud veel õige pisut aega, et sisemus oleks ka pisut soojem olnud. Aga see on pisivirin, sest võileivad olid kõik ühtviisi maitvad.

Täidist oli võikudesse pandud südamest ja niiskust täpselt parasjagu. Kokkuvõttes maitsev, kena, lihtne ja aus köhutaide. Selle hinna eest on Matsimoka võikud ilmselt parima hinna, kvaliteedi ja koguse suhtega võileivad, mida kiire ampu otsija praegu pealinnast leida võib. Kahju vaid, et neid nii vähestest kohtadest saab.

6. 54 GURMEE ENDLA 45

Seal, kus Kristiine keskuse sissepääsu juures müüdi mõne aja eest juustu ja Taani lagritsat, tegutseb nüüd gurmee-kaupade pood ja kohvik nimega 54 Gurmee. Šveitsi juustu ja lagritsat saab selle sildi alt endiselt, muud maitsvat ka. Pluss kohvi, kooki saiaakesi ja võileibu. Eriilmeliste võileibade valik 54 Gurmee müügiletis on korralik. Tõsi küll, Alev Strömi mamma prahvataks küsida, kus must leib on. Sellest pole tõesti jälgegi. On aga *croissante*, *baguette*'e, *beigeleid* (ehk siis bageleid), *pretzeleid* ja *focacciat*, lapiti pooleks lõigatud ja söödavaga täidetud.

Itaaliapärasest võikudes kasutatava *focaccia* kohta teatab söögikoht, et tegu on käsitööga. Mekib tõesti ehedalt. Mortadella-tomati *focaccia* (5.50) on igati priske. Mortadellaviilu serv piilub kenasti välja, kuid nagu üks pole võitlusväljal sõdur, pole ka üksik vorstiviil mekitegija. Määrdejuust, tomat ja salat käivad ühisel jõul mortadellast üle ning seda pole üldse tunda. Maasuitsusink sama *focaccia* vahel on märgatavalt jõulise-malt tunda. Toitvad võikud on mõlemad. Kui tahate aga teistmoodi maitseelamust, siis valige võileib sooja *raclette*'i juustuga (6.80).

Kohapeal söömine pole siiski kõige õdusam tegevus. Laud ei asu kohvikus sees, vaid välisseina ääres ning lisaks tähendab asukoht raudteejaamapoolse väljapääsu juures pidevalt mööda saalivat massi.

Asukohta arvestades on 54 Gurmee võikude hinnatase kõigiti OK ning plussiks on ka teiste pakutavast eristuv valik.

SANDWICH CITY

Sandwiches are great any time of day, and Tallinn now offers a rapidly expanding selection of them. Classics like croque monsieur, Reuben, Philly Cheesesteak and panini are easy to find, and Grenka remains a reliable favorite with its Belarusian-style grenka.

The top spot for variety is the Balta Market street-food area, home to Saisai, Matsimoka, Bill The Butcher, Karjase Deli and others.

What's still missing, however, are sandwiches with a distinctly local flavor. A classic sprat sandwich often requires a trip to small backstreet bars, even though Estonia could easily offer more options like wild mushrooms on black bread or shredded wild boar.

Saisai, Pärnu maantee 4

You can find Saisai in two places: at the Balta market and around the corner from Musumäe at the beginning of Pärnu maantee. The latter is rather a cramped place, with only a few tables available to sit at. If more than six customers arrive at once, the place gets pretty crowded. However, this happens often, as Saisai has quickly become popular.

Bill The Butcher, Kopli 1

Currently operating only at Balta Market and Solaris Center, Bill The Butcher is part of a larger street-food group that also includes Kebaboom, Kaja Pizza, Bubblebirds, One Sixty, and Smash Heads.

Their signature item is the American *Philly Cheesesteak*, offered in four versions: the original with provolone, a Mexican-style option with queso and jalapeños, one with grilled chicken, and one with pepperoni. The chicken sandwich costs €10.40, the others €12.40. The menu also includes a mortadella sandwich, various fries, burgers, chicken wings, and more.

Sanga, Rotermanni 18-1

Sanga is located in the Rotermann Quarter at the end of Ahtri Street. The interior of the restaurant is rather bleak than cozy, and the chairs are not comfortable. This place is more suited for people in a hurry who want to satisfy their hunger or grab something to eat. The selection of sandwiches is not very extensive, with six items on the main menu, priced between €11 and €12. However, those who are not interested in bread can order all of Sanga's sandwiches in a bowl.

La Boulangerie, Poordi 3

The French-style café La Boulangerie offers four impressive sandwiches. For a more refined meal, options like Chez les Amis (€14) with avocado, poached egg, salmon, and trout roe, or Le Délice Truffé (€15) with truffle cream, Cotto ham, Comté, and black truffle stand out. All ingredients are fresh and generous — the portions are so hearty that finishing one can be a challenge.

Matsimoka, Kopli 1

Many people know Matsimoka's high-quality meats, and their Tallinn shops now devote much of their counter space to sandwiches — which sell extremely fast. Their selection includes three options: smoked chicken Caesar, truffle salami, and oven-baked meat. Each costs €2.90, making them cheaper than typical gas-station or kiosk sandwiches.

54 Gurmee, Endla 45

Where cheese and Danish liquorice were once sold at the entrance of Kristiine Center, there is now a gourmet shop and café called 54 Gurmee. You can still find Swiss cheese, liquorice and other treats, along with coffee, cakes, pastries and sandwiches. The sandwich selection at the counter is solid.

KULD ja SUITS

Sulgege korra silmad ja püüdke vaimusilma ette manada pilt tüüpilisest Tallinna *fine dining* restoranist. Selle sisemus on karge ja malbe, toonid vaoshoitud ja puhtad. Siin valitsevad valge ja halli varjundid, naturaalne puit ja minimalism.

Tekst: PULSS
Fotod: erakogu

Ja siis järsku – ootamatu tuulehoog lööb ukse pärani ning täidab ruumi värvide, kuldse sära, sügava musta, julgete kontrastide ning soojusega. Suchine ongi Fume.

Unustage minimalism ning põhjamine vaib – neid ei leia te Fumest isegi tikutulega mitte. Fume on särtsakas, soe ja enesekindlalt värvikirev. Skandinaavialiku kargusega harjunud külastajal võib sisekujundus hetkeks silme eest kirjuks lüüa, sest siin valitsevad luksuslik kuld ja must. Igati sobilikult, sest restoran asub Rotermanni Golden Gate'i ehk Kuldse Värava nime kandvas hoones.

Fume sisekujundust võiks iseloomustada kui suurlinlikku eklektikat kesk-euroopaliku Art

Deco stiilis. Siin valitsevad sümmeetria, julged värvikontrastid, luksus ning kujundite korduv rütm. Viimane tuleb eriti ilmekalt esile diivanite must-kollases geomeetrilises mustris, mis õige nurga alt vaadates ühtseks tervikuks sulab. Fume on restoran, kus lisaks kõhule nuumad silmi. Kindlasti varuge tavapärasest pisut rohkem aega WC külastamiseks, sest need ruumid on omaette vaatamisväärsus. Ilmselt on Tallinnas raske leida teist „kullakambrit“, kus oleks klõpsitud nii palju selfisid.

Väide, et Fumes on kõik pisiasjadeni läbi mõeldud, ei ole lihtsalt turunduslik sõnakõlks. See tegelikult ongi niimoodi. Silmitsige kasvõi

FUME
Ahtri 6
fume@fumeresto.ee
+372 5558 9880
<https://fumeresto.ee/>

toidu laulesaabumist oodates veeklaase ja kui korra pilgu tänavale pööraste, siis märkate, et nende kujunduses on kasutatud ehitise akna-kaarte motiivi. Klaasid, millest pakutakse restorani majakokteilide, on fantaasiaküllased, iga joogi jaoks erinev ning täpsem oleks neid nimetada klaaskulptuurideks.

Kui joonistada Venni diagramm, kus üks suur ring tähendab Prantsusmaad ja teine Hispaaniat, siis kolmandaks, kahe ringi kattuvaks ühisosaks on Baskimaa. Selline ongi Fume köök: osaliselt prantsuse, osaliselt hispaania, osaliselt baski ning eksotiliselt vürtsiks pisut ülemeremaid. Siin kohtuvad *bearnaise* ja *chimichurri*, *jamon iberico*

ja *pecorino romano*, *pinxtosed* ja *satayvardad*. Kõiki neid seovad restoranile nime andnud suits, tuli, hõõguvad sõed ning grill. Viimane pole mitte see tavaline roheline kuppelgrill, mis paljudes söögikohtades suitseb. Fume oma on valmistanud väga kõrgelt hinnatud Hispaania söegrillide tootja Vulcano Gres ning meie kandis on see üks suurematest.

Et Fume pakutav on mõjutatud baski köögist, saab selgeks kohe menüü alguses. Väikestest eelroogadest isuäratajateks (*amuse apritif*) on valik *pinxtoseid* ehk baskide versioon hispaanlaste tapasest. Veiseliha *pinxtos* (12) on ilmselt kõige lähedasem eestimaisele võileivale, sest selle põh-

GOLD AND SMOKE

Forget minimalism and clean, bright surfaces – you won't find any of that at Fume, not even with a magnifying glass. The interior design of Fume restaurant may be a little overwhelming at first glance, as it is dominated by luxury, abundance, gold, and black. This is entirely fitting, as the restaurant is located in a building called Golden Gate.

Fume is a restaurant where you can feast your eyes as well as your stomach. Be sure to allow a little more time than usual for a visit to the restaurant, as these rooms are an attraction in their own right. It would probably be difficult to find another 'gold chamber' in Tallinn where so many selfies have been taken.

The claim that everything at Fume has been thought through down to the smallest detail is not just marketing hype. Just look at the water glasses while waiting for your food to arrive, and if you glance at the street outside, you will notice that their design is based on the motif of the building's window arches. The glasses used to serve the restaurant's signature cocktails are imaginative, different for each drink, and would be more accurately described as glass sculptures.

If you were to draw a Venn diagram, where one large circle represents France and the other

Spain, the third circle, where the two circles overlap, would be the Basque Country. This is what Fume's cuisine is like: partly French, partly Spanish, partly Basque, with a little bit of the exotic spice of overseas countries. This is where béarnaise and chimichurri, jamón ibérico and pecorino romano, pinxtos and satay skewers meet. All of these are linked by the smoke, fire, glowing coals, and grill that give the restaurant its name. The latter is not your typical green dome grill that you see smoking away in many restaurants. Fume's grill was made by Vulcano Gres, a highly regarded Spanish charcoal grill manufacturer, and it is one of the largest in our area.

jaks röstitud rukkileib, ning peal härjasaba, BBQ kurk ja maapähklisinap.

Kuna tuli ja suits on Fume köögi alustalad, pole ka *boef tartare* (22) pääsenud kergest kuumaehmatusest. Suitsukurk ja karulaugukapariid annavad lihale kerget hapet ning kartulist valmistatud väikesed krõbedikud lisavad krõmpsumat tekstuuri. Fume härjasabasupp (25) on oivaline külma ilma lohutusroog, millega tõrjuda kehasse kogunenud jahedus ja rõskus. Ports on pirakas, leem tummine ja samas siidine versioon klassikalisest prantsuse sibulasupist, mille trühvel ja pardimaks lisavad luksuslikkust.

Kalmaaririsotto (25) on roog, mis tundub olevat loodud sisekujundaja näpunäiteid järgides. See on süsimustjalt dramaatiline ning samas luksuslik ja sümmeetriline taldrikutäis Itaalia köögi klassikat. Tint, rammus *pecorino romano*, perfektelt küpsetatud riis ja kalmaar annavad kokku toitava ja siidiselt maitseküllase terviku

Ja nüüd on paraku saanud hetk talle pähklitükilt (26) vabandust paluda. Tall oli väga hea, kenasti küpsetatud, pehme roosaka lihaga, pohlad annavad särtsu ning *Vadauvani* kaste oli suurepärane, kuid paraku röõvis pearoalt kogu tähelepanu üks kõrvaline tegelane. Selleks oli tallele toeks tellitud lisand – grillitud värvilised porgandid suitsumandli ja piparmündi ning karri-jogurtikastmega (8). Paberil kõlab see lihtsalt: anna porganditele tõrts kuuma ja klantsi ning nõrista kastet peale. Ja nii ongi. Ainult et kastmed kõlasid

ja mekkisid kokku lihtsalt taevalikult ning ausalt öeldes tiirleb ühes tagumises ajusopis mõte, et järgmisel korral Fumesse sööma minnes võiks pearoa asemel võtta kolm portsu porgandeid.

Pain Perdu (12) tähendab tõlkes hukkaläinud leiba. Põhimõtteliselt on see meie oma saia- või poolkauge gallia sugulane. On ju mõlemad road tekkinud vajadusest päästa kõvaksläinud sai. Fume *Pain Perdu* on valmistatud karamelliseeritud *brioche*'st, millele on meiks lisatud röstitud metspähklit, magusaks vanillikastet ning rummirosinajäätist. See on tõeline sõltuvust tekitav magussaiapomm. Ports suuruse kohta võiks öelda, et jagub kahele, aga pärast esimest ampsu saab selgeks, et ega ikka ei jagu küll. No ei raatsi.

Õeldakse küll, et söömine algab vaatamisest, kuid samas tuleb meeles pidada, et esimene mulje kipub olema petlik. Nii on ka *San Sebastiani* nime kandva baski juustukoogiga (12). Pilguga koogiviilu mõõtes kargab esimesena pähe mõte, et see näeb välja lihtne, suisa kodune. Ent tagasihoidliku välise taga peidab end kreemijas ja siidine sisu, parajalt magus ja suussulav.

Kuulumine Siiguri gruppi on juba iseenesest kvaliteedimärk. Fume on nende kuues restoran ning esimene neist, mis on leidnud koha otse südalinna pulbitseval tuiksoonel. See on restoran inimestele, kes sooviks vaheldust kombekale põhjamaisusele, ei ütle ära vürtsist, särtsust ja siinkandis vähenähtud suurlinlikust glamuurist.

Albaania

UUED LIINID TALLINNAST

Tallinna lennujaama otselendude võrgustik laieneb 2026. aastal vähemalt kümne uue liini võrra.

Wizz Air avab otselennud Gdański, Varssavisse, Tiranasse ja Rooma. See tähendab, et Tallinnast saab edaspidi lennata kokku üheksasse sihtkohta Wizz Airiga.

airBaltic lisab suvehooajal uued liinid Ateenasse, Hamburgi ja Viini. Seeläbi kasvab airBalticu otselendude sihtkohtade arv Tallinnast kokku 29-ni.

Eurowings alustab lende Düsseldorfis, lisandudes juba olemasolevatele lendudele Prahasse.

Jet2.com avab talvehooajal uued lennud Leedsist ja London Gatwickist Tallinn

Düsseldorf

Rooma

New routes from Tallinn in 2026

Tallinn Airport's network will expand by at least 10 new routes in 2026.

WizzAir opens direct flights to Gdansk, Warsaw, Tirana and Rome, bringing the total number of destinations from Tallinn to 9.

airBaltic adds new routes to Athens, Hamburg and Vienna in the summer season bringing the total number of destinations from Tallinn to 29.

Eurowings launches flights to Düsseldorf in addition to its existing flights to Prague.

Jet2.com will add winter-season flights from Leeds and London Gatwick.

Tallinna lennujaama vaade Tartu mnt poolelt.

REISITERMINALI EHITUSTÖÖD

Aastatel 2026–2030 toimuvad Tallinna lennujaamas mahukad reisiterminali laiendamise- ja rekonstrueerimistööd.

Tööde käigus:

- uuendatakse *check-in*i ja avatud ala ning paigaldatakse uue põlvkonna iseteenindusseadmed;
- moderniseeritakse saabuva pagasi süsteem ning rajatakse uus saabumiste ala;
- ehitatakse kaks uut väravat ning laiendatakse ja renoveeritakse olemasolevaid kommertspindu;
- laiendatakse piirikontrolli ja väravate ala;
- toimub julgestuskontrolli, VIP-ala ja kaubanduspindade laiendus ning rekonstrueerimine;
- rekonstrueeritakse kogu reisiterminali avatud ala.

Lennujaama ehitustööde suurimaks väljakutseks on lennujaama ümberehitamine ilma selle tegevust katkestamata. AS Tallinna Lennujaama juhatuse esimees Riivo Tuvike sõnul:

„Meie jaoks on võtmeküsimus, kuidas ehitada kvaliteetselt ja ohutult nii, et samal ajal reisijate kogemus ei kannataks. See on suur väljakutse, kuid meie meeskond töötab selle nimel, et tagada võimalikult sujuv teenindus ning reisijate teavitamine muudatustest. Palume reisijatelt mõistvat suhtumist – paraku on ehitusperioodil vältimatud ajutised ebamugavused, järjekorrad ja liikumisteede ümbersuunamised. Kõik need ajutised lahendused on vajalikud selleks, et tulevikus pakkuda oluliselt mugavamat ja kaasaegsemat lennujaamakogemust.”

Aatrium ja uus saabuva pagasi ala.

Vaade piirikontrolli ja uute väravate ala juurdeehitusele lennuvälja poolt.

Tallinn Airport Launches Extensive Expansion of the Passenger Terminal

Construction work on the Tallinn Airport Passenger Terminal Expansion Project will take place in 2026–2030.

- Renovation of the check-in area and open hall, installation of new generation self-service equipment
- The baggage claim system will be renovated, and a new arrivals hall will be built, construction of two new gates, expansion and renovation of existing commercial areas
- Expansion of border control and gate areas
- Expansion of security control and VIP services, and major retail areas
- Reconstruction of the passenger terminal's open hall

Riivo Tuvike, Chairman of the Management Board of Tallinn Airport: “The key question for us is how to build safely and with high quality without compromising the passenger experience. This is a major challenge, but our team is working to ensure smooth service and clear communication about any changes. We kindly ask passengers for understanding – temporary inconveniences, queues, and rerouted pathways are unfortunately unavoidable during construction, but they are essential to deliver a significantly more comfortable and modern airport experience in the future.”

PORTUGALI maitised vanalinnas

Kõik Tallinna toiduhuvilised teavad rusikareeglit: mida lähemale jõuad Raekoja platsile, seda ettevaatlikum tasub olla, et mitte sattuda järjekordsesse turistilõksu. Aga nagu igal reeglil, on ka sellel oma erandid.

Fava kaheksajalg

Nii leiab Raekojaast vaid mõne sammu kauguselt Kullassepa tänavalt Tasca Portuguesa – Tallinna ja kogu Eesti ainsa Portugali restorani. See pere-restoran pakub maitseid, mida muidu leiaks alles 3300 kilomeetri kauguselt Lissabonist või Portost.

Sõna *tasca* tähendab portugali keeles taverni ehk söögikohta, kuhu lähikonna inimesed tulevad sööma lihtsaid traditsioonilisi roogi. Tallinna Tascasse tullakse aga vanalinnast kaugemaltki. Restoranist on kujunenud siinse portugallaste ja brasiillaste kogukonnaelu keskpunkt ning selle otsivad üles ka Tallinna külastavad portugallased. Kui rahvuskööki pakkuva restorani laudade tagant kostab selle riigi keel, on see kõige kindlam kvaliteedimärk, mis kinnitab pakutavate maitsete autentsust. Lisaks maitsepungadele pakub Tasca toitu ka kõrvadele, korraldades järjepidevalt Portugali rahvamuusika *fado*-õhtuid, kus esinejateks on Tallinnas õppivad portugali muusikud.

Kulinaarselt ei piira Tasca end vaid ühe kitsa regiooniga. Selle asemel pakub menüü läbilõiget kogu Portugalist, kombineerides põhjaosa toekamad road lõunapiirkondade kergemate maitsetega. Kuna Portugal on riik, millel on üle 1700 kilomeetri rannikut, on selle läbilõike keskseks teljeks muidugi meri. Portugallased on ühed maailma suurimaid kalasööjad ning mereannid on

**TASCA
PORTUGUESA**
Kullassepa 13
Tel 5613 8551

Tigerkrevetid šampanjakastmes.

Bacalhau Lagareiro

Tournedos Rossini

nende köökides raskuspunkt, mille ümber menüü koondub.

Tiigerkrevetid šampanjakastmes (15.90) on näide sellest, kuidas Portugali rannikurestoranides armastatakse värsket mereandi kombineringa prantsuse-pärase kastmekunstiga. Kui tavaliselt valmistatakse krevette pigem küüslaugu ja õliga, siis siin on mahlased tiigerkrevid kaetud siidise ja kergelt happelise šampanjakastmega. See on hea valik neile, kes otsivad mereandide puhul pisut peenemat maitsebuketti.

Fava kaheksajalg (14.90) toob lauale Portugali lõunapiirkondadele omase kombinatsiooni mereandide ja kaunviljadest. Roa põhjaks on favas ehk põldoad, mis on Portugalis väga tavaline, kuid Eestis pearoogades harvem kohatud toiduaine. Pehmeks hautatud kaheksajalg ja oad moodustavad kokku toitva ja asjaliku paari. Kui kaheksajalg on menüüdes sageli pigem kerge suupiste rollis, siis siin muudavad oad selle pearoaks, mis on oma olemuselt sama tummine kui mõni liharoog.

Kui küsida, mis on portugali köögi kõige kuulsam ja iseloomulik toiduaine, siis vastus sellele on üks. See on *bacalhau* ehk kuivatatud soolatursk. Portugallased ise väidavad, et neil on selle valmistamiseks 365 erinevat retsepti – üks iga aasta päeva kohta. Tasca menüüs esindab soola-

turska *Bacalhau Lagareiro* (23.90), mis on üks kuulsamaid Portugali tursaroogi. Eriti menukas on see versioon riigi põhjaosas. Nime annab roale sõna *lagar*, mis tähendab oliivipressi.

Tasca versioon *Bacalhau Lagareiro*st on igati klassikaline: paksud soolatursa tükid, kastmeks rohkelt kvaliteetset oliiviõli ning *batatas a murro* ehk rusikaga purukslitsitud kartul, mis kalatüki all imeb endasse mõnusa küüslaugu ja oliiviõli meki.

Veiseliha madeira veini kastmes (27.90) on pea igas mõttes rustikaalse *Bacalhau Lagareiro* vastand. Oma olemuselt on see mugandus klassikalise prantsuse *haute cuisine*'i ühest pearoast, külluslikust *Tournedos Rossini*st. Kui traditsioonilises, vertikaalsete kihtidena üles ehitatud Rossinis on trühhvilviilud kõige tipus, siis Tasca versioonis on see lisatud kartuligratääni, mis omakorda asendab Rossini briošiviilu. Madeira veini kastmes kasutatud seemed annavad roale pisut maa-lähedasemat mekki.

Kvaliteetse toidu kõrval on Tasca teine suur samm pererahva enda poolt kohale toodud veinivalik. Restorani veinikeldris on esindatud Portugali tuntumad veinipiirkonnad, siit leiab nii *Vinho Verde* kui ka Douro oru punaveine. Tähelepanuväärne on seegi, et toiduvalmistamisel kasutatav oliiviõli tuuakse otse Portugalist.

Magustoidumenüü kätkeb endas mitmeid ahvatlusi, nagu näiteks rammus šokolaadne kookosekook või traditsiooniline brasiliapärase pudring, kuid ühest valikust ei saa Portugali restos üle ega ümber. See on *Pastel de Nata* (2.50) – lehttaigna-koorekreemi korvike, mis on pealt kergelt karamelliseerunud. Isegi kui kõht on pearoast täis, on krõbe ja seest siidine *nata* koos tassi kange espressoga ainus õige viis, kuidas Portugali restorani külastus väärilt lõpetada.

PORTUGUESE FLAVOURS IN THE OLD TOWN

All foodies in Tallinn know the rule of thumb: the closer you get to Raekoja plats, the more careful you need to be to avoid falling into yet another tourist trap. But as with every rule, there are exceptions.

Just a few steps away from Raekoja, on Kullassepa Street, you will find Tasca Portuguesa – the only Portuguese restaurant in Tallinn and all of Estonia. This family restaurant offers flavors that you would otherwise only find 3,300 kilometres away in Lisbon or Porto.

The word *tasca* means tavern in Portuguese, a place where local people come to eat simple traditional dishes. However, people come to Tallinn's Tasca from further afield than just the Old Town. The restaurant has become the center of community life for the local Portuguese and Brazilian communities, and is also sought out by Portuguese visitors to Tallinn. When you hear the language of the country spoken at the tables of a restaurant serving national cuisine, it is the surest sign of quality, confirming the authenticity of the flavors on offer. In addition to culinary delights, Tasca also offers food for the ears, regularly organizing Portuguese folk music fado evenings featuring Portuguese musicians studying in Tallinn.

Culinary-wise, Tasca does not limit

itself to one narrow region. Instead, the menu offers a cross-section of the whole of Portugal, combining the heartier dishes of the north with the lighter flavors of the south. As Portugal is a country with over 1,700 kilometres of coastline, the sea is naturally the central theme of this cross-section. The Portuguese are among the world's biggest fish eaters, and seafood is the focal point of their cuisine, around which the menu is centered.

Tiger prawns in champagne sauce (15.90) are an example of how Portuguese coastal restaurants love to combine fresh seafood with French-style sauces.

Fava octopus (14.90) brings to the table a combination of seafood and legumes typical of southern Portugal. The base of the dish is fava beans, which are very common in Portugal but rarely found in main courses in Estonia. The tender octopus and beans make a nutritious and satisfying combination. While octopus is often served as a light snack on menus, here the beans turn it into a main course that is as filling as any meat dish.

If you ask what the most famous and characteristic food in Portuguese cuisine, there is only one answer. It is *bacalhau*, or dried salted cod. The Portuguese themselves claim to have 365 different

recipes for preparing it – one for each day of the year. The Tasca menu features *Bacalhau Lagareiro* (23.90), one of the most famous Portuguese cod dishes. This version is particularly popular in the northern part of the country. The dish is named after the word *lagar*, which means olive press.

Tasca's version of *Bacalhau Lagareiro* is classic in every way: thick pieces of salted cod, a generous helping of high-quality olive oil as a sauce, and *batatas a murro*, or potatoes crushed with a fist, which absorb the delicious garlic and olive oil flavor under the fish.

Beef in Madeira wine sauce (27.90) is in almost every way the opposite of the rustic *Bacalhau Lagareiro*. It is essentially an adaptation of one of the main dishes of classic French haute cuisine, the sumptuous *Tournedos Rossini*. While in the traditional Rossini, built up in vertical layers, truffle slices are at the top, in Tasca's version, they are added to the potato gratin, which in turn replaces the Rossini brioche slice. The mushrooms used in the Madeira wine sauce give the dish a slightly more rustic flavor.

In addition to high-quality food, Tasca's other great asset is the wine selection brought in by the owners themselves. The restaurant's wine cellar features Portugal's most famous wine regions, including Vinho Verde and red wines from the Douro Valley. It is also noteworthy that the olive oil used in cooking is imported directly from Portugal.

The dessert menu includes several tempting options, such as a rich chocolate coconut cake or a traditional Brazilian pudding, but there is one choice that cannot be overlooked in a Portuguese restaurant. This is *Pastel de Nata* (€2.50) – a puff pastry cream tart with a slightly caramelized top.

Pastel de Nata

Viimane vend TALLINNAS?

Belglane ALAIN ARNOULD (64) elab Mürivahe tänaval, kohas, kus keskajal laius pühast pühast, suur ja vägev Püha Katariina klooster ja kirik. Pühapaigast on veel mõndagi alles, aga traditsioon, mis linna algusest peale saatis, ripub, kui mitte juuksekarva otsas, siis ühe mehe õlgadel.

Tekst ja fotod: PULSS

Teda on kutsutud ainsaks või viimaseks mungaks, aga vend Alain arvab, et jutlustajavendade, dominiiklaste kohalolek siin Tallinnas siiski ei katke. Ja muide, mungaks ta enda ka ei nimeta! Miks, loe altpoolt. Kolmekümneaastaselt seisis Alain Arnould ristteel. Londoni loengusaalid, mida ta nii hästi tundis, ei tundunud enam piisavalt avarad, et mahutada tema sisimuses keerlevaid küsimusi. Ta otsustas astuda dominiiklaste ordu, milles tõmbas pigem liikuvus kui püsivus, kohtumised ja evangeeliumi jutlustamisest kujundatud elu.

Sellest ajast on tee viinud teda üle piiride ja keelte, riigist teise, viimati aastad Roomas. Nüüd on tee toonud ta Tallinna. Ja siin kõnnib ta teist aastat kandes üksi auväärselt jutlustajavendade traditsiooni, mille juured ulatuvad 13. sajandisse. Mustad mungad, jutlustajavennad olid tihedalt seotud linna eluga – kuni 500 aastat tagasi usu-puhastuse käigus lõpetati nende aeg. Kuid vennad naasid 18. sajandi lõpus ja asutasid taas katoliku koguduse ja kiriku.

Alaini sõnul ei ole missiooni olemus muutunud. Alused on kindlad, eesmärk – evangeeliumi jutlustamine sõna ja kogukonna elu kaudu – on sama. Muutunud on meetodid. Aeg muudab kõike, isegi jutlustamist.

Kui palju saab üks inimene ära teha? Niipalju kui ta suudab, pakub vend Alain, kes tervitaks võimalust luua väike kogukond – kaks või kolm venda, kes jagavad tööd –, kuid praegu lasub missioon tema õlgadel.

Ja kui kaua ta Tallinna jääb? Niikaua, kui tema ülemused usuvad, et teda on siin rohkem vaja kui mujal. Niikaua, kui Eesti inimesed tervitavad tema

VEND ALAIN ARNOULD S. BRUGGE (BELGIA) 1961

Kunstiajaloo doktor
1993. a astus Kuulutajate Ordusse (Ordo Praedicatorum - Dominikaanid)
1999. aastal pühitseti Rooma-katoliku kiriku preestriks.
2001–2017: kunstnike kaplan
2017–2024: Euroopa jutlustajate ordu meistri nõunik (Rooma)
2024–...: määratud Tallinna Püha Katariina kloost-risse (Kuulutajate ordu Prantsusmaa provints)

kohalolekut. Niikaua, kui tema tervis ja energia lubavad tal jätkata. Lõppude lõpuks, naeratab ta, ei ole see tegelikult üldse tema otsus.

Tallinn avaldab talle huvi mitte ainult jutlustajana, vaid ka kunstiajaloolasena. Vanalinn oma kihilise kivistruktuuri ja geomeetriaga moodustab harmoonilise arhitektuurilise terviku. Sellise ilu keskel elamine on tema sõnul privileeg, mida ta ei võta iseenesestmõistetavalt. Tänuväärse tegevusena iseendale ja ilmselt teistele on ta leidnud dialoogikoha Eesti Kunstiakadeemias, kus ta loeb kristliku ikonograafia kursust, vahetab ideid, nautides usku, kunsti ja kaasaegset mõtlemist ühendavat silda.

Kuid elamine linnas toob kaasa Alaini pilku nii imetlust kui kriitikat. Tallinn seisab silmitsi väljakutsetega, mis on tuttavad ajaloolistele turismilinnadele. Ületurism ähvardab muuta elatud tänavad justkui teatrilavaks, „Disneylandiks“. Ka materialism teeb end nähtavaks kõikjal – ehk kõige selgemini just laiemalt linnapilti täitvate kaubanduskeskuste arvukuses.

Kui jälgida, kuidas sale ja pikakasvuline Alain tegutseb oma kodu elutoas ja köögis, joonistub selge erinevus stereotüüpse õgardist õllemaia tuseda mungaga. „Mina joon teed,“ muigab Alain, „ja ma ei ole munk.“

Alain selgitab, et täpsemalt defineerides on ta vend, jutlustaja. Mungad annavad mitte ainult kuulekuse, kasinuse ja vaesuse töötuse, vaid ka stabiilsuse töötuse – sidudes end eluks ühe kloostri, ühe kloostrikogukonnaga. Benediktiini, tsistertslaste ja karthuuslaste mungad on mungad. Dominikaanid, nagu tema, ei ole. Nagu ka frantsiskaanid ja karmeliidid, kuuluvad nad kerjusordude hulka, mis on loodud liikuma, jutlustama, kohtuma maailmaga seal, kus see on.

Vend Alain Arnould elab, töötab ja palvetab mineviku ja oleviku ning tuleviku vahel. Ta on

Müürivahe 33 hoones on jutlustajavennad viimased 30 aastat elutsenud, praegu vend Alain üksi

The preacher brothers have lived in the building at Müürivahe 33 for the past 30 years, currently brother Alain is alone.

KES ON DOMINIIKLASED?

Dominiiklaste orduusse kuuluvad nii mehed kui naised, kes on otsustanud elada oma elu Kristuse valguses, ammutades inspiratsiooni püha Dominicuse (1170–1221) eeskujust. Kastiliast pärit Caleruega Dominicus koondas enda ümber inimesi evangeeliumi kuulutamiseks, eeskätt Euroopa linnades, kuhu olid rajatud ülikoolid. Aastal 1216 asutas ta Jutlustajate Ordu – katoliku kiriku vaimuliku perekonna, kuhu tänapäeval kuulub üle kogu maailma ligikaudu 150 000 liiget: vennad ja õed, apostellikud õed ning ilmikud.

Aastal 1239 asusid esimesed dominiiklased elama Tallinna, kus nad rajasid kooli ja teenisid peaaegu kolme sajandi vältel linnaelanikke palve ja jutlustamise kaudu. Reformatsiooni ajal, 1525. aastal, aeti nad oma konvendist välja, kuid 19. sajandil naasid dominiiklased Tallinna.

Pärast järjekordset katkestust tulid nad tagasi 1996. aastal ning asusid elama aadressil Müürivahe 33, kus nad palvetavad, töötavad ja elavad ka tänapäeval.

Dominiiklaste kohalolu Tallinnas täiendab olulisel määral dominiiklaste ilmiikkond, mis on nimetatud dominiiklasest maalikunstniku Fra Angelico järgi.

Vt. dominiiklased.ee

optimistlik viimase suhtes, mis sellest, et praegu on maailmas pöörlemas parajalt hullud ajad ja mullistused. Naljaga pooleks, üks hull asi sai tema jaoks läbi. Nimelt tegutses tema korteri vastas üle tänava soomlaste karaokebaar, kus pikalt õõ sisse kisa, karjeid, mürtsu ja tümpsust kostis. Nüüd on seal vaikus, aga kui kauaks?

**BROTHER ALAIN ARNOULD OP
Brugge 1961**

PhD History of Art;
Joined the Order of Preachers (Ordo Praedicatorum - Dominicans) in 1993;
Ordained as a priest of the Roman Catholic Church in 1999;
2001–2017: Chaplain to Artists (Brussels);
2017–2024: advisor to the Master of the Order of Preachers in Europe (Rome);
2024–...: assigned to St. Catherine's Monastery in Tallinn (French Province of the Order of Preachers).

SOUL BROTHER IN THE CITY

Belgian **ALAIN ARNOULD** (64) lives on Mürivahe Street, where St. Catherine's monastery and church stood in the Middle Ages. A few walls of the sacred place are still standing, but the tradition that has accompanied the city since its inception hangs, if not by a thread, then probably on the shoulders of one man.

At thirty, Alain Arnould stood at a crossroads. The lecture halls in London, which he knew so well, no longer felt wide enough for the questions stirring inside him. So, he answered a different call – not an escape, but an expansion. He entered the Dominican Order, drawn by the promise of movement rather than permanence, encounter and a life shaped by preaching the Gospel.

Since then, his path has carried him across borders and languages, from one country to another, most recently to Rome. Now, for the second year in a row, it has led him north—to Tallinn. Here, he walks almost alone with a lay Dominican fraternity in a lineage that stretches back to the city's very beginning.

As the only Dominican friar in Tallinn today, he carries a tradition that has endured since the 13th century, when preaching friars were woven deeply into the fabric of the city – until history, in the form of the Reformation, abruptly rewrote their place. But dominicans returned, in the end of 18th century and later.

The essence of that mission, Alain says, has not changed. The foundations remain firm; the purpose, to preach the Gospel by word and community life, is the same. What has changed are the methods. Time reshapes everything, even preaching.

How much can one person do in a city with centuries of history pressing in on all sides? As much as he can. Alain would welcome the chance to build a small community – two or three brothers sharing the work – , but obstacles remain. For now, the mission rests largely on his shoulders.

And how long will he stay? The answer is deliberately uncertain. As long as his superiors believe he is needed here more than elsewhere. As long as the people of Estonia welcome his presence. As long as his health and energy allow him to continue. In the end, he smiles, but it is not really his decision at all.

Tallinn reveals itself to him not only as a preacher but as an art historian. The Old Town, with its layered stone and quiet geometry, forms a harmonious architectural whole. To live inside such beauty, he says, is a privilege – one he

WHO ARE THE DOMINICANS?

Dominicans are men and women who chose to live their life in the light of Christ inspired by the example of saint Dominic (1170–1221). The Castilian Dominic of Caleruega gathered people around him so as to preach the gospel, especially in European cities where universities had been established. In 1216 he founded the Order of Preachers, a spiritual family in the Catholic Church which today counts some 150,000 friars, nuns, apostolic sisters and lay people worldwide.

In 1239, the first Dominicans settled in Tallinn, where they established a school and during nearly three centuries they served the spiritual needs of the inhabitants. Expelled from their priory in 1525 during the Reformation, they returned to Tallinn during the nineteenth century. After another interruption they came back in 1996 and settled in Mürivahe 33 where they still pray, work and live today. A Dominican fraternity of lay people called after the Dominican painter fra Angelico is an important part to the Dominican presence in Tallinn today.

does not take lightly. Beyond the streets, he has found another space for dialogue: the Estonian Academy of Arts, where he lectures the Christian iconography and exchanges ideas, enjoying the

bridge between faith, art, and contemporary thought.

Yet living in the city brings clarity as well as admiration. Tallinn faces challenges familiar to many historic, touristic cities. Overtourism threatens to turn lived-in streets into a kind of stage set, a "Disneyland" where daily life becomes increasingly difficult for residents. Materialism, too, makes itself visible – perhaps nowhere more clearly than in the sheer number of shopping malls rising across the cityscape.

And there is one correction Alain insists on making. "I am not a monk," he says. "I am a friar."

The distinction matters. Monks take not only vows of obedience, chastity, and poverty, but also a vow of stability – binding themselves to one monastic community, for life. Benedictines, Cistercians, Carthusians: they are monks. Dominicans are not. Like Franciscans and Carmelites, they belong to the mendicant orders, formed to move, to preach, to meet the world where it is.

Alain Arnould lives, works and prays in the space between past and present, stone and speech, solitude and city life – carrying an old tradition forward, one conversation at a time.

Püha Siena Katariina konvendi kabeli aknal olevate vitraažide autor on Kai Kiudsoo-Värv, kelle loodud on ka püha Dominicuse vitraaž kabeli ukse kõrval asuval aknal ning Tallinna Peeter-Pauli katedraali vitraažaknad.

The author of the stained-glass windows in the chapel of Saint Catherine of Siena Convent is Kai Kiudsoo-Värv, who also created the stained-glass image of Saint Dominic in the window beside the chapel door, as well as the stained-glass windows of St Peter and St Paul's Cathedral in Tallinn.

By **Tiina** **TALUMEEES**

Modell/Model: Mari-Liis Fridolin

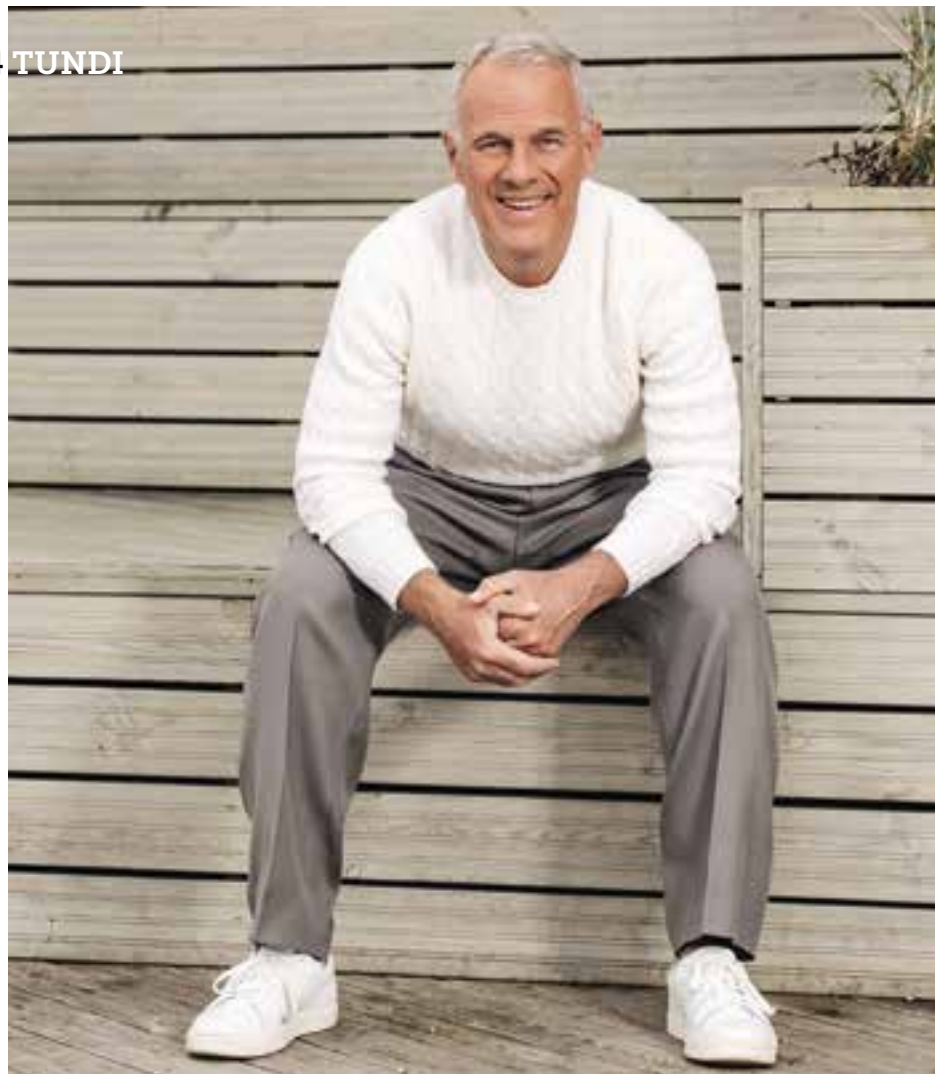
Meik/Make Up: Katrin Sangla

Juuksed/Hair: Olga Soares

Fotograaf/Photos: Mai Grepp

MART MARDISALU (57) is an experienced media personality, familiar face and voice from both the TV screen and the radio. Following is Mart's pretty much usual daily routine, which consists of work activities on Kuku radio and Kanal 2, and with hobbies on the sidelines.

KUKELAULUST KÄTEKÕVERDUSTENI

MART MARDISALU (57) on kogenud meediahunt, tuttav nii telekraanilt kui raadioeetrist. Jälgime Mardi üht tavapärasest päevateekonda, mis kulgeb tööste ettevõtmistega Kuku raadios ja Kanal 2 ja viib harrastustega kõrvalradadelegi.

"Vanus ja muditud elukombed teevad üldiselt ärkamise kergeks. Olen juba bioloogiliselt väga varase ärkamisega, tahaks kukest varem kireda. Aitab seegi, et olen varasematel aastatel raadios hommikuid teinud, seega pole ekstra suuski tarvis määrda," ütleb Mart.

07:40 Hommikuraadio – Lavlyga erakonnapoliitika jms

08:15 Aune-Maria Marjapuu MTA'st tuludeklaritest jms

11:20 Täistunni toimetuse koosolek

13:00 Teine talvepäev, teel teleloo võttele.

Lugu läheb saatesse järgmisel päeval, kõneleb Eesti teinekord omapärasest toponüümikast. Sellest, kuidas kaart nimedega täienenud on, millised tegurid seda mõjutavad, kuidas täna kohtadele nimesid pannaks ja millised kriteeriumid selleks täidetud peavad olema. Täistunni lood valmivad üldiselt välisvõtetel, püüame lugudes sõna saavaid inimesi intervjuuerida – näidata nende töistes, lugude sisuga seotud kohtades – Keele Instituudi sajad sahtlid ja kartoteek langeb just sellesse mustrisse. Studiost väljas võttel käimine on heaks vaheludseks, nõuab teistmoodi materjali ette valmisust, rütm ja tööks kasutatavad instrumendid erinevad palju tööst studios. Lisaks see aspekt, et kui studios teed töö ära, siis salvestuselt tulles elad lugu materjali üle vaadates ja töödeldes uuesti ja uuesti läbi. Pole harv seegi, et sõltuvalt materjalist lisandub loole uusi vaatenurki.

15:00 Täistunni võttel Eesti Keele Instituudis

19:00 Kooriproov. Koor, milles laulan, on Akadeemiline Meeste Lauluselts. Oleme suure Arviga koorikaaslased, tema oli esimene koori president. Koor tähistas eelmisel aastal 10. juubelit, mina olen noor, liitusin veidi rohkem kui aasta tagasi, pärast Gruusiast kojutulekut. Dirigent on Laine Randjärv. Laulan baritone, nagu enamik keskmisi eesti mehi. Ja seltskond on tore, paljudega olen tuttav juba varasemast.

20:45 Päeva lõpp ja kätekõverdused hotellilobbis. See oli rohkem nali, pidin tegema vaid 10 kordust. Põhjus ka pigem huumori valdkonnast – pidime paari sõbraga arutama nädalavahetuse jäämatka detaile, teised alustasid aruteluga, mina lubasin, et tulen kooriproovist ja jään hiljaks max akadeemilise 15 mint. Jäin pool tundi. Aga meest sõnast ja tulemuseks 10 kätekat ja poiste õlled, mida õnneks oli vaid paar tükki. 🍷

Luban endal olla täpselt seal, kus ma parasjagu olen!

Laulja YASMYN on eesti ja dominikaani juurtega R'n'B, souli ja hiphopi artist, kes sulatab oma muusikasse eri kultuurimõjusid oma sensuaalse häälega ja võimendab lavalolekut vägeva ja väljakutsuvagi visuaali ja liikumisega. Värske albumiga maha saanud laulja jagab hetkemõtteid.

Küsis: PULSS

Fotod: Martin Kosseson, Harry Tiits

MAAILM ON MUUTUSTES; KUIDAS KOHANED?

Ma arvan, et kohanemine algab mul kõigepealt arusaamisest, et muutus ongi uus normaalsus. Ma ei püüa kõike kontrollida, vaid pigem õppida kiiresti ümber orienteeruma ja hoidma fookust sellel, mida ma päriselt mõjutada saan: oma oskused, mõtlemise viis ja loovus.

Laiemalt kohanen ka sellega, et maailm on ebastabiilsem: majanduslikult ja poliitiliselt tähendab see minu jaoks mitmekülgset ja iseseisvust, kliimaatilises mõttes aga teadlikumaid valikuid ning vastutust. Üldiselt püüan olla uudishimulik, mitte hirmul, sest just uudishimu on see, mis aitab muutustega päriselt kaasa minna, mitte neile järele lohiseda.

MIS ON SIND ELUS KUJUNDANUD?

Mind on kõige rohkem kujundanud hetked, kus pidin iseenda eest vastutuse võtma. Suhted, mis on õpetanud piire, läbipõlemise lähedased kogemused, aga ka inimesed, kes on minus potentsiaali näinud enne, kui ma ise seda oskasin. Samuti ebaõnnestumised. Need on olnud vaikselt, aga väga selged mängumuutjad.

YASMYN

(Sinencia Jasmine Kass; s. 10. detsembril 1999)

Pälvis 2022. aastal Eesti Muusikaauhindadel aasta naisartisti auhinna.

Tema lahkunud isa oli Dominikaani päritolu artist Joel de Luna, ema on Victoria Kass, esimese eesti supermodell Carmen Kassi õde.

24. augustil 2024 abiellus ta Kaspar Kolgiga.

kontsertide videoid ja näen, kui lõbus mul laval tegelikult on. Samas mäletan, et loomeprotsessi ajal tundus mulle alati, et kõike saaks veel paremini teha ja ma polnud lõpuni rahul. Kuna ma tean, kui stressirohkeks see protsess võib minna, püüan seekord seda rohkem nautida, et mitte alles hiljem videote pealt avastada, kui head asjad tegelikult sündisid. Lühike ja lihtne vastus: proovin vähem WOLTi tellida.

KODULINN TALLINN... KUI SINUGA KUNAGI ESIMEST LUGU TEGIME, SIIS ÜKS SOOV LINNARUUMI PARANDADA OLI SUL – ENAM PRÜGIKASTE TÄNAVATELE, SEST SUITSETASID PALJU?

Kodulinn on mulle endiselt väga oluline ja ma jälgin linnaruumis toimuvat päris tähelepanelikult.

Üldpilt on ajaga paremaks läinud, rohkem on kohti, kus on hea lihtsalt olla, liikuda ja peatuda. Samas võiks linnaruum olla inimkeskem, vähem autokeskne ja rohkem läbimõeldud just igapäevase liikumise ja olemise vaates.

Mis prügikastidesse puutub, siis neid on kohati juurde tulnud, aga ebaühtlaselt. Mõnes piirkonnas on asi hästi lahendatud, teises mitte nii väga. Ja olgu aus, ma enam niimoodi tänaval ei suitseta, nii et see teema ei ole minu jaoks enam nii keskne. Aga üldiselt kehtib sama põhimõte edasi, et kui tahad puhast linna, peab inimesel olema ka lihtne käituda vastutustundlikult.

MIS PEAB OLEMA OLEMAS, ET MUUSIKAT TEHA?

Kui ma muusikat teen, peab kõigepealt olema olema aus motivatsioon, ma ei taha end kunagi sundida mussi tegema ja niiviisi mul tavaliselt midagi väga head välja ei tule ka. Ja usaldus, nii iseenda kui ka protsessi vastu.

NELJAS, UUS ALBUM – MIDA SEE VEEL TÄHISTAB JA TÄHENDAB SINU JAOXS?

Neljas album on minu jaoks küpsem ja rahu-likum, aga samas julgem. Vähem tõestamist ja rohkem kohalolu. See on plaat, kus ma ei ürita olla keegi teine ega kuhugi sobituda, vaid luban endal olla täpselt seal, kus ma parasjagu olen.

AASTA ON KÄIVITUNUD; MILLISED LUBADUSED OLED ANDNUD?

Cheesy, aga aus vastus on see, et üritan rohkem kohal ja hetkes olla. Albumi esitluskontserti ette valmistades olen vaadanud varasemate

I allow myself to be exactly where I am right now

Singer **YASMYN** moves through R&B, soul, and hip-hop with ease, carrying her Estonian and Dominican roots into every note. Her sound is smooth and sensual, but her presence is anything but quiet – she fills the stage with confidence, emotion, and visuals that linger long after the lights go down.

THE WORLD IS CHANGING – HOW DO YOU KEEP UP?

I've learned to stop fighting change and start treating it like home. Change is the normal now. Instead of trying to control everything, I focus on what's actually in my hands: my skills, my mindset, my creativity.

In a world that feels increasingly unstable – politically, economically – adaptation means versatility and independence for me. When it comes to climate, it's about awareness and responsibility. Above all, I choose curiosity over fear. Curiosity lets you move with change, not get dragged behind it.

YOU'RE STILL VERY YOUNG – WHAT HAS SHAPED YOU THE MOST SO FAR?

The moments that truly shaped me were the ones where I had no one else to lean on. Relationships that taught me boundaries. Experiences that pushed me close to burnout. People who believed in me before I believed in myself.

And failure – quiet, uncomfortable failure.

Those moments didn't make noise, but they changed everything.

WHAT NEEDS TO BE IN PLACE FOR YOU TO MAKE MUSIC?

Honest motivation, always. I never want to force music out of myself – nothing real comes from that. And trust. Trust in myself, and trust in the process, even when it feels messy.

YOUR FOURTH ALBUM – WHAT DOES IT MEAN TO YOU?

It feels calmer. More mature. And somehow, bolder.

There's no urge to prove anything anymore – just presence. This album isn't about fitting into a box or becoming someone else. It's about letting myself exist exactly where I am, without apology.

A NEW YEAR – WHAT PROMISES DID YOU MAKE TO YOURSELF?

A very honest one: to be more present.

While preparing for my album release concert, I rewatched videos from past shows and realized how much fun I was actually having on stage – despite remembering how stressful the creative process felt at the time.

This year, I want to enjoy it *while it's happening*, not only realize later how good it was.

Also – short and simple – I'm trying to order less Wolt.

TALLINN – WHAT'S GOOD, AND WHAT STILL NEEDS WORK? LAST TIME YOU WERE ASKING FOR MORE TRASH BINS TO THE STREETS!

Tallinn will always matter to me. I pay attention to how the city evolves. A lot has improved – there are more places now where you can just

exist, move, pause, breathe.

That said, the city could be more people-centered and less car-focused, with smarter planning for everyday life. As for trash bins – some areas have improved, others not so much.

I don't smoke on the street like I used to, so it's no longer my personal crusade – but the idea remains the same: if you want a clean city, you have to make it easy for people to do the right thing. **P**

TEEME VANALINNA TAAS SUUREKS!

Arhitekt Villem Tomistega vast ikka igav ei hakka - ta on teinud loominguliselt väga eriilmelisi töid, aga kogunud tuntuks ka hoogsate visioonidega linnaruumi kujundamisel.

Küsimused ja fotod: PULSS

Sedakorda vestleme arhitektiga tema ku-reeritud näituse "Suur Vanalinn.12 Ulma." raames. Lendame taas!?

Kõigepealt näituseprojekti nimest: pealkiri viitaks nagu Saarineni Suur-Tallinna plaanile(1913), mis teostamata jäi? Tõepoolest, 19 s lõpust on ju olnud mõtteid müürid ja tornid lammutada, muldkindlustused laiali lükata. Aga õnneks (või õnnetuseks?) ei jätkunud rammu ja ressurssi. Ja kohalikud sakslased asusid lisaks seda justkui oma pärandit kaitsma.

Ja on hiljemgi tahetud vanalinna radikaalselt muuta - maa-alust tunnelit ehitada (löödigi juba labidas maa sisse 1940.), sealt magistraal läbi vedada jne. Samas täna on see Tallinna peamine pärl? Kuigi mõned virisevad, et vanalinn on muuseum turistidele ja linnas pole enam elu? Vanalinna võlu ja valu, eks ole...Ei maksa vast näituse sisu ära jutustada, aga milline on Sinu suhe tänasesse vanalinna? Mida võiks seal ette võtta?

Näituse pealkiri loob aimelise seose Saarineni Suur-Tallinnaga ja seeläbi ka paljude teiste kavade või utopiatega, mida vaatlen või taaselustan oma 12 visiooni kollaažidel.

Tulevikus saab Vanalinnaks nimetatav piirkond olema tänasest palju suurem ja katab reaalselt seda territooriumi linnast, mille tänavavõrk ja hooned on vanad. Tänapäeval koloniseerib vanalinn erinevate endast tulenevate keeldude ja koormatistega väga suurt osa Tallinna kesklinnast. Mõistlik oleks käsitleda vaatekoridore ja miljöökaitsega koormatud alasid samasuguse väärtusena ning luua siia ka sarnane avalik ruum, avalikud teenused ning kuvand kui vanalinnal. Kesklinna perimeeter on tänapäeval suuresti laoplat ja tagahoov.

Kesklinna raudteega piirnev ala, kuhu tohib ehitada ilma muinsuspiiranguteta, on protsentuaalselt väiksem, kui hooned ja alad kokku, mis on viimase saja aasta jooksul oma ilmet muutnud UNESCO kaitsealuses vanalinnas. Enamus raud-

teeringi sisse jäävast alast on tänaseks nostalgiline vana linn, miljööväärtuslike tänavate ja majadega, nagu seda saja aasta eest oli vastrajatud bastioniparkidega piiratud vanalinn. Tänapäeval piirab kesklinna linnamüüriiga võrreldav muldvall, mille teisel küljel vohab kaos. Analoogne segadus valitses 19. sajandi lõpul ka linnamüüri välisküljel. Nagu sajanditagusest eeskujust näha, ei saa lahendus olla vaid üha tihedam aukude uuristamine muldvalli. Raudvalli kaoseline ruum võimaldab tulevikus siduda asumeid ja linnaosi, et suurendada elamispiinda ja mitmekordistada kesklinnana tunnetatavat ala, muutes linna eneseküllasemaks kogu territooriumi ulatuses.

Lisaks vanalinnale, millele Tallinna linnaruumis juhiksid nii külaliste kui kohalike tähelepanu, mida väärtuslikku kindlasti kogeda, näha? Enda-

SUUR-VANALINN. 12 ULMA

Tallinna keskpunkt on vanalinn – müüride, vallide, seaduste ja määrustega kaitstud ruum. Selle piiril on läbi ajaloo puhunud tuiskliivad ja märatsenud meri. Aeg-ajalt saabunud vallutajad, siis raiutakse metsad ja põletatakse eeslinnad. Tänapäeval tähistab seda piiri raudteering – linnavall, mille teisel pool vohab uudsust ootamatusega viljastav metsikus.

Näituse kuraator Villem Tomiste on toonud fooku-
sesse visioonid – teisisõnu ulmad –, mis on aegade
jooksul linnamüüri- ja seaduste ja selle ümber tiirelnud.
Need on ideed, mille abil avardata Tallinna vanalinna
tajutavaid piire. Tulevikus saab see ala olema tunduvalt
suurem, hõlmates seda osa linnast, mille tänavavõrk ja
hoonestus on ajaloolised. Tomiste uurimistööl loodud
visioonid pole lõplikud lahendused, vaid vihjed Tallinna
ruumilisele dünaamikale. See on katse luua dialoog
eri viisil linnaga suhestujate vahel, millele vastavad 12
kunstnikku.

Kuraator, visioonide autor, näituse arhitekt:
Villem Tomiste (Stuudio Tallinn)

Osalevad kunstnikud: Eike Eplik, Aksel Haagensen, Hedi Jaansoo, Jass Kaselaan, Erki Kasemets, Kristi Kongi, Karl Ferdinand von Kügelgen, Anna Mari Liivrand, Katariin Mudist, Darja Popolitova, Uku Sepsivart, Kristina Õlek

Näitus jääb avatuks **3. maini 2026.**

GREATER OLD TOWN. 12 VISIONS

The heart of Tallinn is the Old Town – a space pro-
tected by walls, ramparts, laws and regulations. Along
its edges, drifting sands have blown and the sea has
raged throughout history. From time to time, invaders
have arrived, forests have been cut down, and suburbs
burned. Today, this border is marked by the railway
ring – a modern city wall, beyond which a raw and
unpredictable landscape continues to grow.

Curator Villem Tomiste brings into focus 12 visions
that have, over time, circled around the city walls.
These are ideas intended to broaden the perceived
borders and boundaries of Tallinn's Old Town. In the
future, this area may become significantly larger, invol-
ving parts of the city whose street network and build-
ing fabric are historic. The visions developed through
Tomiste's research are not final solutions, but signs of
Tallinn's spatial dynamics. The exhibition is an attempt
to create a dialogue between different ways of relating
to the city, with responses from 12 artists.

Curator, author of the visions, exhibition architecture:
Villem Tomiste (Stuudio Tallinn)

Artists: Eike Eplik, Aksel Haagensen, Hedi Jaansoo, Jass Kaselaan, Erki Kasemets, Kristi Kongi, Karl Ferdinand von Kügelgen, Anna Mari Liivrand, Katariin Mudist, Darja Popolitova, Uku Sepsivart, Kristina Õlek

The exhibition will open on January 23 at 6 pm and
will remain open until May 3, 2026.

le tundub, et üks meie edulugusid uuel ajal on
vanade tööstuskvartalite konverteerimine elu- ja
ärikeskusteks?

Raudringi paekivist vabrikute kestad on
üksteise järel taaskasutust leidmas. Arendajad
proovivad varemisi särama lüües saavutada
enneolematut ja kõige ägedamat, ainukordset
uut linnakeskust. Paremat kui teisel. Vabrikute
varemetesse luuakse tänased kõige nooblimad
korteri- ja kontorid, sööklad ja spordisaalid. Suur-
Vanalinna piirile kerkiv veidruse vikerkaar tuleks
ruumiliselt kokku siduda tervikuna toimivaks
arengumootoriks.

Raudtee ja rööpavöönd on üks väljakutseid,
näiteks liikuvusele, aga kas ei võiks näiteks
enam sildu - jalakäijatele/kergeliiklejatele rajada?
Tunnelid oleksid asja eest, aga on vast kallid
rajatised.

Il linnamüüri- ja toimiv vall tuleb manifesteeri-
da. Keslinna piirav raudtee muldvall kujundatakse
ümber pargivööks. Suur-Vanalinna serva ehitat-
akse turgude võõralisele korilasele, jadamisi
kohvikud, galeriid, väikesed töökojad, linnafarmid
ja niidud. Külgnevate asumite miljöö vormib
maastiku iga löigu omanäoliseks. Sõõrjas turuvöö

seob tänapäeval valli poolt lõigatud tänavad ning
peidus linnaosad tihenevad tasapisi kesklinnaks.

Tallinna raudteering taastatakse taevatrammina.
Uus pargi kohal liiglev liin ühendab Suur-Vana-
linna piiri ajaloolised vabrikute piirkonnad, seob
Tselluloosi, Lutheri, Mayeri, Telliskivi, Krulli, Volta,
Noblessneri, Ilmarise, Katla ja Sadama ning loob
Lilleküla, Kelmiküla, Veerenni, Juhkentali ja Lubja
tänavate piirkondadele eeldused uute linnaliste
asumikeskuste tekkeks. Üksteisest paarsuunalise
teekonna kaugusele asetuvad Kadrioru, Kalevi
ja Lilleküla staadion ning Linnahall ja Lauluväli.
Taevatrammi peatused on asumite turuplatsi-
del, linnasüdamest kiirtena väljuvate tänavate
ristumisel, uute järvede veerel. Nii ei tundu
ooperiteater Ülemiste järve ääres enam imelik ja
planeeritava korvpallihalli saab rajada siselinnas
spordilinnakusse, kust suletud sõjaväelinnaku
võiks kolida Lasnamäele raudtee verele.

Terasmadude maastik loob uued reeglid ja
nõtked turvatunde. Vallipargi kiirendi seob siinsed
niidud, kohvikud ja inkubaatorid eri kiirustel ko-
getavaks korilusväljaks. Ühisveondus on nutikus
– ümberistumise ja liikuvusmeetodite kombi-
neerimisest ja keskkondade ning meeleolude
vaheldumisest saadav nauding.

MAKE THE OLD TOWN GREAT AGAIN!

With architect Villem Tomiste, things never get boring – he has created a wide variety of works and is also known for his bold visions in urban design. This time, we talk to the architect about his curated exhibition “Suur Vanalinn.12 Ulma.” (The Greater Old Town.12 Ulma). Shall we fly again?

First, about the name of the exhibition project: Does the title refer to Saarinen's Greater Tallinn plan (1913), which never came to fruition? Since the late 19th century, there have been recurring ideas to demolish the Old Town's walls, towers, and earthworks, though these plans never advanced, and local Germans eventually defended the area as heritage. Later proposals were equally radical – an underground tunnel in 1940, even a highway. Today the Old Town is seen as Tallinn's main treasure, though some say it has become a tourist museum with little real life. What is your relationship with today's Old Town, and what could be done there?

The title of the exhibition creates an intuitive connection with Saarinen's Greater Tallinn and, through that, with many other plans or utopias that I observe or revive in my 12 vision collages.

In the future, the area known as the Old Town will be much larger than it is today and will actually cover the part of the city with old streets and buildings. Today, the Old Town colonizes a large part of Tallinn's city center with various restrictions and burdens. It would be reasonable to treat areas burdened with view corridors and environmental protection as having the same value and to create a similar public space, public services, and image here as in the Old Town. Today, the perimeter of the city center is largely a storage area and a backyard.

The area bordering the city center railway, where construction is permitted without heritage restrictions, is smaller in percentage terms than the buildings and areas that have changed their appearance over the last hundred years in the UNESCO-protected Old Town. Most of the area within the railway ring is now a nostalgic old town with streets and houses of environmental value, just as the old town surrounded by bastion

parks was a hundred years ago. Today, the city center is bordered by an earthen wall comparable to a city wall, with chaos reigning on the other side. A similar confusion prevailed on the outside of the city wall at the end of the 19th century. As can be seen from the example of a century ago, the solution cannot be to simply dig more and more holes in the earthen wall. The chaotic space of the iron wall will make it possible in the future to connect settlements and city districts in order to increase living space and multiply the area that feels like the city center, making the city more self-sufficient across its entire territory.

In addition to the Old Town, which attracts the attention of both visitors and locals in Tallinn's urban space, what else is there to experience and see that is definitely worth seeing? It seems to me that one of our success stories in recent times is the conversion of old industrial quarters into residential and business centers.

The limestone factory buildings of Raudring (Iron Circle) are being reused one after another. Developers are trying to achieve something unprecedented and the most exciting, a unique new city center, by making the ruins shine. Better than the other. Today's most luxurious apartments and offices, cafeterias, and gyms are being created in the ruins of factories. The rainbow of oddities rising

on the edge of the Old Town should be spatially connected to form a functioning development engine.

The railway and the rail belt are one of the challenges, for example, to mobility, but could more bridges be built for pedestrians/light traffic? Tunnels would be a solution, but they are expensive structures.

The embankment that functions as a second city wall must be manifested. The railway embankment that borders the city center will be redesigned into a park belt. A market belt will be built on the edge of the Old Town, with cafes, galleries, small workshops, urban farms, and meadows. The milieu of the adjacent settlements will shape each section of the landscape into something unique. The ring-shaped market belt will connect the streets cut off by the rampart, and the hidden parts of the city will gradually merge into the city center.

The Tallinn railway ring will be restored as a Sky Tram. A new line gliding above the park will connect the historic factory areas on the edge of the Old Town, linking Tselluloosi, Lutheri, Mayeri, Telliskivi, Krulli, Volta, Noblessner, Ilmarise, Katla, and Sadama, and will create the conditions for new urban centers to emerge in the areas of Lilleküla, Kelmiküla, Veerenni, Juhkentali, and Lubja streets.

Kadrioru, Kalevi, and Lilleküla stadiums, as well as Linnahall and Lauluväli, are located within a few minutes' walk of each other. The Sky Tram stops are located at the marketplaces of the neighborhoods, at the intersections of streets leading out of the city center, and on the shores of new lakes. This way, the opera house by Lake Ülemiste no longer seems strange, and the planned basketball hall can be built in the inner city sports complex, from where the closed military base could be moved to Lasnamäe by rail.

The steel landscape creates new rules and a sense of security. The Vallipark accelerator connects the local meadows, cafes, and incubators into a gathering place that can be experienced at different speeds. Public transport is smart – the pleasure of combining transfers and modes of transport and the variety of environments and moods.

MARJU MARYNEL KUUT
ÜKSI KUID VABANA

Taas väga teretulnud kogumik meie ühelt kõigi aegade põnevamalt naishäälelt ja artistilt. Topeltalbumi lood on valinud välja muide Marynel ise. 22 lugu salvestisi enne Eestist lahkumist 1980. aastal. Ja kohustuslik täiend paar aastat tagasi ilmunud topeltkogumikule „Esmakordselt“

► Another very welcome compilation from one of our most intriguing female voices and artists of all time. The tracks on this double album were selected by Marynel herself: 22 recordings made before she left Estonia in 1980. It also serves as an essential companion to the double compilation *Esmakordselt* released a couple of years ago.

YASMYN
INTUITION

Laulja neljas kauamängiv on RnB stiilimäng seinast seinast – leidub trendikat ja *old schooli*, aeglaseimat ja hoogsamat ning räppsuu ropumatki. Mitmekesise sisu põhjuseks on pikem salvestusperiood, aga ka pikk pink plejaad kaasaloövaid produsid ja artiste.

► The singer's fourth full-length album is an R&B style game that ranges from wall to wall – from trendy to old-school, from slow to upbeat, and even with some unapologetically explicit rap moments. Its diverse content comes partly from a long recording period, but also from the strong lineup of collaborating producers and artists.

KAIDO KIRIKMÄE
TULI TUHA ALL

Sünt-wave/punkpop/romantika: 1. Lumesadu 2. Jefferson Hope 3. Valged aknad öös 4. Varjud 5. ex 6. Elu on hotell 7. Must hobune 8. Viim 9. Kaua veel 10. Aovalgus 11. Hämarik... kõik on täitsa head lood. Kaido seitsmes soolokas.

► Synth-wave, punk-pop and romance blend on this album, with tracks such as Lumesadu, Jefferson Hope, Valged aknad öös, Varjud, Ex, Elu on hotell, Must hobune, Viim, Kaua veel, Aovalgus and Hämarik – all genuinely solid songs. This is Kaido's seventh solo album.

PLIXID

Lõuna-Eestis Lagujas sündinud Kadri, Tuuli, Signe ja Kaire tundsid üksteist juba sünnist saati ning nullindate teises pooles sai neist muusikaõpetaja Guido juhatusel ansambel. 2005 kuni 2010 astusid nad üles siin ja seal. Nende salves lood punki ja poppi taasavastuseks väljas.

► Born in Lõuna-Eesti, in Lagua, Kadri, Tuuli, Signe and Kaire had known each other since birth, and in the late 2000s they formed an ensemble under the guidance of music teacher Guido. From 2005 to 2010 they performed here and there. Their recorded tracks are now out again for a fresh rediscovery of punk and pop.

NEURONPHASE
MY DEAR

Anti Aaver teeb tuntud headuses Detroiti deep house'i oma neljandal ja plaadifirma Hajutused alt väljunud esimeses salvestises. Üheksa tracki, mis võiksid olla püikemadki, katavad kindlalt *house* i huvilise põhivajadused emotsionaalsel skaalal. My Dear annab kuuma kui külma.

► Anti Aaver delivers Detroit-style deep house in his well-known quality on his fourth release – and his first issued under the Hajutused label. The nine tracks, which could easily be longer, cover the full emotional range a house enthusiast might need. *My Dear* brings both the heat and the chill.

MISHA PANFILOV
TO BLUE FROM GREY IN MAY

Oligi väike paus, aga nüüd on annus Mishat taas letisl. Mõnusalt meeleolu loov, hoidev ja suunagi andev instrumentaalambient. Viimane, kaunilooline nimilugu aitab muide imeliselt valsi taktis uinuda.

► After a short break, Misha is back on the shelf. This is pleasantly mood-shaping instrumental ambient – steady, enveloping and gently guiding. The final, beautifully melodic title track, by the way, is wonderful for falling asleep to, swaying in a waltz rhythm.

KÄSI MUU

Kehra linnast alguse saanud üksus esitab esikalbumil äratuntavalt alternatiivroki kaanonitel põhinevat, kuid maakeelset loomet. Samas osatakse vältida suuremaid klišeekarisid ja pakkuda võrdlemisi mitmekesist repsi. Kõige ootamatumalt näiteks instrumentaalloos „Hamza“

► Originating from the town of Kehra, the group presents on their debut album a recognisably alternative-rock-rooted but Estonian-language creation. At the same time, they manage to avoid major cliché traps and offer a fairly varied ride – most unexpectedly, for example, in the instrumental track *Hamza*.

SANDER SAARMETS
BLEU PRÉCIEUX

Ja lõpuks midagi lõbusat? Pigem on elektroonikakomposiitor oma viimastel aastatel loomingukogumikul, modulaar- ja riistvara-süntesaatoritel loodud muusikas tõsisemate kavastustega või kaemuslik. Kuid samal ajal ka mänguline ja vaba. Kuulame!

► And finally, something fun? Not exactly – on his recent collection of works, the electronic composer tends toward more serious or contemplative moods in music created with modular and hardware synthesizers. Yet at the same time, it remains playful and free. Let's listen!

PUUVILJANE KIUSATUS Mugleri uus parfüüm "Alien Pulp" kehastab keelatud naudingut, mis on küps, lummas ja vastupandamatult ahvatlev. Alien Pulp on kõigist mahlaseim: üli-sensuaalne roosa kompositsioon, kus vaarikas sulandub ikoonilise jasmiini ja kašmiirpuidu sügavusega. **60 ml 102€**

KULDNE HÖNG Coach Gold on kutse muuta oma sisemine sära väliseks hiilguseks. Sätsaka roosapiipra noot avab selle hiilgava parfüümi, mis ühendab endas vanilli sensuaalsuse ja lohutava mandliõie akordi, jättes endast hõljuma sõltuvust tekitava kuldse ambra hõngu. **30 ml 54€**

8 kangelannat

PULSS valis välja 8 põnevat toodet, mis väärivad ilumaaailmas esiletõstmist.

@stellarium

JUME TULEB PUDELIST Clarinsi värskendav ja kiiresti kuivav isepuunistav geel näole ja kehale, loob kohese kauakestva jume. Koostis sisaldab eksklusiivset isepuunistavat kompleksi DHA-st ja erütruloosist – kahet 100% looduslikust taimsest suhkru- ja mis annavad nahale loomuliku päevitunud jume ühtlase ja kauakestva tulemusega. **125 ml 33,95€**

OOD PÄIKESEKAITSELE Pestle & Mortar Daily Shield SPF 50 on kerge, satiiniist tunnet tekitav päikesekreem, mis niisutab ja toonib õrnalt nahka. Kaitseb UVA ja UVB kiirte, digitaalse sinise valguse eest. Boonus: ei jäta nahale valget kihti. Dermatoloogiliselt testitud ja heaks kiidetud. **39,99€**

SHISEIDO UUS IME Ultimune "Power Infusing Oil" tähistab uut peatükki SHISEIDO ikoonilises Ultimune'i loos. Uus sensoorne veepõhine õli on rikastatud tõhusate nahahoolduskoostisosadega näole, kehale ja juustele ning pakub nähtavat sära, sügavat niisutust ja pikaajalist kaitset vananemise märkide vastu. **75 ml 130€**

VALGUSKÜLLANE LÖHN Parfüümimeister Quentin Bisci loodud "The One Eau de Parfum Intense" avaneb sätsaka roosa pipra puhanguga, millesse on segatud mandariini ja hapuka mustsõstra noodid. Parfüümi südames avaneb lopsakas jasmiinibukett oma joovastava, kuid samas valgusküllase võluga, samal ajal kui kreemjas vanillipõhi muundub rikkalikuks ambra-akordideks, kiirates soojust ja rafineeritust. **30 ml 99€**

PARFÜMEERIA KUNSTITEOS Montblanc "Signature Elixir" on armastuskiri luksuslikule küllusele, mis on kirjutatud sensuaalsuse, enesekindluse ja kirega. Austusavaldusena kütkestavale naiselikkusele ühendab Montblanc Signature Elixir endas kirjutamise ja parfümeeria kunstid. **50 ml 89€**

NELJAS PEATÜKK "I Want Choo With Love" on neljas lõhn, mis liitub „I Want Choo“ parfüümi kollektsiooniga, pakku- des rõõmsat ja elavat aroomi. Parfüüm annab enesekindlust ja innustab leidma enesearmastust. Kiirates armastust igal moel, loob see uus lõhn vastupandamatu soovi ja- gada seda võimsat tunnet ka teistega. **40 ml 67€**

Tootjate fotod

TIHEDAMAD PIKEMAD TUMEDAMAD

RIPSMED
juba 4 nädalaga!

MAXEYLASH

Edasimüüjad:

Tallinki laevad ja Tallinki e-pood, Loverte, Macta Beauty, MyLook, Tradehouse, Ideaal Kosmeetika jt

DÜNAAMILINE MAAILM Abercrombie & Fitch'i "Fierce Reserve" on karge, dünaamiline ja aegumatu parfüüm, mis sisaldab endas segu värsket metssalvest, rikkalikust vanutatud nahast ja vaadis laagerdunud viskist, mida tasakaalustab karge ambra puudutus. **50 ml 67,99€**

MEES, SIIN ON SINU SIGNATUUR

Igal mehel võiks olla oma märgiline parfüüm. Või paar. Üks, millega kõndida läbi hommiku vastu väljakutsetele, mida toob kiire päev ja teine, millega õhtusel laineharjal öösse sõita.

ELEGANTNE INTENSIIVSUS Lacoste "Original Parfum" on intensiivsem kontsentratsioon Lacoste Original Eau de Parfum'ist, kus elegants kohutub intensiivsusega. Lavendli ja tonkaõie eripärane signatuur saab juurde uusi intensiivseid ja sensuaalseid noote, avaldades vürtsika, puiduse fougère lõhnana. **60 ml 76€**

@stellaaarium

SEIKLEJA SILMAPIIR Montblanc "Explorer Extreme" on puidune ja nahkne lõhn, mis kutsutab tänapäevast rändurit vallutama uusi silmapiire. Parfüüm, mis kannab endas tõelise seikleja vaimu, avaneb elujõulise bergamotiga andes parfüümile intensiivsust ja värskest, peegeldades kartmatu ränduri elujõudu ja energiat. **30 ml 59€**

PARFÜMEERIA PRINTS Perrise parfüüm "Bergamotto di Calabria" on teekond päikesepaistelisse Itaaliasse. See algab bergamotiga, mis on sidruni ja mõru apelsini ristand ehk parfümeeria prints. "Bergamotto di Calabria" puuviljane põhi ja jasmiiini õrnad lillelised noodid ammutavad inspiratsiooni meie tagasipöördumisest minevikku. **50 ml 120€**

MUST-HAVE MEESTELE Noorendavad ja värskendavad Recipe for men "Hydrogel Eye Patches" silmapadjad tekitavad meeldiva jahutava tunde, võitlevad kortsude vastu, ühtlustavad nahatooni, annavad puhanud välimuse ning vähendavad silmaaluseid turseid. **40€**

MUSTA KORGIGA UUSTULNUK Dolce & Gabbana uus "The One For Men Parfum" peidab endas musta pipart, muskaatpähklit ja mahlast Tarocco apelsini, mis avavad lõhna elava ja vürtsika noodiga. Labdanumi, patšuli ja muskaatsalve segu loob puiduse-aromaatse südame, mis kiirgab modernsust. Põhjas tõuseb esile tubaka suitsune magusus, mis põimub sooja vetiveri ja ambra-akordidega. **50 ml 117€**

SALADUSLIK KOOSLUS Sügavas ja puidulõhnalises Molton Browni parfüümis "Dark Leather" on kombineeritud soe elemi, taimne kurereha ja suitsune nahk, et luua saladuslik kooslus, millele lisab ainulaadset pehmet arooni värske lavendel. **100 ml 152€**

Tootjate fotod

Elu edu ja ebakindlus

Tekst: PULSS
Fotod: erakogu

NATALIA MIRZOYAN on Eestis tegutsev animatsioonirežissöör ja visuaalkunstnik. Sündinud Jerevanis, Armeenias, õpib praegu Eesti Kunstiakadeemias (EKA), tegeleb loomingulise tööga ja viib läbi töötubasid.

Kõik tundub imehästi minevat, sest tema film „Talv märtsis“ („Winter in March“) võitis Cannes'i filmifestivali alaprogrammis La Cinéf 3. koha! Ja pälvis äsja Eesti Kultuuripärandi Fondi aastaauhinna.

Natalia looming on sügavalt juurdunud vaatlemises: linnas elu mööduvad hetked, vaikivad inimeste žestid ja habras ruum, kus aeg näib sõrmede vahelt libisema.

Praegu töötab Natalia mitmes kohas, mitte traditsioonilises stuudios. Ta rendib väikest kontorit Nõmmel, kus ta maalib akrüülvärvidega, samas kui suurem osa tema filmitööst toimub kodus või EKA raamatukogus. Uue animafilmi *storyboardi* ja stsenaariumi väljatöötamiseks on tal vaja ainult oma iPad'i ja rahulikku, keskendunud keskkonda.

Isikliku loominguga paralleelselt jagab ta oma oskusi ka õpetamise kaudu. Ta valmistab ette sarja töötubasid Studio Gallery K28-s, mis on avatud kõigile, ka neile, kellel pole joonistamise

kogemust. Natalia loodab töötubasid tulevikus laiendada ja näiteks suvel korraldada töötube vabas õhus. Infot *workshopide* kohta ilmuvad Instagrami ja Facebooki lehtedel.

Teatud edule vaatamata on Natalia ja tema pere elu Eestis teadmatuse ja ebakindluse küüsis. Oodatakse otsust Natlia venelasest abikaasa elamisloa kohta.

Vaatamata Eesti kultuurisektori tugevale toetusele ja sellele, et abikaasa on avalikult sõja vastu, on protsess valusalt aeglane ja läbipaistmatu. Natalia soov on lihtne ja siiras – jääda Eestisse ja ehitada siin oma tulevikku. Kui asjaolud sunnivad neid siiski lahkuma, oleks järgmine sihtkoht tõenäoliselt Prantsusmaa. Natalial on seal tugevad professionaalsed sidemed ja riik pakub kunstnikele märkimisväärset toetust spetsiaalsete viisaprogrammide kaudu. Siiski loodab ta jääda Eestisse.

Lootusele annab jõudu toetus, mida ta on

Seinamaalid Ülemiste City.

leidnud igapäevaelus. Kuigi eestlasi kirjeldatakse sageli kui tagasihoidlikke, on Natalia kogemus olnud hea. Animatsioonimaailmas on avatus loomulik, kuid ta on kohanud toetust ja abi ka väljaspool professionaalseid ringkondi. Natalia meenutab nelja Ülemiste City jaoks joonistatud seinamaali – see projekt eeldas suurt koostööd ja usaldust. Natalia kiidab seda, kui pühendunud ja täpsed, professionaalsed inimesed olid! Koostöö kohalike animaatorite ja toimetajatega tema filmide kallal on olnud sujuv ja loominguks rahuldust pakkuv. Nagu ta ise ütleb, kui eestlased näevad, et sa tahad tõeliselt midagi tähendusriikast teha, on nad valmis sind toetama.

Ka isiklikul tasandil sobib tema introvertne loomus hästi kohaliku temperamendiga. Ta naudib vaikset austust isikliku ruumi vastu – nii erinevat Armeenias tavalisest spontaanselt tänavakõn- lusest.

Rõõm tuleb praegu lihtsatest, kuid võimsatest allikatest. Tema nelja-aastane poeg on tema maailma keskpunkt. Elamine koos perega – abikaasa ja kahe lapsega – Nõmmele on toonud ta ka loodusele lähemale, muutes metsa jalutuskäigud lihtsaks ja igapäevaelu osaks. Reisimine on teine oluline inspiratsiooniallikas, mis on sageli seotud filmifestivalidega, kus ta esitab oma filme. Kuhu iganes ta ka läheb, võtab ta joonistusvahendid kaasa. Nataliale on joonistamine meditatsiooni vorm – viis süveneda sügavalt kohale ja hetke. Selle harjumuse tõttu mäletab ta iga üles joonistatud olukorda üllatavagi selgusega.

Tulevikku vaadates soovib Natalia jätkata iseseisvate lühianimatsioonifilmide tegemist ega tunne huvi täispikkade projektide vastu. Ta usub, et on leidnud oma koha elus. Hiljem näeb ta end keskendumas üha rohkem suureformaadiliste maalidele

Tallinn, eriti sellised piirkonnad nagu Kalamaja, inspireerivad jätkuvalt. Ta armastab linna rahulikku rütmi: ülerahvastatuse puudumist, minimaalset liiklusrõhku ja rohealasid. Isegi kliima sobib talle. Peterburis õppides ja töötades sai ta sellega piisavalt harjuda. Ainus asi, mida Natalia tõeliselt igatseb, on mäed!

Natalia sooviks Tallinnaski veel enam näha võimsaid ja vahelusrikkaid näitusi. Muidugi on olemas Fotografiska ja KUMU jne. Siiski on linnad nagu Stockholm piisavalt lähedal, et oma soovi külluslikumalt täita. Samuti võiks olla enam hooajalisi kunstiturge – sarnaseid EKA jõuluturuga, aga ka suvel. Animatsioonivaldkonnas leiab ta aga, et Eesti on erakordselt hästi hakkama saanud. Tugeva rahastamissüsteemi ja aktiivse stuudiotega on Eesti animatsioon teeninud ülemaailmse maine – ja ta on tänulik, et saab olla osa sellest ökosüsteemist.

SUCCESS AND UNCERTAINTY

Natalia Mirzoyan, born in 1982 in Yerevan, Armenia, is an animation director and visual artist based in Estonia. She studies at the Estonian Academy of Arts (EKA), is engaged in creative work, and gives art workshops. So, it's all going well, it seems!

Natalia's animated film *Winter in March* (2025) has just received the Cultural Endowment of Estonia's annual award.

Her work is deeply rooted in observation: fleeting moments of city life, quiet human gestures, and the fragile space where time seems to slip through one's fingers.

At the moment, Natalia works from several places rather than a traditional studio. She rents a small office in Nõmme, where she paints with acrylics, while much of her film work happens at home or in the EKA library. As she develops the storyboard and script for a new animation film, all she really needs is her iPad and a calm, focused environment.

Alongside her personal practice, she continues to share her skills through teaching. She is preparing a series of workshops at Studio Gallery K28, open to everyone – including those with no drawing experience at all. Time is limited, but she hopes to expand these workshops in the future and dreams of hosting an open-air intensive weekend workshop in the summer. Announcements, she notes, will appear on her Instagram and Facebook pages.

Today, life for Natalia and her family is marked by uncertainty. They are waiting for a decision on a residence permit for her husband, their second application.

Despite strong support from Estonia's cultural sector, the process remains painfully slow. For families like theirs, especially those with men of Russian origin who openly oppose the war, the system often feels opaque and unforgiving: delays and pressure are common, even when people have deep personal and professional ties to the country.

Natalia's wish is simple and sincere – to stay in Estonia and build her future here. If circumstances force them to leave, France would most likely be the next destination. She has strong professional connections there, and the country offers substantial support for artists through dedicated visa programs. Still, Estonia is where she hopes to remain.

What makes that hope resilient is the support she has found in everyday life. While Estonians are often described as reserved, Natalia's experience has been quietly generous. In the animation world, openness comes naturally, but she has also encountered kindness far beyond professional circles. She recalls, for example,

le, drawing four murals for Ülemiste City – projects rooted in collaboration and mutual trust. She values how people here are reliable, devoted, and precise, with a deep respect for quality and deadlines. Working with local animators and editors on her films has been both smooth and creatively rewarding. As she puts it, if Estonians see that you genuinely want to make something meaningful, they are willing to support you. On a personal level, her own introverted nature fits well with the local temperament. She enjoys the quiet respect for personal space – so different from the spontaneous street conversations common in Armenia.

Joy, these days, comes from simple but powerful sources. Her four-year-old son, is at the centre of her world. Living now with her family – husband and two kids, in Nõmme has also brought her closer to nature, making forest walks an easy and grounding part of daily life. Travel remains another important source of inspiration, often connected to film festivals where she presents her short film *Winter in March*. Wherever she goes, she carries drawing materials with her. Drawing, for Natalia, is a form of meditation – a way to sink deeply into a place and moment. Because of this habit, she remembers each situation she draws with striking clarity.

Looking ahead, she wants to continue making independent short animation films and feels no pull toward feature-length projects. She believes she has found her place in life. Later, she imagines herself focusing more on large-scale painting, letting that medium take centre stage as time slows.

Tallinn, especially areas like Kalamaja, continues to inspire her. She loves the city's calm rhythm: its lack of overcrowding, minimal traffic noise, and generous green spaces. Even the climate suits her. The only thing she truly misses is mountains – a longing her Estonian friends jokingly dismiss by saying there simply isn't space for them.

When it comes to improvements, Natalia feels that Tallinn could benefit from more large-scale exhibitions. While she appreciates institutions like Fotografiska, she misses a broader range of major shows. Still, cities like Stockholm are close enough to satisfy that need. She also imagines more seasonal art markets – similar to the EKA Christmas Market, but in summer. In the animation field, however, she feels Estonia is doing exceptionally well. With strong funding systems and active studios, Estonian animation has earned its global reputation – and she is grateful to be part of that ecosystem.

MA TEILE NÜÜD KIRJUTAN

KIRJAD LÄÄNEMERE KALLASTELT
ELIZABETH EASTLAKE

Kui vajate ajamasinat, mis viiks teid 19. sajandi keskpaiga Eestimaale (ja Liivimaale ka), siis Elizabeth Eastlake'i "Kirjad Läänemere kallastelt" on märksa sobivam kui telesari Von Fock. Eastlake oli teravapilguline ja -suleline aadlidaam, kes siinkandis ringi rändas ning oma tähelepanekud kirja pani. Mõistagi liikus Eastlake ringi koorekihi seas, kuid ta kirjeldab

ka lihtrahva elu ja olu ning suhtub eestlastesse oluliselt suurema sümpaatiaga kui Karl Ernst von Baer oma legendaarses uurimuses. "Kirjad..." pole mõne igavleva aristokraadi reisiheietus, vaid vaimukas ja kultuurilooliselt äärmiselt põnev lugemine kadunud aegadest ja kadunud maailmast.

SIBERI ÕÖV

KURITEGELIKU MAAILMA KROONIKAD
VARLAM ŠALAMOV

Kõige tuntum Stalini laagriõuduste kirjeldaja Aleksandr Solženitsõn nägi Gulagi paigana, kus ohver võib kannatuste kaudu vaimselt puhtamaks saada. Varlam Šalamovi arusaam oli süngem: kannatused ei õilista, vaid hävitavad inimlikkuse ning ainus, mida vang õppida võib, on viha, julmus ja hoolimatus. Tema brutaalne realism on õõvastav ja veenvam ning isegi lugedes füüsiliselt valus. Šalamovit tasub lugeda mitte ainult minevikuõõva meenutamiseks, vaid ka selleks, et Venemaad paremini mõista. Gulagi arhipelaag on küll kokku pakitud, kuid blatnoimentaliteet, mida Šalamov kirurgi kül-musega lahkab, lehvib endiselt kogu riigis.

KRIMINAAL-GURMEE

VÕI
ASAKO YUZUKI

Kui olete toidunautleja, kellele meeldivad ka psühholoogilised põnevikud, siis Asako Yuzuki romaan sobib teie lugemislauale sama hästi kui kiht soolavõid kuumale röstleivale. Eurooplasest lugeja vaatevinklist on "Või" pehmelt öeldes väga omapärane raamat. See on kulinaarne müsteerium, kus ajakirjanik püüab lahti muukida mõrvaseerias kahtlustavat *femme fatale* mõttemaailma. Võtmeks on prantsuse köögi hõrgutised ning meelelised ja kehalised nau-dingud, mis on teravas vastuolus Jaapani tapva töökultuuri, kivistunud ühiskondlike normide ja allasurutud ihadega. Nii kummaline, kui see meile ei tundu, pole või siin mitte ainult maitsev tükk loomset rasva, vaid raskesti kättesaadav pääsetee vabadusse.

NAHKATAKKINEN TYTTÖ

SANNA MARIN. ERAKORDNE PEAMINISTER
SALLA VUORIKOSKI

Sanna Marini nimi on tuttav isegi neile, kes Soome poliitikast teavad vähem kui ööst ja mütsist. Aga mida veel, nimele lisaks? Et Mar-in oli Soome ajaloo seni noorim naispeami-nister, et ta viis Soome NATO-sse, et ta sattus korduvalt skandaalidesse ning jäi hambu ühele poliitikasse suundunud endisele eesti popmuusikule. Tahate põhjalikumalt? Salla Vuorikoski kirjutatud Marini elulugu seda on ning kaugel ametlikust klantspildist. See on poliitiline tuhkatriinu-lugu kehvadest oludest pärit müüjatüdrukust, kellest sai globaalne tegija. Vuorikoski vaatab läbi Instagrami filtreite ning näitab, millist hinda tuleb tipus püsimise eest maksta ning kuidas võim ja tähelepanu inimest muudab.

PÜÜDA RADIKAALI

ÄÄRMUSLANE
TAAVI LIIAS

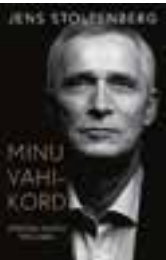
Kes luureohvitser Taavi Liase esimest raa-matut "Talibani poeg" on lugenud, leiab "Äär-muslasest" mitmeid tuttavaid tegelasi. Pole ka ime, tegu on järjega. Ent "Äärmuslase" saab ette võtta ka puhtalt lehelt, esimest osa luge-mata. Liase uus raamat on rahulikus tempos kulgev põnevik, mille kandvateks teemadeks on rändekriis, äärmuslus, sõjatraumad ja meie kõigi julgeolek. Sündmuste kulg usutav ja en-diselt häirivalt ajakohane ning tegelaste areng veenev. See ei ole põnevike tavapärase must-valge maailm, kus head ja pahad on selgelt eris-tatavad. "Äärmuslane" ei paku lihtsaid vastuseid ega adrenaliinilaksu iga paari lehekülje järel, kuid sunnib lugejat kaasa mõtlema.

NATO JUHT

MINU VAHIKORD
JENS STOLTENBERG

Poliitkarjääri vasakpoolse NATO-vastasena alustanud Jens Stoltenberg jõudis alliansi juhi ametikohale ajal, kui harjunud julgeoleku-korraldus hakkas mõranema ning 1 kriis ajas teist taga. Afganistani operatsiooni valus lõpp, Ukraina sõda, Hiina tõus ning üks värvikas ja ettearvamatult käituv persoon teisel pool lomp. Stoltenberg kirjeldab, kuidas NATO-s vajalik üksmeele sünnib vaevaliselt, sageli viimisel hetkel, ning kuidas suletud uste taga käivad karmid ja vahel ka küünilised vaidlu-sed. "Minu vahikord" on aus ja avameelne pilk NATO telgitagustesse. Kirjutamise ajal võis Stoltenbergile tunda, et NATO seisab oma ajaloo kõige raskema katsumuse ees. Praegu tundub norralase vahi-kord kui soojendus.

TALSEST KOROONANI

VÄSINUD VALGUSE TEOORIA
KAUR RIISMAA

Ei juhtu just sageli, et raamatu kaanekujundus ütleb sisu kohta pea kõik olulise ära, aga see-kord puhul on see nii. Nuppudega Nokia ja lilla Furby, Urmas Ott ja Barbie, sajakroonine ja näomask, MTV ja Eurovisiooni logod: need on Eesti elu sümbolid. Nora Maria London – vabandust, Kaur Riismaa – kappab läbi tor-milise taasiseseisvumisaja, pakkudes iroonilist kollaaži meile iseloomulikest inimtüüpidest, hoiakutest ja saatus-test. See on teekond kauboikapitalismist tänapäevase digiühis-konnani. Raamat pakub äratundmist neile, kes mäletavad nii 90ndate metsikut optimismi ja kõikelubavust kui ka sel-lele järgnenud vaimset pohmelli.

PULSS

PULSSI LEVITAVAD

VABA AJA SISUSTAJAD

Arensburg Boutique Hotel & Spa
Arigato spordiklubi
Audentes Fitness
City Spa
Eesti rahvusraamatukogu
Estonian Golf & Country Club
Forus spordikeskus
Golden Club
GOSPA / Georg Ots Spa Hotel
Grand Rose SPA
Haapsalu Golfiklubi
Hotell Barons

Kalev Spa
Kino Artis
Korrus3
Kumu
Mila Studio
MyFitnessi spordiklubid
Niitvälja Golf
Otepää Golfiklubi
Pirita TOPi sadamakontor
Punctum Gallery Tallinn
Pärnu Bay Golf Links
Pärnu tennisekeskus

Saare Golf
Spordiklubi Reval Sport
Spordiklubi Sparta
Savoy Boutique Hotel
Suuresta Golf
Tondiraba Tennisekeskus
Valeri Studio Fitness & Yoga
Valgeranna Golfiklubi
Viljandi pärimusmuusika ait

RESTORANID JA KOHVIKUD

4 Sisters Kitchen Cafe
Butterfly Lounge
Chicago
Classic Kohvik
Fish & Wine
Fotografiska kohvik
Gallery Cafe
Gianni

Gourmet Coffee
In Vino Veritas
Kohvik Amps
Kohvik Boheem
Kohvik NOP
Kohvik Peps
Kohvik Amps
Ocean 11

Restoran F-Hoone
Restoran Platz
Reval Cafe
ROKU resto
Maiasmokk
Mmuah
NONA Resto
Saiakangi kohvik

Scotland Yard
Sushi Plaza
Terminal Records & Bar
Wabadus
Valli Baar

AUTOSALONGID JA SISUSTAJAD

Audi Tallinn
Auto Forte
BoConcept mööblisalong
Haus Galerii

Häcker Esindussalong
Info-Auto
Inspira
Lexus Tallinn

Luxury Motors Tallinn
Mariine Auto
Nolte Esindussalong
Oot-Oot Studio

Pilot Motors
Sunorek
TANK

BUTHIGID

Aleksander Boutique
Anna Boutique
Armani
Baldinini
Company's
Elegance Boutique
Fashionclub
Fashion House

Fashion Palace
Franky
Fresco Boutique
Gant
Glanz & Glamuur
Goldman
Guess
G-Star

Hairmail
Hugo Boss
ICON
Liu Jo
Make Up Store
Mario Melani
MaxMara
Nju Butiik

Q Botique
Replay
Roosikrantsi Kingastudio
Sergio Tacchini
S'Nob
Studio T
Tango Boutique

ILU- JA JUUKSURISALONGID

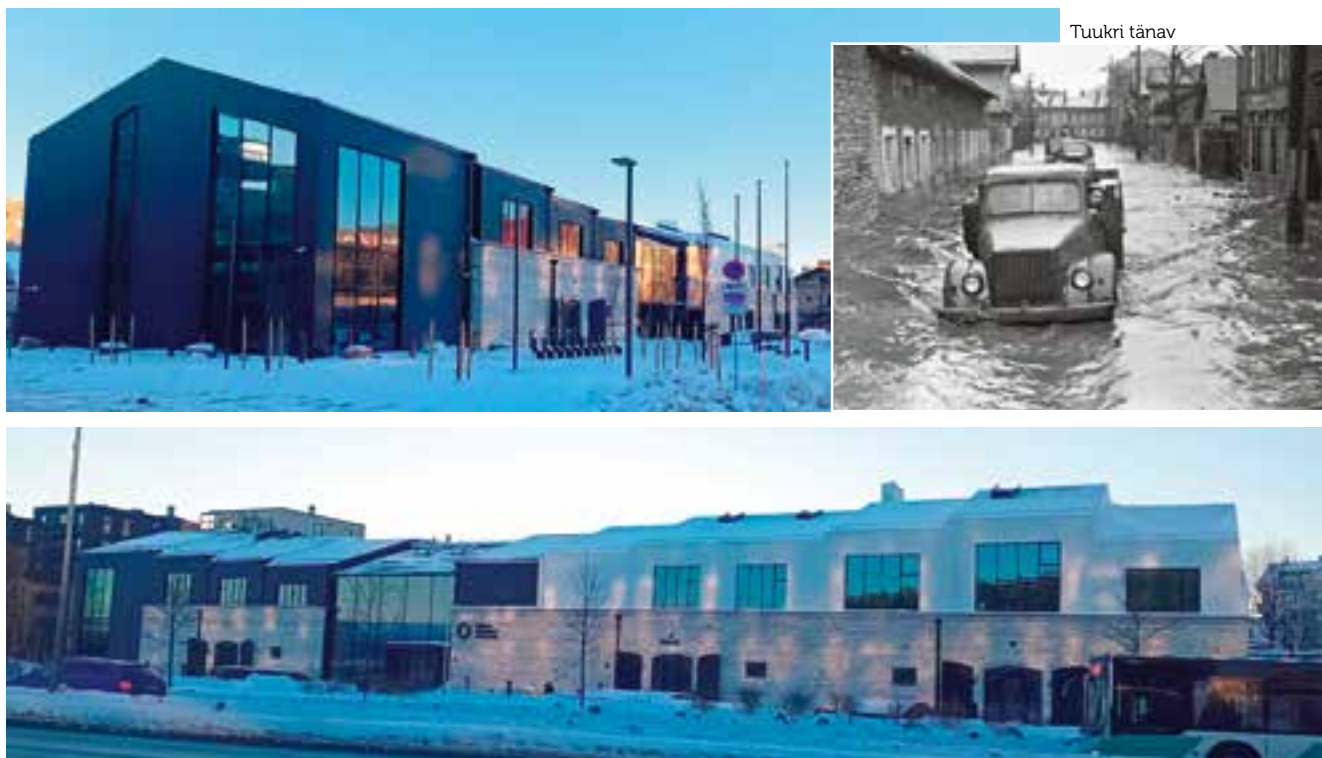
Salon+ juuksurisalongid
Alessandro ilustuudio
Ilusalong Beauty Lounge
Ilusalong Central
Cinderella ilusalong
Désirée ilusalong
Salong FashionHair
Finissage Medical Spa
i3 ilusalong
Ilusakong Ajapeatus Kuressaares
Ilusalong Ginger
Ilustuudio Ilusahver
Ilu Võlu ilusalong
Intersalon

Ilusalong JEM
Ilusalong Kaunis Kaunimaks
Ilusalong La Sharm
Liilia ilusalong
Magdaleena Hambakliinik
Pikk 40 salong
Privileg Day Spa
Roosikrantsi ilusalong
Savannah' ilusalong
Salong Scarlett
Salong Vunts
Sim salong
Sinine salong
SKIN ilusalong

MUUD KOHAD

Baltic Sotheby's International Realty
Christie's International Real Estate Signature
Circle K kohvikud
KliinikPluss Hambaravi
Kuressaare lennujaam
LUXUM by Uus Maa KVB
Magdaleena Hambakliinik MUBA
NeoMind Kliinik
Radisson Collection Hotel
Swedbanki teenindussaalid
Swissôtel Tallinn
Tallink VIP Lounge

Tallinna Lennujaam
Tartu lennujaam
Vabalava
Viru Keskus

ÄRITIBUDE EDEV PESA

Arhitektuurikriitik KARIN PAULUS vaatleb linna sadama kanti, kus kunagine laohoone vuntsiti Ettevõtlusinkubaatoriks.

Keset linna, suurte reisilaevaterminaalide ja Kadrioru romantilise pargi vahel on ala, mis alles on ilmet võtmas. Kunagisi kaubaladusid kohandatakse järk-järgult ärihoone-teks ning suuremaid platse, kus kunagi miskit hoiustati või mis olid täidetud juhuslikumate ehitistega, asendatakse elumajadega. See on põnev areng, kus hoolikal vaatamisel leiab lahmakate paekivist hoonete näol viiteid, kuivõrd suurtes mastaapides kaubeldi 19. sajandi lõpus ja 20. sajandi alguses tsaari-Venemaal. Teisalt on põhjuseks, miks sadamate ümbruses alles nüüd nii suures ulatuses ehitamiseks on läinud, olnud nõukogude okupatsiooni vili.

Toona olid suured alad kesklinnas suletud – kardeti nii „omade” põgenemist kui võõraste rünnakuid, sestap merelist elustiili, rahvusvahelist suhtlust, aga ka teatud asupaikades vee äärde ehitamist ei soositud. Samuti on piirkonda olnud ebamugav ehitada, sest tegu on kunagise merepõhjaga, mida on täidetud. Siinsed ülejutused suure

sajuga on pea et legendaarsed.

Kohe-kohe valmib Reidi tee ääres Ettevõtlusinkubaatori suurejooneline hoone. See on taas üks näide, kuidas endisi tootmis- ja laohooneid luuakse uuele elule. Kui kunagi oli paekivi odav ning üsna hästi kätte saadav materjal, siis praegu seda naljalt suures mahus ei kasutata – see on kulukas ja sellest ehitamine vaevarikam, kui paneele ritta laduda või plekkkladu teha. Vanad võimsad seinad pakuvad võimalust rääkida ning mõista tööstuse ja kaubanduse ajalugu, mis ettevõtluse ärgitamise „pesapaigas” on enam kui adekvaatne.

Kohandamise käigus ehitati maja kõrgemaks – ehitati juurde must kastjas maht ning viilkatusega ja üsna teismoodi ilmega valget karva teine korrus. Hoone sisemus sai õhuline ning põnev algupärast robustsust võimendav.

Arhitektuuri eest vastutas Projektibüroo, sisearhitektid on Margit Aule ja Viktoria Ugur. Valgustilahenduse saamiseks pöörduti armastatud disaineri Tõnis Vellama poole.

On päris vahva, et verisulis ettevõtjad kogunevad tänagi paika, mis traditsiooniliselt ongi koondanud tegusaid tallinlasi.

THE WAREHOUSE BUILDING AT THE PORT CONVERTED INTO A BUSINESS INCUBATOR

In the middle of the city, between large cruise ship terminals and the romantic Kadriorg Park, there is an area that is still taking shape. Former warehouses are gradually being converted into commercial buildings, and larger spaces that were once used for storage or filled with temporary structures are being replaced with residential buildings. The reason why construction around the ports has only now begun on such a large scale is the legacy of the Soviet occupation. At that time, large areas of the city center were closed off – there was a paranoid fear of both the escape of “their own” and attacks by western enemies. It has also been difficult to build in the area, as it is largely former seabed that has been filled in. Flooding here during heavy rains is almost legendary.

The grand building of the Business Incubator on Reidi Road is nearing completion. It is a striking example of how former production and storage buildings in Estonia have been repurposed in recent years. While limestone used to be a cheap and readily available material in northern Estonia, it is not used in large quantities today – it is expensive and more difficult to build with than laying panels or making sheet metal roofs.

Tekst: Karin Paulus Fotod: Valdur-Peeter Vahi EFA, Karin Paulus

Tank[®]
Indoor
Systems

Eestis toodetud
kapilahendused
Elutuba | Esik | Tööruum
Magamistuba | Lastetuba

KPMG Cyber

Kui tõhus on Sinu ettevõtte küberkaitse?

Telli küberturbe analüüs
ja saad teada!

kuberkaitse.ee

